

Krakowska Szkoła Wyższa
im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego

Prawo autorskie i patentowe

Wybór aktów normatywnych przeznaczonych dla studentów
Krakowskiej Szkoły Wyższej
im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego

wybrał Janusz Szwaja

Kraków 2004

Spis treści

Przedślowie.....	4
Program wykładu: Prawo autorskie i patentowe.....	5
Materiały.....	8
Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Wyciąg)...	9
Prawo własności przemysłowej (Wyciąg).....	26
Kodeks cywilny (Wyciąg).....	57
Porozumienie w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej (Wyciąg).....	58

Przedśłowie

Niniejszy wybór aktów normatywnych ma służyć jako pomoc dydaktyczna studentom uczestniczącym w zajęciach z przedmiotu „Prawo autorskie i patentowe” oraz przygotowującym się do egzaminu z tego przedmiotu. Zbiór zawiera wybrane, najważniejsze, obowiązujące polskie ustawy lub ich części dotyczące prawa własności intelektualnej, a mianowicie ustawę o prawie autorskim i prawach pokrewnych z 1994 r., ustawę z 2000 r. – Prawo własności przemysłowej oraz z kodeksu cywilnego 1964 r. dział: Przedsiębiorcy i ich oznaczenie, dodany do kodeksu w 2003 r. Przepisy przytoczono w brzmieniu obowiązującym w momencie przystąpienia Polski do Unii, z dniem 1 maja 2004. W zbiorze zamieszczono również część Porozumienia w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej (TRIPS) z 1994 r. Jest ono, obok pochodzących jeszcze z XIX wieku konwencji paryskiej o ochronie własności przemysłowej oraz konwencji berneńskiej o ochronie dzieł literackich i artystycznych, jedną z najważniejszych umów międzynarodowych, poświęconych ochronie własności intelektualnej.

W publikacji umieszczono program wykładu „Prawo autorskie i patentowe”, aby ułatwić orientację w jego przedmiocie oraz co do zakresu wymogów podczas egzaminów.

Prof. zw. dr hab. Janusz Szwaja

Kraków, marzec 2004 r.

PROGRAM WYKŁADU

PRAWO AUTORSKIE I PRAWO PATENTOWE

A. WPROWADZENIE DO PRAWA WŁASNOŚCI INTELKTUALNEJ

1. Przedmiot i zakres wykładu

Przedmiotem wykładu są podstawowe instytucje polskiego prawa własności intelektualnej, przy wskazaniu związków prawa krajowego z postanowieniami konwencji międzynarodowych. Przedmiot obejmuje następujące działy: prawo autorskie, autorskie prawa pokrewne, prawo patentowe, wynalazczość pracownicza i racjonalizacja, prawo znaków towarowych, ochrona firmy przedsiębiorcy.

2. Własność intelektualna, jej rola gospodarcza i społeczna:

- a) dobra intelektualne (niematerialne rezultaty twórczości intelektualnej) ważnymi czynnikami rozwoju gospodarczego, społecznego i kulturalnego,
- b) potrzeba ochrony prawnej dóbr intelektualnych.

3. Źródła prawa własności intelektualnej:

- a) konwencje (umowy) międzynarodowe:
 - konwencja paryska o ochronie własności przemysłowej z 1883 r.,
 - konwencja berneńska o ochronie dzieł literackich i artystycznych z 1886 r.,
 - porozumienie w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej TPIPS z 1994r.
- b) prawo polskie:
 - ustawa z 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej,
 - ustawa z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych,
 - ustawa z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (art. 43¹ – 43¹⁰).

4. Organy państwowe i organizacje kompetentne w sprawach własności intelektualnej:

- a) sądy powszechne i sądy administracyjne,
- b) Urząd Patentowy RP i jego funkcje,
- c) organizacje zbiorowego zarządzania prawami.

B. PRAWO AUTORSKIE I PRAWA POKREWNE

1. Przedmioty prawa autorskiego (utwory):

- a) pojęcie utworu chronionego,
- b) kategorie utworów,
- c) utwór zależny.

2. Podmioty prawa autorskiego:

- a) twórca (autor) i współtwórca,
- b) pracodawca twórcy (współtwórców).

3. Autorskie prawa osobiste:

- a) prawo do autorstwa,
- b) prawo decydowania o publicznym udostępnieniu utworu;
- c) prawo do integralności utworu.

4. Autorskie prawa majątkowe:

- a) pojęcie pola eksploatacji,
- b) prawo wprowadzenia utworu do obrotu,
- c) prawo zwielokrotnienia,
- d) prawo publicznego wykonania, odtwarzania i nadawania,
- e) czas trwania autorskich praw majątkowych.

5. Umowy dotyczące utworów:

- a) umowa o stworzenie utworu i przeniesienie praw do niego,
- b) umowa licencyjna,
- c) wynagrodzenie za korzystanie z utworu.

6. Ochrona autorskich dóbr osobistych:

- a) naruszenia autorskich dóbr osobistych,
- b) cywilnoprawne roszczenia niemajątkowe,

- c) cywilnoprawne roszczenia majątkowe,
 - d) sankcje karne.
- 7. Ochrona autorskich dóbr majątkowych:**
- a) roszczenie o wydanie korzyści bezprawnie uzyskanych,
 - b) roszczenie odszkodowawcze,
 - c) roszczenie o podwójne lub potrójne wynagrodzenie.
- 8. Prawa artystów wykonawców:**
- a) przedmiot ochrony,
 - b) podmioty praw do wykonań artystycznych,
 - c) niemajątkowe i majątkowe uprawnienia artystów wykonawców.
- 9. Programy komputerowe i ich ochrona:**
- a) program komputerowy jako utwór chroniony prawem autorskim,
 - b) twórca (twórcy) programów i ich prawa,
 - c) podmiot autorskich praw majątkowych do programu,
 - d) techniczne zabezpieczenie programów.

C. PRAWO WŁASNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ

I. Prawo patentowe i ochrona know-how oraz racjonalizacja

1. Przedmioty (poszczególne dobra niematerialne):

- a) wynalazki,
- b) wzory użytkowe,
- c) wzory przemysłowe,
- d) topografie układów scalonych,
- e) *know-how* (tajemnice przedsiębiorstwa).

2. Ochrona patentowa:

- a) udzielenie patentu (procedura patentowa),
- b) prawo z patentu (treść patentu),
- c) unieważnienie, wygaśnięcie i wyczerpanie patentu,
- d) naruszenie patentu i odpowiedzialność za naruszenie.

3. Umowy w zakresie prawa patentowego:

- a) umowa o dokonanie wynalazku,
- b) umowa zbycia (cesja) patentu,
- c) umowa licencyjna,
- d) umowa *know-how*.

II. Wynalazczość pracownicza i racjonalizacja:

1. Pojęcie wynalazku pracowniczego.
2. Prawo twórcy wynalazku lub projektu racjonalizatorskiego do wynagrodzenia.

III. Prawo znaków towarowych:

1. Przedmioty:

- a) znaki towarowe i usługowe,
- b) znaki wspólne (kolektywne),
- c) znaki renomowane i tzw. światowe (*marques de haute renommée*),
- d) znaki powszechnie znane (notoryjne).

2. Rodzaje znaków towarowych

3. Ochrona znaków towarowych:

- a) oznaczenia mające zdolność ochronną,
- b) bezwzględne i względne przeszkody udzielenia ochrony,
- c) udzielenie prawa ochronnego,
- d) prawo ochronne na znak towarowy (treść prawa ochronnego),
- e) unieważnienie, wygaśnięcie i wyczerpanie prawa ochronnego,
- f) naruszenie prawa ochronnego i odpowiedzialność za naruszenie.

4. Umowy dotyczące znaków towarowych i praw ochronnych:

- a) zbycie (cesja) prawa ochronnego,
- b) licencja,

c) franchising.

IV. Firma przedsiębiorcy i oznaczenie przedsiębiorstwa:

Pojęcie, rodzaje i funkcje firmy,

Prawo do firmy,

Ochrona firmy,

Oznaczenie przedsiębiorstwa i jego ochrona.

MATERIAŁY

1. *Prawo autorskie. System prawa prywatnego*, tom XIII, red. J. Barta, Wydawnictwo C.H. Beck-Instytut Nauk Prawnych PAN, Warszawa 2003.
2. Barta J., Czajkowska-Dąbrowska M., Ćwiągalski Z., Markiewicz R., Traple E., *Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych*. Komentarz, wyd. 3, Dom Wyd. ABC, Warszawa 2003.
3. Matlak A., *Prawo autorskie w społeczeństwie informacyjnym*, Zakamycze 2004.
4. Nowińska E., Promińska U., du Vall M., *Prawo własności przemysłowej. Przepisy i omówienie*, Wydawnictwo Prawnicze – Lexis Nexis, Warszawa 2003.
5. Nowicka A., Poźniak-Niedzielska M., Promińska U., Żakowska-Henzler H., *Prawo własności przemysłowej*, red. U. Promińska, Difin, Warszawa 2004.
6. Szewc A., Jyż G., *Prawo własności przemysłowej*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2003.
7. Szwaja J., *Firma w kodeksie cywilnym*, Prawo Spółek 2004, nr 1, s. 2-9.
8. Szwaja J., *Zasada wyłączności firmy*, Prawo Spółek 2004, nr 5 (w druku).

USTAWA
z dnia 4 lutego 1994 r.
o prawie autorskim i prawach pokrewnych
(tekst jednolity Dziennik Ustaw z 2000 r., nr 80, poz. 904 z późniejszymi zmianami)
(Wyciąg)
Rozdział 1
Przedmiot prawa autorskiego

Art.1. 1. Przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiegokolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór).

2. W szczególności przedmiotem prawa autorskiego są utwory:

- 1) wyrażone słowem, symbolami matematycznymi, znakami graficznymi (literackie, publicystyczne, naukowe, kartograficzne oraz programy komputerowe)
- 2) plastyczne,
- 3) fotograficzne,
- 4) lutnicze,
- 5) wzornictwa przemysłowego,
- 6) architektoniczne, architektoniczno-urbanistyczne i urbanistyczne,
- 7) muzyczne i słowno-muzyczne,
- 8) sceniczne, sceniczno-muzyczne, choreograficzne i pantomimiczne,
- 9) audiowizualne (w tym filmowe).

2¹. Ochroną objęty może być wyłącznie sposób wyrażenia; nie są objęte ochroną odkrycia, idee, procedury, metody i zasady działania oraz koncepcje matematyczne.

3. Utwór jest przedmiotem prawa autorskiego od chwili ustalenia, chociażby miał postać nie ukończoną.

4. Ochrona przysługuje twórcy niezależnie od spełnienia jakichkolwiek formalności.

Art.2. 1. Opracowanie cudzego utworu, w szczególności tłumaczenie, przeróbka, adaptacja, jest przedmiotem prawa autorskiego bez uszczerbku dla prawa do utworu pierwotnego.

2. Rozporządzanie i korzystanie z opracowania zależy od zezwolenia twórcy utworu pierwotnego (prawo zależne), chyba że autorskie prawa majątkowe do utworu pierwotnego wygasły. W przypadku baz danych spełniających cechy utworu zezwolenie twórcy jest konieczne także na sporządzenie opracowania.

3. Twórca utworu pierwotnego może cofnąć zezwolenie, jeżeli w ciągu pięciu lat od jego udzielenia opracowanie nie zostało rozpowszechnione. Wyplacone twórcy wynagrodzenie nie podlega zwrotowi.

4. Za opracowanie nie uważa się utworu, który powstał w wyniku inspiracji cudzym utworem.

5. Na egzemplarzach opracowania należy wymienić twórcę i tytuł utworu pierwotnego
orzeczenia sądów

Art.3. Zbiory, antologie, wybory, bazy danych spełniające cechy utworu są przedmiotem prawa autorskiego, nawet jeżeli zawierają nie chronione materiały, o ile przyjęty w nich dobór, układ lub zestawienie ma twórczy charakter, bez uszczerbku dla praw do wykorzystanych utworów.

Art.4. Nie stanowią przedmiotu prawa autorskiego:

- 1) akty normatywne lub ich urzędowe projekty,
- 2) urzędowe dokumenty, materiały, znaki i symbole,
- 3) opublikowane opisy patentowe lub ochronne,
- 4) proste informacje prasowe.

Art.5. Przepisy ustawy stosuje się do utworów:

- 1) których twórca lub współtwórca jest obywatelem polskim lub 1¹) których twórca jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, lub
- 2) które zostały opublikowane po raz pierwszy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo równocześnie na tym terytorium i za granicą, lub
- 3) które zostały opublikowane po raz pierwszy w języku polskim, lub
- 4) które są chronione na podstawie umów międzynarodowych, w zakresie, w jakim ich ochrona wynika z tych umów.

Art.6. W rozumieniu ustawy:

- 1) utworem opublikowanym jest utwór, który za zezwoleniem twórcy został zielokrotnie wydany i którego egzemplarze zostały udostępnione publicznie,
- 2) opublikowaniem równoczesnym utworu jest opublikowanie utworu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą w okresie trzydziestu dni od jego pierwszej publikacji,

- 3) utworem rozpowszechnionym jest utwór, który za zezwoleniem twórcy został udostępniony publicznie,
- 4) nadawaniem utworu jest jego rozpowszechnianie drogą emisji radiowej lub telewizyjnej, prowadzonej w sposób bezprzewodowy (naziemny lub satelitarny) lub w sposób przewodowy,
- 5) reemitowaniem utworu jest jego rozpowszechnianie przez inny podmiot niż pierwotnie nadający, drogą przejmowania w całości i bez zmian programu organizacji radiowej lub telewizyjnej oraz równoczesnego i integralnego przekazywania tego programu do powszechnego odbioru,
- 6) wprowadzeniem utworu do obrotu jest publiczne udostępnienie jego oryginału albo egzemplarzy drogą przeniesienia ich własności dokonanej przez uprawnionego lub za jego zgodą,
- 7) najem egzemplarzy utworu jest ich przekazanie do ograniczonego czasowo korzystania w celu bezpośredniego lub pośredniego uzyskania korzyści majątkowej,
- 8) użyczeniem egzemplarzy utworu jest ich przekazanie do ograniczonego czasowo korzystania, nie mające na celu bezpośredniego lub pośredniego uzyskania korzyści majątkowej,
- 9) odtworzeniem utworu jest jego udostępnienie bądź przy pomocy nośników dźwięku, obrazu lub dźwięku i obrazu, na których utwór został zapisany, bądź przy pomocy urządzeń służących do odbioru programu radiowego lub telewizyjnego, w którym utwór jest nadawany.

Art.7. Jeżeli umowy międzynarodowe, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, przewidują dalej idącą ochronę, niż to wynika z ustawy, do nie opublikowanych utworów obywateli polskich albo do utworów opublikowanych po raz pierwszy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub równocześnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo opublikowanych po raz pierwszy w języku polskim - stosuje się postanowienia tych umów.

Rozdział 2

Podmiot prawa autorskiego

Art.8. 1. Prawo autorskie przysługuje twórcy, o ile ustawa nie stanowi inaczej.

2. Domniemywa się, że twórcą jest osoba, której nazwisko w tym charakterze uwidoczniiono na egzemplarzach utworu lub której autorstwo podano do publicznej wiadomości w jakikolwiek inny sposób w związku z rozpowszechnianiem utworu.

3. Dopóki twórca nie ujawnił swojego autorstwa, w wykonywaniu prawa autorskiego zastępuje go producent lub wydawca, a w razie ich braku - właściwa organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi.

Art.9. 1. Współtwórcom przysługuje prawo autorskie wspólnie. Domniemywa się, że wielkości udziałów są równe. Każdy ze współtwórców może żądać określenia wielkości udziałów przez sąd, na podstawie wkładów pracy twórczej.

2. Każdy ze współtwórców może wykonywać prawo autorskie do swojej części utworu mającej samodzielne znaczenie, bez uszczerbku dla praw pozostałych współtwórców.

3. Do wykonywania prawa autorskiego do całości utworu potrzebna jest zgoda wszystkich współtwórców. W przypadku braku takiej zgody każdy ze współtwórców może żądać rozstrzygnięcia przez sąd, który orzeka uwzględniając interesy wszystkich współtwórców.

4. Każdy ze współtwórców może dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia prawa autorskiego do całości utworu. Uzyskane świadczenie przypada wszystkim współtwórcom, stosownie do wielkości ich udziałów.

5. Do autorskich praw majątkowych przysługujących współtwórcom stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego o współwłasności w częściach ułamkowych.

Art.10. Jeżeli twórcy połączyli swoje odrębne utwory w celu wspólnego rozpowszechniania, każdy z nich może żądać od pozostałych twórców udzielenia zezwolenia na rozpowszechnianie tak powstałej całości, chyba że istnieje słuszna podstawa odmowy, a umowa nie stanowi inaczej. Przepisy art. 9 ust. 2-4 stosuje się odpowiednio.

Art.11. Autorskie prawa majątkowe do utworu zbiorowego, w szczególności do encyklopedii lub publikacji periodycznej, przysługują producentowi lub wydawcy, a do poszczególnych części mających samodzielne znaczenie - ich twórcom. Domniemywa się, że producentowi lub wydawcy przysługuje prawo do tytułu.

Art.12. 1. Jeżeli ustawa lub umowa o pracę nie stanowią inaczej, pracodawca, którego pracownik stworzył utwór w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy, nabywa z chwilą przyjęcia utworu autorskie prawa majątkowe w granicach wynikających z celu umowy o pracę i zgodnego zamiaru stron.

2. Jeżeli pracodawca, w okresie dwóch lat od daty przyjęcia utworu, nie przystąpi do rozpowszechniania utworu przeznaczanego w umowie o pracę do rozpowszechnienia, twórca może wyznaczyć pracodawcy na piśmie odpowiedni termin na rozpowszechnienie utworu z tym skutkiem, że po jego bezskutecznym upływie prawa uzyskane przez pracodawcę wraz z własnością przedmiotu, na którym utwór utrwalono, powracają do

twórcy, chyba że umowa stanowi inaczej. Strony mogą określić inny termin na przystąpienie do rozpowszechniania utworu.

3. Jeżeli umowa o pracę nie stanowi inaczej, z chwilą przyjęcia utworu pracodawca nabywa własność przedmiotu, na którym utwór utrwalono.

Art.13. Jeżeli pracodawca nie zawiadomi twórcy w terminie sześciu miesięcy od dostarczenia utworu o jego nie przyjęciu lub uzależnieniu przyjęcia od dokonania określonych zmian w wyznaczonym w tym celu odpowiednim terminie, uważa się, że utwór został przyjęty bez zastrzeżeń. Strony mogą określić inny termin.

Art.14. 1. Jeżeli w umowie o pracę nie postanowiono inaczej, instytucji naukowej przysługuje pierwszeństwo opublikowania utworu naukowego pracownika, który stworzył ten utwór w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy. Twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia. Pierwszeństwo opublikowania wygasa, jeżeli w ciągu sześciu miesięcy od dostarczenia utworu nie zawarto z twórcą umowy o wydanie utworu albo jeżeli w okresie dwóch lat od daty jego przyjęcia utwór nie został opublikowany.

2. Instytucja naukowa może, bez odrębnego wynagrodzenia, korzystać z materiału naukowego zawartego w utworze, o którym mowa w ust. 1, oraz udostępniać ten utwór osobom trzecim, jeżeli to wynika z uzgodnionego przeznaczenia utworu lub zostało postanowione w umowie.

Art.15. Domniemywa się, że producentem lub wydawcą jest osoba, której nazwisko lub nazwę uwidoczono w tym charakterze na przedmiotach, na których utwór utrwalono, albo podano do publicznej wiadomości w jakikolwiek sposób w związku z rozpowszechnianiem utworu.

Rozdział 3

Treść prawa autorskiego

Oddział 1

Autorskie prawa osobiste

Art.16. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, autorskie prawa osobiste chronią nieograniczoną w czasie i nie podlegającą zrzeczeniu się lub zbyciu więź twórcy z utworem, a w szczególności prawo do:

- 1) autorstwa utworu,
- 2) oznaczenia utworu swoim nazwiskiem lub pseudonimem albo do udostępniania go anonimowo,
- 3) nienaruszalności treści i formy utworu oraz jego rzetelnego wykorzystania,
- 4) decydowania o pierwszym udostępnieniu utworu publiczności,
- 5) nadzoru nad sposobem korzystania z utworu.

Oddział 2

Autorskie prawa majątkowe

Art.17. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, twórcy przysługuje wyłączne prawo do korzystania z utworu i rozporządzania nim na wszystkich polach eksploatacji oraz do wynagrodzenia za korzystanie z utworu.

Art.17¹. Opracowanie lub zwielokrotnienie bazy danych spełniającej cechy utworu, dokonane przez legalnego użytkownika bazy danych lub jej kopii, nie wymaga zezwolenia autora bazy danych, jeśli jest ono konieczne dla dostępu do zawartości bazy danych i normalnego korzystania z jej zawartości. Jeżeli użytkownik jest upoważniony do korzystania tylko z części bazy danych, niniejsze postanowienie odnosi się tylko do tej części.

Art.18. 1. Autorskie prawa majątkowe nie podlegają egzekucji, dopóki służą twórcy. Nie dotyczy to wymagalnych wierzytelności.

2. Po śmierci twórcy, spadkobiercy mogą sprzeciwić się egzekucji z prawa autorskiego do utworu nie opublikowanego, chyba że sprzeciw byłby niezgodny z ujawnioną wolą twórcy co do rozpowszechniania utworu.

3. Prawo do wynagrodzenia, o którym mowa w art. 20 ust. 2-4, art. 201, art. 30 ust. 2 oraz art. 70 ust. 3, nie podlega zrzeczeniu się, zbyciu ani egzekucji. Nie dotyczy to wymagalnych wierzytelności.

Art.19. 1. Twórcy i jego spadkobiercom przysługuje prawo do wynagrodzenia w wysokości 5% ceny dokonanych zawodowo odsprzedaży oryginalnych egzemplarzy utworu plastycznego oraz rękopisów utworów literackich i muzycznych. Do zapłaty tego wynagrodzenia jest obowiązany sprzedawca, a gdy działa na rzecz osoby trzeciej, odpowiada z nią solidarnie.

2. Sprzedawca jest obowiązany do ujawnienia osoby trzeciej, o której mowa w ust. 1. Z obowiązku tego może się zwolnić płacąc należne wynagrodzenie.

3. Zrzeczenie się wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, jest nieważne, chyba że dotyczy wymagalnej wierzytelności.

Art.20. 1. Producenci i importerzy:

- 1) magnetofonów, magnetowidów i innych podobnych urządzeń,

2) kserokopierek, skanerów i innych podobnych urządzeń reprograficznych umożliwiających pozyskiwanie kopii całości lub części egzemplarza opublikowanego utworu.

3) czystych nośników służących do utrwalania, w zakresie własnego użytku osobistego, utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, przy użyciu urządzeń wymienionych w pkt 1 i 2

- są obowiązani do uiszczania, określonym zgodnie z ust. 5, organizacjom zbiorowego zarządzania, działającym na rzecz twórców, artystów wykonawców, producentów fonogramów i wideogramów oraz wydawców, opłat w wysokości nieprzekraczającej 3% kwoty należnej z tytułu sprzedaży tych urządzeń i nośników.

2. Z kwoty uzyskanej z tytułu opłat ze sprzedaży magnetofonów i innych podobnych urządzeń oraz związanych z nimi czystych nośników przypada:

- 1) 50% - twórcom,
- 2) 25% - artystom wykonawcom,
- 3) 25% - producentom fonogramów.

3. Z kwoty uzyskanej z tytułu opłat ze sprzedaży magnetowidów i innych podobnych urządzeń oraz związanych z nimi czystych nośników przypada:

- 1) 35% - twórcom,
- 2) 25% - artystom wykonawcom,
- 3) 40% - producentom wideogramów.

4. Z kwoty uzyskanej z tytułu opłat ze sprzedaży urządzeń reprograficznych oraz związanych z nimi czystych nośników przypada:

- 1) 50% - twórcom,
- 2) 50% - wydawcom.

5. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego po zasięgnięciu opinii organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, stowarzyszeń twórców, artystów wykonawców, organizacji producentów fonogramów, producentów wideogramów oraz wydawców, jak również organizacji producentów lub importerów urządzeń i czystych nośników wymienionych w ust. 1, określa, w drodze rozporządzenia: kategorie urządzeń i nośników oraz wysokość opłat, o których mowa w ust. 1, kierując się zdolnością urządzenia i nośnika do zwielokrotniania utworów, jak również ich przeznaczeniem do wykonywania innych funkcji niż zwielokrotnianie utworów, sposób pobierania i podziału opłat oraz organizację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi uprawnione do ich pobierania.

Art.20¹. 1. Posiadacze urządzeń reprograficznych, którzy prowadzą działalność gospodarczą w zakresie zwielokrotniania utworów dla własnego użytku osobistego osób trzecich, są obowiązani do uiszczania, za pośrednictwem organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, opłat w wysokości do 3% wpływów z tego tytułu na rzecz twórców oraz wydawców, chyba że zwielokrotnienie odbywa się na podstawie umowy z uprawnionym. Opłaty te przypadają twórcom i wydawcom w częściach równych.

2. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, po zasięgnięciu opinii organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, stowarzyszeń twórców oraz wydawców, a także opinii właściwej izby gospodarczej określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat, o których mowa w ust. 1, uwzględniając proporcje udziału w zwielokrotnianych materiałach utworów zwielokrotnianych dla własnego użytku osobistego, sposób ich pobierania i podziału oraz wskazuje organizację lub organizację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi uprawnione do ich pobierania.

Art.21. 1. Organizacjom radiowym i telewizyjnym wolno nadawać opublikowane drobne utwory muzyczne, słowne i słowno-muzyczne wyłącznie na podstawie umowy zawartej z organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, chyba że prawo do nadania utworów zamówionych przez organizację radiową lub telewizyjną przysługuje jej na podstawie odrębnej umowy.

2. Twórca może w umowie z organizacją radiową lub telewizyjną zrzec się pośrednictwa organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, o którym mowa w ust. 1. Zrzeczenie to wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.

3. (uchylony).

4. (uchylony).

Art.22. 1. Organizacjom radiowym i telewizyjnym wolno dla własnych celów nadawczych utrwalać utwory, na których nadanie uprzednio uzyskały zezwolenie.

2. Utrwalenia, o których mowa w ust. 1, powinny być zniszczone w ciągu miesiąca od dnia wygaśnięcia uprawnienia do nadania utworu.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do utrwałeni dokonanych przy przygotowywaniu własnych audycji i programów mających wyjątkowy charakter dokumentalny, jeżeli zostają umieszczone w archiwum. Twórca powinien zostać niezwłocznie powiadomiony o umieszczeniu utrwalenia jego utworu w takim archiwum.

Oddział 3 **Dozwolony użytek chronionych utworów**

Art.23. 1. Bez zezwolenia twórca wolno nieodpłatnie korzystać z już rozpowszechnionego utworu w zakresie własnego użytku osobistego. Przepis ten nie upoważnia do budowania według cudzego utworu architektonicznego i architektoniczno-urbanistycznego oraz do korzystania z elektronicznych baz danych spełniających cechy utworu, chyba że dotyczy to własnego użytku naukowego niezwiązanego z celem zarobkowym.

2. Zakres własnego użytku osobistego obejmuje krąg osób pozostających w związku osobistym, w szczególności pokrewieństwa, powinowactwa lub stosunku towarzyskiego.

Art.24. 1. Wolno rozpowszechniać za pomocą anteny zbiorowej oraz sieci kablowej utwory nadawane przez inną organizację radiową lub telewizyjną drogą satelitarną albo naziemną, jeżeli następuje to w ramach równoczesnego, integralnego i nieodpłatnego rozpowszechniania programów radiowych lub telewizyjnych i przeznaczone jest do oznaczonego grona odbiorców znajdujących się w jednym budynku lub w domach jednorodzinnych obejmujących do 50 gospodarstw domowych.

2. Posiadacze urządzeń służących do odbioru programu radiowego lub telewizyjnego mogą za ich pomocą odbierać nadawane utwory, choćby urządzenia te były umieszczone w miejscu ogólnie dostępnym, jeżeli nie łączą się z tym osiągnięcie korzyści majątkowych.

3. (uchylony).

4. Z zastrzeżeniem przepisu ust. 1, operatorom sieci kablowych wolno reemitować utwory nadawane przez inne organizacje radiowe lub telewizyjne dostępne na danym obszarze, jeżeli rozpowszechnianie w sieciach kablowych ma charakter równoczesny i integralny z nadaniem pierwotnym. Uprawnionym do utworów przysługuje prawo do wynagrodzenia.

Art.25. 1. Wolno rozpowszechniać w celach informacyjnych w prasie, radiu i telewizji:

1) już rozpowszechnione:

a) sprawozdania o aktualnych wydarzeniach,

b) aktualne artykuły na tematy polityczne, gospodarcze lub religijne, chyba że zostało wyraźnie zastrzeżone, że ich dalsze rozpowszechnianie jest zabronione,

c) aktualne wypowiedzi i fotografie reporterskie,

2) krótkie wyciągi ze sprawozdań i artykułów, o których mowa w pkt 1 lit. a) i b),

3) przeglądy publikacji i utworów rozpowszechnionych,

4) mowy wygłoszone na publicznych zebraniach i rozprawach; nie upoważnia to jednak do publikacji zbiorów mów jednej osoby,

5) krótkie streszczenia rozpowszechnionych utworów.

2. Za korzystanie z utworów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b) i c), twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia.

3. Rozpowszechnianie utworów na podstawie ust. 1 jest dozwolone zarówno w oryginale, jak i w tłumaczeniu.

Art.26. Wolno w sprawozdaniach o aktualnych wydarzeniach przytaczać fragmenty utworów udostępnianych podczas tych wydarzeń, jednakże w granicach uzasadnionych celem informacji.

tezy z piśmiennictwa

Art.27. Instytucje naukowe i oświatowe mogą, w celach dydaktycznych lub prowadzenia własnych badań, korzystać z opublikowanych utworów w oryginale i w tłumaczeniu oraz sporządzać w tym celu egzemplarze fragmentów opublikowanego utworu.

Art.28. Biblioteki, archiwa i szkoły mogą:

1) udostępniać nieodpłatnie, w zakresie swoich zadań statutowych, egzemplarze utworów opublikowanych,

2) sporządzać lub zlecać sporządzenie pojedynczych egzemplarzy utworów opublikowanych, niedostępnych w handlu - w celu uzupełniania, ochrony swoich zbiorów i nieodpłatnego ich udostępniania.

Art.29. 1. Wolno przytaczać w utworach stanowiących samoistną całość urywki rozpowszechnionych utworów lub drobne utwory w całości, w zakresie uzasadnionym wyjaśnianiem, analizą krytyczną, nauczaniem lub prawami gatunku twórczości.

2. Wolno w celach dydaktycznych i naukowych zamieszczać rozpowszechnione drobne utwory lub fragmenty większych utworów w podręcznikach i wypisach.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia.

Art.30. 1. Ośrodki informacji lub dokumentacji mogą sporządzać i rozpowszechniać własne opracowania dokumentacyjne oraz pojedyncze egzemplarze, nie większych niż jeden arkusz wydawniczy, fragmentów opublikowanych utworów.

2. Twórcą albo właściciu organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi jest uprawniona do pobierania od ośrodków, o których mowa w ust. 1, wynagrodzenia za odpłatne udostępnianie egzemplarzy fragmentów utworów.

Art.30' Do baz danych spełniających cechy utworu nie stosuje się art. 28, art. 29 ust. 2 i 3 i art. 30.

Art.31. Wolno nieodpłatnie wykonywać publicznie opublikowane utwory literackie, muzyczne i słowno-muzyczne, jeżeli nie łączy się z tym osiąganie korzyści majątkowych. Dotyczy to w szczególności okazjonalnego wykonywania na żywo, związanego ze sprawowaniem kultu religijnego, uroczystościami państwowymi, szkolnymi, obchodami i imprezami powszechnie dostępnymi, z wyłączeniem jednak imprez reklamowych, promocyjnych i wyborczych.

Art.32. 1. Właściciel egzemplarza utworu plastycznego może go wystawiać publicznie, jeżeli nie łączy się z tym osiąganie korzyści majątkowych.

2. W razie podjęcia decyzji o zniszczeniu oryginalnego egzemplarza utworu plastycznego znajdującego się w miejscu publicznie dostępnym, właściciel jest obowiązany złożyć twórcy utworu lub jego bliskim ofertę sprzedaży, jeżeli porozumienie się z nim, celem złożenia oferty, jest możliwe. Górną granicę ceny określa wartość materiałów. Jeżeli sprzedaż nie jest możliwa, właściciel jest obowiązany umożliwić twórcy sporządzenie kopii bądź - zależnie od rodzaju utworu - stosownej dokumentacji.

Art.33. Wolno rozpowszechniać:

1) utwory wystawione na stałe na ogólnie dostępnych drogach, ulicach, placach lub w ogrodach, jednakże nie do tego samego użytku,

2) utwory wystawione w publicznie dostępnych zbiorach, takich jak muzea, galerie, sale wystawowe, lecz tylko w katalogach i w wydawnictwach publikowanych dla promocji tych utworów, a także w sprawozdaniach o aktualnych wydarzeniach w prasie i telewizji, jednakże w granicach uzasadnionych celem informacji,

3) w encyklopediach i atlasach - opublikowane utwory plastyczne i fotograficzne, o ile nawiązanie porozumienia z twórcą celem uzyskania jego zezwolenia napotyka trudne do przezwyciężenia przeszkody. Twórcy przysługuje wówczas prawo do wynagrodzenia.

Art.34. Można korzystać z utworów w granicach dozwolonego użytku pod warunkiem wymienienia twórcy i źródła. Twórcy nie przysługuje prawo do wynagrodzenia, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art.35. Dozwolony użytek nie może naruszać normalnego korzystania z utworu lub godzić w słuszne interesy twórcy.

Rozdział 4

Czas trwania autorskich praw majątkowych

Art.36. Z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, autorskie prawa majątkowe gasną z upływem lat siedemdziesięciu:

1) od śmierci twórcy, a do utworów współautorskich - od śmierci współtwórcy, który przeżył pozostałych,

2) w odniesieniu do utworu, którego twórca nie jest znany - od daty pierwszego rozpowszechnienia, chyba że pseudonim nie pozostawia wątpliwości co do tożsamości autora lub jeżeli autor ujawnił swoją tożsamość,

3) w odniesieniu do utworu, do którego autorskie prawa majątkowe przysługują z mocy ustawy innej osobie niż twórca - od daty rozpowszechnienia utworu, a gdy utwór nie został rozpowszechniony - od daty jego ustalenia,

4) w odniesieniu do utworu audiowizualnego - od śmierci najpóźniej zmarłej z wymienionych osób: głównego reżysera, autora scenariusza, autora dialogów, kompozytora muzyki skomponowanej do utworu audiowizualnego.

Art.37. Jeżeli bieg terminu wygaśnięcia autorskich praw majątkowych rozpoczyna się od rozpowszechnienia utworu, a utwór rozpowszechniono w częściach, odcinkach, fragmentach lub wkładkach, bieg terminu liczy się oddzielnie od daty rozpowszechnienia każdej z wymienionych części.

Art.38. (skreślony).

Art.39. Czas trwania autorskich praw majątkowych liczy się w latach pełnych następujących po roku, w którym nastąpiło zdarzenie, od którego zaczyna się bieg terminów określonych w art. 36 i art. 37.

Art.40. 1. Producenci lub wydawcy egzemplarzy utworów literackich, muzycznych, plastycznych, fotograficznych i kartograficznych, niekorzystających z ochrony autorskich praw majątkowych, są obowiązani do przekazywania na rzecz Funduszu, o którym mowa w art. 111, wpłaty wynoszącej od 5% do 8% wpływów brutto ze sprzedaży egzemplarzy tych utworów. Dotyczy to wydań publikowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

1¹. Producenci i wydawcy dokonują wpłat, o których mowa w ust. 1, za okresy kwartalne w terminie do końca miesiąca następującego po zakończeniu kwartału, w którym uzyskano wpływy ze sprzedaży.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do egzemplarzy chronionych opracowań utworów, których czas ochrony autorskich praw majątkowych upłynął.

3. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określa, w drodze rozporządzenia, wysokość procentu, o którym mowa w ust. 1.

Rozdział 5

Przejęcie autorskich praw majątkowych

Art.41. 1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej:

- 1) autorskie prawa majątkowe mogą przejść na inne osoby w drodze dziedziczenia lub na podstawie umowy,
- 2) nabywca autorskich praw majątkowych może przenieść je na inne osoby, chyba że umowa stanowi inaczej.

2. Umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych lub umowa o korzystanie z utworu, zwana dalej "licencją", obejmuje pola eksploatacji wyraźnie w niej wymienione.

3. Nieważna jest umowa w części dotyczącej wszystkich utworów lub wszystkich utworów określonego rodzaju tego samego twórcy mających powstać w przyszłości.

4. Umowa może dotyczyć tylko pól eksploatacji, które są znane w chwili jej zawarcia.

Art.42. Jeżeli autorskie prawa majątkowe jednego ze współtwórców miałyby przyspaść Skarbowi Państwa jako spadkobiercy ustawowemu, część ta przechodzi na pozostałych przy życiu współtwórców lub ich następców prawnych, stosownie do wielkości ich udziałów.

Art.43. 1. Jeżeli z umowy nie wynika, że przeniesienie autorskich praw majątkowych lub udzielenie licencji nastąpiło nieodpłatnie, twórca przysługuje prawo do wynagrodzenia.

2. Jeżeli w umowie nie określono wysokości wynagrodzenia autorskiego, wysokość wynagrodzenia określa się z uwzględnieniem zakresu udzielonego prawa oraz korzyści wynikających z korzystania z utworu.

Art.44. W razie rażącej dysproporcji między wynagrodzeniem twórcy a korzyściami nabywcy autorskich praw majątkowych lub licencjobiorcy, twórca może żądać stosownego podwyższenia wynagrodzenia przez sąd.

Art.45. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, twórca przysługuje odrębne wynagrodzenie za korzystanie z utworu na każdym odrębnym polu eksploatacji.

Art.46. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, twórca zachowuje wyłączne prawo zezwalania na wykonywanie zależnego prawa autorskiego, mimo że w umowie postanowiono o przeniesieniu całości autorskich praw majątkowych.

Art.47. Jeżeli wynagrodzenie twórcy zależy od wysokości wpływów z korzystania z utworu, twórca ma prawo do otrzymania informacji i wglądu w niezbędny zakres do dokumentacji mającej istotne znaczenie dla określenia wysokości tego wynagrodzenia.

Art.48. 1. Jeżeli wynagrodzenie twórcy jest określone procentowo od ceny sprzedaży egzemplarzy utworu, a cena ta ulega podwyższeniu, twórca należy się umówiony procent od egzemplarzy sprzedanych po podwyższonej cenie.

2. Jednostronne obniżenie ceny sprzedaży egzemplarzy przed upływem roku od przystąpienia do rozpowszechniania utworu nie wpływa na wysokość wynagrodzenia. Strony mogą przedłużyć ten termin.

Art.49. 1. Jeżeli w umowie nie określono sposobu korzystania z utworu, powinien on być zgodny z charakterem i przeznaczeniem utworu oraz przyjętymi zwyczajami.

2. Następca prawny, choćby nabył całość autorskich praw majątkowych, nie może, bez zgody twórcy, czynić zmian w utworze, chyba że są one spowodowane oczywistą koniecznością, a twórca nie miałby słusznej podstawy im się sprzeciwić. Dotyczy to odpowiednio utworów, których czas ochrony autorskich praw majątkowych upłynął.

Art.50. Odrębne pola eksploatacji stanowią w szczególności:

- 1) w zakresie utrwalania i zwielokrotniania utworu - wytwarzanie określoną techniką egzemplarzy utworu, w tym techniką drukarską, reprograficzną, zapisu magnetycznego oraz techniką cyfrową,

- 2) w zakresie obrotu oryginałem albo egzemplarzami, na których utwór utrwalono - wprowadzanie do obrotu, użyczenie lub najem oryginału albo egzemplarzy,
- 3) w zakresie rozpowszechniania utworu w sposób inny niż określony w pkt 2 - publiczne wykonanie, wystawienie, wyświetlenie, odtworzenie oraz nadawanie i reemitowanie, a także publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym.

Art.51. 1. Wprowadzenie do obrotu oryginału albo egzemplarza utworu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wyczerpuje prawo do zezwalania na dalszy obrót takim egzemplarzem na wskazanym terytorium, z wyjątkiem jego najmu lub użyczenia.

2. Nie stanowi naruszenia autorskich praw majątkowych import egzemplarzy wprowadzonych do obrotu na terytorium państwa, z którym Rzeczpospolita Polska zawarła umowę o utworzeniu strefy wolnego handlu.

3. Wprowadzenie do obrotu oryginału albo egzemplarza utworu na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego wyczerpuje prawo do zezwalania na dalszy obrót takim egzemplarzem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem jego najmu lub użyczenia.

Art.52. 1. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, przeniesienie własności egzemplarza utworu nie powoduje przejścia autorskich praw majątkowych do utworu.

2. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, przejście autorskich praw majątkowych nie powoduje przeniesienia na nabywcę własności egzemplarza utworu.

3. Nabywca oryginału utworu jest obowiązany udostępnić go twórcy w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne do wykonywania prawa autorskiego. Nabywca oryginału może jednak domagać się od twórcy odpowiedniego zabezpieczenia oraz wynagrodzenia za korzystanie.

Art.53. Umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Art.54. 1. Twórca jest obowiązany dostarczyć utwór w terminie określonym w umowie, a jeżeli termin nie został oznaczony - niezwłocznie po ukończeniu utworu.

2. Jeżeli twórca nie dostarczył utworu w przewidzianym terminie, zamawiający może wyznaczyć twórcy odpowiedni dodatkowy termin z zagrożeniem odstąpienia od umowy, a po jego bezskutecznym upływie może od umowy odstąpić.

Art.55. 1. Jeżeli zamówiony utwór ma usterki, zamawiający może wyznaczyć twórcy odpowiedni termin do ich usunięcia, a po jego bezskutecznym upływie może od umowy odstąpić lub żądać odpowiedniego obniżenia umówionego wynagrodzenia, chyba że usterki są wynikiem okoliczności, za które twórca nie ponosi odpowiedzialności. Twórca zachowuje w każdym razie prawo do otrzymanej części wynagrodzenia, nie wyższej niż 25% wynagrodzenia umownego.

2. Jeżeli utwór ma wady prawne, zamawiający może od umowy odstąpić i żądać naprawienia poniesionej szkody.

3. Roszczenia, o których mowa w ust. 1, wygasają z chwilą przyjęcia utworu.

4. Jeżeli zamawiający nie zawiadomi twórcy w terminie sześciu miesięcy od dostarczenia utworu o jego przyjęciu, nieprzyjęciu lub uzależnieniu przyjęcia od dokonania określonych zmian w wyznaczonym w tym celu odpowiednim terminie, uważa się, że utwór został przyjęty bez zastrzeżeń. Strony mogą określić inny termin.

Art.56. 1. Twórca może odstąpić od umowy lub ją wypowiedzieć ze względu na swoje istotne interesy twórcze.

2. Jeżeli w ciągu dwóch lat od odstąpienia lub wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 1, twórca zamierza przystąpić do korzystania z utworu, ma obowiązek zaoferować to korzystanie nabywcy lub licencjodawcy, wyznaczając mu w tym celu odpowiedni termin.

3. Jeżeli odstąpienie od umowy lub jej wypowiedzenie następuje po przyjęciu utworu, skuteczność odstąpienia lub wypowiedzenia może być przez drugą stronę umowy uzależniona od zabezpieczenia kosztów poniesionych przez nią w związku z zawartą umową. Nie można jednak żądać zwrotu kosztów, gdy zaniechanie rozpowszechniania jest następstwem okoliczności, za które twórca nie ponosi odpowiedzialności.

4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do utworów architektonicznych i architektoniczno-urbanistycznych, audiowizualnych oraz utworów zamówionych w zakresie ich eksploatacji w utworze audiowizualnym.

Art.57. 1. Jeżeli nabywca autorskich praw majątkowych lub licencjodawca, który zobowiązał się do rozpowszechniania utworu, nie przystąpi do rozpowszechniania w umówionym terminie, a w jego braku - w ciągu dwóch lat od przyjęcia utworu, twórca może odstąpić od umowy lub ją wypowiedzieć i domagać się naprawienia szkody po bezskutecznym upływie dodatkowego terminu, nie krótszego niż sześć miesięcy.

2. Jeżeli wskutek okoliczności, za które nabywca lub licencjodawca ponosi odpowiedzialność, utwór nie został udostępniony publiczności, twórca może się domagać, zamiast naprawienia poniesionej szkody, podwójnego

wynagrodzenia w stosunku do określonego w umowie o rozpowszechnienie utworu, chyba że licencja jest niewyłączna.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do utworów architektonicznych i architektoniczno-urbanistycznych.

Art.58. Jeżeli publiczne udostępnienie utworu następuje w nieodpowiedniej formie albo ze zmianami, którym twórca mógłby słusznie się sprzeciwić, może on po bezskutecznym wezwaniu do zaniechania naruszenia odstąpić od umowy lub ją wypowiedzieć. Twórca przysługuje prawo do wynagrodzenia określonego umową.

Art.59. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, każda ze stron odstępując od umowy lub wypowiadając ją może żądać od drugiej strony zwrotu wszystkiego, co ta otrzymała z tytułu umowy.

Art.60. 1. Korzystający z utworu jest obowiązany umożliwić twórcy przed rozpowszechnieniem utworu przeprowadzenie nadzoru autorskiego. Jeżeli wniesione w związku z nadzorem zmiany w utworze są niezbędne i wynikają z okoliczności od twórcy niezależnych, koszty ich wprowadzenia obciążają nabywcę autorskich praw majątkowych lub licencjodawcę.

2. Jeżeli twórca nie przeprowadzi nadzoru autorskiego w odpowiednim terminie, uważa się, że wyraził zgodę na rozpowszechnianie utworu.

3. Jeżeli ustawa lub umowa nie stanowią inaczej, za wykonanie nadzoru autorskiego nie przysługuje twórcy odrębne wynagrodzenie.

4. Twórca utworu plastycznego przysługuje prawo do sprawowania odpłatnego nadzoru autorskiego.

5. Sprawowanie nadzoru autorskiego nad utworami architektonicznymi i architektoniczno-urbanistycznymi regulują odrębne przepisy.

Art.61. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, nabycie od twórcy egzemplarza projektu architektonicznego lub architektoniczno-urbanistycznego obejmuje prawo zastosowania go tylko do jednej budowy.

Art.62. 1. Twórca może w zbiorowej publikacji swych utworów umieścić utwory, o których publikację zawarł odrębną umowę.

2. Umowa o zbiorowe wydanie utworów nie obejmuje prawa publikacji poszczególnych utworów, chyba że postanowiono w niej inaczej.

Art.63. Jeżeli umowa obejmuje sporządzenie egzemplarzy przeznaczonych do udostępnienia publiczności, twórcy należą się egzemplarze autorskie w liczbie określonej w umowie.

Art.64. Umowa zobowiązująca do przeniesienia autorskich praw majątkowych przenosi na nabywcę, z chwilą przyjęcia utworu, prawo do wyłącznego korzystania z utworu na określonym w umowie polu eksploatacji, chyba że postanowiono w niej inaczej.

Art.65. W braku wyraźnego postanowienia o przeniesieniu prawa, uważa się, że twórca udzielił licencji.

Art.66. 1. Umowa licencyjna uprawnia do korzystania z utworu w okresie pięciu lat na terytorium państwa, w którym licencjodawca ma swoją siedzibę, chyba że w umowie postanowiono inaczej.

2. Po upływie terminu, o którym mowa w ust. 1, prawo uzyskane na podstawie umowy licencyjnej wygasa.

Art.67. 1. Twórca może udzielić upoważnienia do korzystania z utworu na wymienionych w umowie polach eksploatacji z określeniem zakresu, miejsca i czasu tego korzystania.

2. Jeżeli umowa nie zastrzega wyłączności korzystania z utworu w określony sposób (licencja wyłączna), udzielenie licencji nie ogranicza udzielenia przez twórcę upoważnienia innym osobom do korzystania z utworu na tym samym polu eksploatacji (licencja niewyłączna).

3. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, licencjodawca nie może upoważnić innej osoby do korzystania z utworu w zakresie uzyskanej licencji.

4. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, uprawniony z licencji wyłącznej może dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia autorskich praw majątkowych, w zakresie objętym umową licencyjną.

5. Umowa licencyjna wyłączna wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Art.68. 1. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, a licencji udzielono na czas nie oznaczony, twórca może ją wypowiedzieć z zachowaniem terminów umownych, a w ich braku na rok naprzód, na koniec roku kalendarzowego.

2. Licencję udzieloną na okres dłuższy niż pięć lat uważa się, po upływie tego terminu, za udzieloną na czas nie oznaczony.

Rozdział 6

Przepisy szczególne dotyczące utworów audiowizualnych

Art.69. Współtwórcami utworu audiowizualnego są osoby, które wniosły wkład twórczy w jego powstanie, a w szczególności: reżyser, operator obrazu, twórca adaptacji utworu literackiego, twórca stworzonych dla utworu audiowizualnego utworów muzycznych lub słowno-muzycznych oraz twórca scenariusza.

Art.70. 1. Domniemywa się, że producent utworu audiowizualnego nabywa na mocy umowy o stworzenie utworu albo umowy o wykorzystanie już istniejącego utworu wyłączne prawa majątkowe do eksploatacji tych utworów w ramach utworu audiowizualnego jako całości.

2. Główny reżyser, operator obrazu, twórcy scenariusza, twórcy innych utworów literackich lub muzycznych, które stworzone zostały do utworu audiowizualnego lub w nim wykorzystane, oraz artyści wykonawcy są uprawnieni do:

- 1) wynagrodzenia proporcjonalnego do wpływów z tytułu wyświetlania utworu audiowizualnego w kinach,
- 2) stosownego wynagrodzenia z tytułu najmu egzemplarzy utworów audiowizualnych i ich publicznego odtwarzania,
- 3) stosownego wynagrodzenia z tytułu nadawania utworu w telewizji lub poprzez inne środki publicznego udostępniania utworów,
- 4) stosownego wynagrodzenia z tytułu reprodukowania utworu audiowizualnego na egzemplarzu przeznaczonym do własnego użytku osobistego.

3. Korzystający z utworu audiowizualnego wypłaca wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2, za pośrednictwem właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.

4. Stosowne wynagrodzenie za korzystanie z polskiego utworu audiowizualnego za granicą lub zagranicznego utworu audiowizualnego w Rzeczypospolitej Polskiej może być ustalone ryczałtowo.

Art.71. Producent może bez zgody twórców utworu audiowizualnego dokonywać tłumaczeń na różne wersje językowe.

Art.72. Twórca utworu zamówionego do utworu audiowizualnego może, po upływie pięciu lat od przyjęcia zamówionego utworu, zezwolić na rozpowszechnianie tego utworu w innym utworze audiowizualnym, jeżeli w tym terminie nie doszło do rozpowszechnienia utworu audiowizualnego z jego utworem. Strony mogą skrócić ten termin.

Art.73. Prawo do nadzoru autorskiego może być wykonywane tylko w stosunku do ostatecznej wersji utworu audiowizualnego.

Rozdział 7

Przepisy szczególne dotyczące programów komputerowych

Art.74. 1. Programy komputerowe podlegają ochronie jak utwory literackie, o ile przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

2. Ochrona przyznana programowi komputerowemu obejmuje wszystkie formy jego wyrażenia. Idee i zasady będące podstawą jakiegokolwiek elementu programu komputerowego, w tym podstawą łączy, nie podlegają ochronie.

3. Prawa majątkowe do programu komputerowego stworzonego przez pracownika w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy przysługują pracodawcy, o ile umowa nie stanowi inaczej.

4. Autorskie prawa majątkowe do programu komputerowego, z zastrzeżeniem przepisów art. 75 ust. 2 i 3, obejmują prawo do:

- 1) trwałego lub czasowego zwielokrotnienia programu komputerowego w całości lub w części jakimikolwiek środkami i w jakiegokolwiek formie; w zakresie, w którym dla wprowadzania, wyświetlania, stosowania, przekazywania i przechowywania programu komputerowego niezbędne jest jego zwielokrotnienie, czynności te wymagają zgody uprawnionego,
- 2) tłumaczenia, przystosowywania, zmiany układu lub jakichkolwiek innych zmian w programie komputerowym, z zachowaniem praw osoby, która tych zmian dokonała,
- 3) rozpowszechniania, w tym użyczenia lub najmu, programu komputerowego lub jego kopii.

Art.75. 1. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, czynności wymienione w art. 74 ust. 4 pkt 1 i 2 nie wymagają zgody uprawnionego, jeżeli są niezbędne do korzystania z programu komputerowego zgodnie z jego przeznaczeniem, w tym do poprawiania błędów przez osobę, która legalnie weszła w jego posiadanie.

2. Nie wymaga zezwolenia uprawnionego:

- 1) sporządzenie kopii zapasowej, jeżeli jest to niezbędne do korzystania z programu komputerowego. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, kopia ta nie może być używana równocześnie z programem komputerowym,
- 2) obserwowanie, badanie i testowanie funkcjonowania programu komputerowego w celu poznania jego idei i zasad przez osobę posiadającą prawo korzystania z egzemplarza programu komputerowego, jeżeli, będąc od tych czynności upoważniona, dokonuje ona tego w trakcie wprowadzania, wyświetlania, stosowania, przekazywania lub przechowywania programu komputerowego,

3) zwielokrotnianie kodu lub tłumaczenie jego formy w rozumieniu art. 74 ust. 4 pkt 1 i 2, jeżeli jest to niezbędne do uzyskania informacji koniecznych do osiągnięcia współdziałania niezależnie stworzonego programu komputerowego z innymi programami komputerowymi, o ile zostaną spełnione następujące warunki:

- a) czynności te dokonywane są przez licencjodawcę lub inną osobę uprawnioną do korzystania z egzemplarza programu komputerowego bądź przez inną osobę działającą na ich rzecz,
- b) informacje niezbędne do osiągnięcia współdziałania nie były uprzednio łatwo dostępne dla osób, o których mowa pod lit. a),
- c) czynności te odnoszą się do tych części oryginalnego programu komputerowego, które są niezbędne do osiągnięcia współdziałania.

3. Informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 3, nie mogą być:

- 1) wykorzystane do innych celów niż osiągnięcie współdziałania niezależnie stworzonego programu komputerowego,
- 2) przekazane innym osobom, chyba że jest to niezbędne do osiągnięcia współdziałania niezależnie stworzonego programu komputerowego,
- 3) wykorzystane do rozwijania, wytwarzania lub wprowadzania do obrotu programu komputerowego o istotnie podobnej formie wyrażenia lub do innych czynności naruszających prawa autorskie.

Art.76. Postanowienia umów sprzeczne z art. 75 ust. 2 i 3 są nieważne.

Art.77. Do programów komputerowych nie stosuje się przepisów art. 16 pkt 3-5, art. 20, 23, 27, 28, 30, 49 ust. 2 oraz art. 56, 60 i 62.

Art.77¹. Uprawniony może domagać się od użytkownika programu komputerowego zniszczenia posiadanych przez niego środków technicznych (w tym programów komputerowych), których jedynym przeznaczeniem jest ułatwienie niedozwolonego usuwania lub obchodzenia technicznych zabezpieczeń programu.

Art.77². Ochrona przyznana bazom danych spełniającym cechy utworu nie obejmuje programów komputerowych używanych do sporządzenia lub obsługi baz danych dostępnych przy pomocy środków elektronicznych.

Rozdział 8

Ochrona autorskich praw osobistych

Art.78. 1. Twórca, którego autorskie prawa osobiste zostały zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania. W razie dokonanego naruszenia może także żądać, aby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności, aby złożyła publiczne oświadczenie o odpowiedniej treści i formie. Jeżeli naruszenie było zawinione, sąd może przyznać twórcy odpowiednią sumę pieniężną tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę lub - na żądanie twórcy - zobowiązać sprawcę, aby uiścił odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez twórcę cel społeczny.

2. Jeżeli twórca nie wyraził innej woli, po jego śmierci z powództwem o ochronę autorskich praw osobistych zmarłego może wystąpić małżonek, a w jego braku kolejno: zstępni, rodzice, rodzeństwo, zstępni rodzeństwa.

3. Jeżeli twórca nie wyraził innej woli, osoby wymienione w ust. 2 są uprawnione w tej samej kolejności do wykonywania autorskich praw osobistych zmarłego twórcy.

4. Jeżeli twórca nie wyraził innej woli, z powództwem, o którym mowa w ust. 2, może również wystąpić stowarzyszenie twórców właściwe ze względu na rodzaj twórczości lub organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, która zarządzała prawami autorskimi zmarłego twórcy.

Rozdział 9

Ochrona autorskich praw majątkowych

Art.79. 1. Twórca może żądać od osoby, która naruszyła jego autorskie prawa majątkowe, zaniechania naruszenia, wydania uzyskanych korzyści albo zapłaceniu w podwójnej, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione, potrójnej wysokości stosownego wynagrodzenia z chwili jego dochodzenia; twórca może również żądać naprawienia wyrządzonej szkody, jeżeli działanie naruszającego było zawinione.

2. Niezależnie od roszczeń wymienionych w ust. 1, uprawniony może się domagać, ażeby sprawca zawinionego naruszenia dokonanego w ramach działalności gospodarczej podejmowanej w cudzym albo we własnym imieniu, choćby na cudzy rachunek, uiścił odpowiednią sumę pieniężną z przeznaczeniem na Fundusz, o którym mowa w art. 111. Suma ta nie może być niższa niż dwukrotna wysokość prawdopodobionych korzyści odniesionych przez sprawcę z dokonanego naruszenia.

3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku usuwania lub obchodzenia technicznych zabezpieczeń przed dostępem, zwielokrotnianiem lub rozpowszechnianiem utworu, jeżeli działania te mają na celu bezprawne korzystanie z utworu.

4. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w przypadku usuwania lub zmiany bez upoważnienia jakichkolwiek elektronicznych informacji identyfikujących dzieło, autora, podmiot praw autorskich do dzieła lub informacji o warunkach eksploatacji dzieła, o ile zostały one dołączone do egzemplarza dzieła lub są przekazywane w związku z rozpowszechnianiem dzieła, a także zawinionego rozpowszechniania dzieł z bezprawnie usuniętymi lub zmodyfikowanymi takimi informacjami.

Art.80. 1. Sąd właściwy do rozpoznania sprawy o naruszenie autorskich praw majątkowych miejsca, w którym sprawa prowadzi działalność lub znajduje się jego majątek, także przed wytoczeniem powództwa rozpoznaje, nie później jednak niż w ciągu 3 dni od dnia złożenia w sądzie, wniosek mającego w tym interes prawny:

- 1) o zabezpieczenie dowodów, bez potrzeby wykazania obawy, że ich przeprowadzenie stanie się niewykonalne lub zbyt utrudnione,
- 2) o zobowiązanie naruszającego autorskie prawa majątkowe do udzielenia informacji i udostępnienia, określonej przez sąd, dokumentacji mającej znaczenie dla roszczeń, o których mowa w art. 79 ust. 1,
- 3) o zabezpieczenie roszczenia z tytułu naruszenia autorskich praw majątkowych, wydając stosowne zarządzenie tymczasowe, po uprawdopodobnieniu, że niezabezpieczenie roszczenia może pozbawić uprawnionego zaspokojenia, choćby zarządzenie tymczasowe zmierzało do zaspokojenia roszczenia.

2. Sąd może uzależnić wydanie postanowienia o zabezpieczeniu dowodów lub roszczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3, od złożenia stosownej kaucji.

3. Sąd orzeka przepadek, na rzecz Skarbu Państwa, bezprawnie wytworzonych egzemplarzy utworów.

4. Sąd może orzec przepadek, na rzecz Skarbu Państwa, przedmiotów służących do bezprawnego wytworzenia egzemplarzy utworów lub przedmiotów, przy których użyciu dokonano naruszenia.

5. Na wniosek poszkodowanego, na poczet należnego odszkodowania, sąd może orzec przyznanie poszkodowanemu przedmiotów, o których mowa w ust. 4.

6. Domniemywa się, że przedmioty, o których mowa w ust. 4, należą do naruszającego prawa autorskie.

7. Zaalenie na postanowienie sądu w sprawach, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3, sąd rozpoznaje w ciągu 7 dni.

Rozdział 10

Ochrona wizerunku, adresata korespondencji i tajemnicy źródeł informacji

Art.81. 1. Rozpowszechnianie wizerunku wymaga zezwolenia osoby na nim przedstawionej. W braku wyraźnego zastrzeżenia zezwolenie nie jest wymagane, jeżeli osoba ta otrzymała umówioną zapłatę za pozowanie.

2. Zezwolenia nie wymaga rozpowszechnianie wizerunku:

- 1) osoby powszechnie znanej, jeżeli wizerunek wykonano w związku z pełnieniem przez nią funkcji publicznych, w szczególności politycznych, społecznych, zawodowych,
- 2) osoby stanowiącej jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza.

Art.82. Jeżeli osoba, do której korespondencja jest skierowana, nie wyraziła innej woli, rozpowszechnianie korespondencji, w okresie dwudziestu lat od jej śmierci, wymaga zezwolenia małżonka, a w jego braku kolejno zstępnych, rodziców lub rodzeństwa.

Art.83. Do roszczeń w przypadku rozpowszechniania wizerunku osoby na nim przedstawionej oraz rozpowszechniania korespondencji bez wymaganego zezwolenia osoby, do której została skierowana, stosuje się odpowiednio przepis art. 78 ust. 1; roszczeń tych nie można dochodzić po upływie dwudziestu lat od śmierci tych osób.

Art.84. 1. Twórca, a wydawca lub producent na żądanie twórcy mają obowiązek zachowania w tajemnicy źródeł informacji wykorzystanych w utworze oraz nie ujawniania związanych z tym dokumentów.

2. Ujawnienie tajemnicy jest dozwolone za zgodą osoby, która powierzyła tajemnicę, lub na podstawie postanowienia właściwego sądu.

Rozdział 11
Prawa pokrewne
Oddział 1
Prawa do artystycznych wykonań

Art.85. 1. Każde artystyczne wykonanie utworu lub dzieła sztuki ludowej pozostaje pod ochroną niezależnie od jego wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia.

2. Artystycznymi wykonaniami, w rozumieniu ust. 1, są w szczególności: działania aktorów, recytatorów, dyrygentów, instrumentalistów, wokalistów, tancerzy i mimów oraz innych osób w sposób twórczy przyczyniających się do powstania wykonania.

Art.86.1. Artyscie wykonawcy przysługuje, w granicach określonych przepisami ustawy, wyłączne prawo do:

1) ochrony dóbr osobistych, w szczególności w zakresie:

a) wskazywania go jako wykonawcy, z wyłączeniem przypadków, gdy pominięcie jest zwyczajowo przyjęte,

b) decydowania o sposobie oznaczenia wykonawcy, w tym zachowania anonimowości albo posłużenia się pseudonimem,

c) sprzeciwiania się jakimkolwiek wypaczeniom, przeinaczeniom i innym zmianom wykonania, które mogłyby naruszać jego dobre imię,

2) korzystania z artystycznego wykonania i rozporządzania prawami do niego na następujących polach eksploatacji:

a) w zakresie utrwalania i zwielokrotniania - wytwarzania określoną techniką egzemplarzy artystycznego wykonania, w tym zapisu magnetycznego oraz techniką cyfrową,

b) w zakresie obrotu egzemplarzami, na których artystyczne wykonanie utrwalono - wprowadzania do obrotu, użyczania lub najmu egzemplarzy,

c) w zakresie rozpowszechniania artystycznego wykonania w sposób inny niż określony w lit. b) - nadawania, reemitowania oraz odtwarzania, chyba że są one dokonywane za pomocą wprowadzonego do obrotu egzemplarza, a także publicznego udostępniania utrwalenia artystycznego wykonania w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym.

2. Artyscie wykonawcy służy prawo do wynagrodzenia za korzystanie z artystycznego wykonania lub za rozporządzanie prawami do takiego wykonania określone w umowie albo przyznane w przepisach ustawy.

3. W przypadku nadawania, reemitowania lub odtwarzania artystycznego wykonania za pomocą wprowadzonego do obrotu egzemplarza, artyscie wykonawcy przysługuje prawo do stosownego wynagrodzenia.

Art.87. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, zawarcie przez artystę wykonawcę z producentem utworu audiowizualnego umowy o współdzielenie w realizacji utworu audiowizualnego przenosi na producenta prawa do rozporządzania i korzystania z wykonania, w ramach tego utworu audiowizualnego, na wszystkich znanych w chwili zawarcia umowy polach eksploatacji.

tezy z piśmiennictwa

Art.88. Prawo artysty wykonawcy nie narusza prawa autorskiego do wykonywanego utworu.

(.....)

Oddział 2
Prawa do fonogramów i wideogramów

Art.94. 1. Fonogramem jest pierwsze utrwalenie warstwy dźwiękowej wykonania utworu albo innych zjawisk akustycznych.

2. Wideogramem jest pierwsze utrwalenie sekwencji ruchomych obrazów, z dźwiękiem lub bez, niezależnie od tego, czy stanowi ono utwór audiowizualny.

3. Domniemywa się, że producentem fonogramu lub wideogramu jest osoba, pod której nazwiskiem lub firmą (nazwą) fonogram lub wideogram został po raz pierwszy sporządzony.

4. Bez uszczerbku dla praw twórców lub artystów wykonawców, producentowi fonogramu lub wideogramu przysługuje wyłączne prawo do rozporządzania i korzystania z fonogramu lub wideogramu w zakresie:

1) zwielokrotniania określoną techniką,

2) wprowadzenia do obrotu,

3) najmu oraz użyczania egzemplarzy,

4) publicznego udostępniania fonogramu lub wideogramu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym.

5. W przypadku nadawania, reemitowania lub odtwarzania wprowadzonego do obrotu fonogramu lub wideogramu, producentowi przysługuje prawo do stosownego wynagrodzenia.

(.....)

Oddział 3

Prawa do nadań programów

Art.97. Bez uszczerbku dla praw twórców, artystów wykonawców, producentów fonogramów i wideogramów, organizacji radiowej lub telewizyjnej przysługuje wyłączne prawo do rozporządzania i korzystania ze swoich nadań programów w zakresie:

- 1) utrwalania,
- 2) zwielokrotniania określoną techniką,
- 3) nadawania przez inną organizację radiową lub telewizyjną,
- 4) reemitowania,
- 5) wprowadzania do obrotu ich utrważeń,
- 6) odtwarzania w miejscach dostępnych za opłatą wstępu,
- 7) udostępniania ich utrważeń w taki sposób, aby każdy mógł mieć do nich dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym.

(.....)

Oddział 3.1

Prawa do pierwszych wydań oraz wydań naukowych i krytycznych

Art.99¹. Wydawcy, który jako pierwszy w sposób zgodny z prawem opublikował lub w inny sposób rozpowszechnił utwór, którego czas ochrony już wygasł, a jego egzemplarze nie były jeszcze publicznie udostępniane, przysługuje wyłączne prawo do rozporządzania tym utworem i korzystania z niego na wszystkich polach eksploatacji przez okres dwudziestu pięciu lat od daty pierwszej publikacji lub rozpowszechnienia.

Art.99². Temu, kto po upływie czasu ochrony prawa autorskiego do utworu przygotował jego wydanie krytyczne lub naukowe, nie będące utworem, przysługuje wyłączne prawo do rozporządzania takim wydaniem i korzystania z niego w zakresie, o którym mowa w art. 50 pkt 1 i 2, przez okres trzydziestu lat od daty publikacji.

Art.99³. Przepisy art. 991 i art. 992 stosuje się odpowiednio do utworów i tekstów, które ze względu na czas ich powstania lub charakter nigdy nie były objęte ochroną prawa autorskiego.

Oddział 4

Postanowienia wspólne dotyczące praw pokrewnych

Art.100. Wykonywanie praw do artystycznych wykonań, fonogramów, wideogramów, nadań programów, a także pierwszych wydań oraz wydań naukowych i krytycznych, podlega odpowiednio ograniczeniom wynikającym z przepisów art. 23-35.

Art.101. Do artystycznych wykonań, fonogramów, wideogramów, nadań programów, pierwszych wydań oraz wydań naukowych i krytycznych stosuje się odpowiednio przepisy art. 1 ust. 4, art. 6, art. 22, art. 39, art. 51, art. 79 ust. 1 oraz ust. 3 i 4 i art. 80.

Art.102. 1. Na każdym egzemplarzu fonogramu lub wideogramu umieszcza się, poza oznaczeniami dotyczącymi autorstwa i artystycznego wykonawstwa, tytułami utworów oraz datą sporządzenia, nazwisko lub firmę (nazwę) producenta oraz, w wypadku utrwalenia nadania, nazwę organizacji radiowej lub telewizyjnej.

2. Domniemywa się, że egzemplarze nie spełniające wymogów określonych w ust. 1 zostały sporządzone bezprawnie.

Art. 103. Spory dotyczące praw pokrewnych należą do właściwości sądów okręgowych.

Rozdział 12

Organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi

Art.104. 1. Organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, zwanymi dalej "organizacjami zbiorowego zarządzania", w rozumieniu ustawy, są stowarzyszenia zrzeszające twórców, artystów wykonawców, producentów lub organizacje radiowe i telewizyjne, których statutowym zadaniem jest zbiorowe zarządzanie i ochrona powierzonych im praw autorskich lub praw pokrewnych oraz wykonywanie uprawnień wynikających z ustawy.

2. Do organizacji, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy prawa o stowarzyszeniach, z tym że:

- 1) członkiem organizacji może być również osoba prawna,
- 2) podjęcie przez organizację działalności określonej w ustawie wymaga zezwolenia ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego,
- 3) nadzór nad organizacjami sprawuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

3. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego udziela zezwolenia, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, organizacjom dającym rękojmię należytego zarządzania powierzonymi prawami.

4. W przypadku stwierdzenia naruszenia zakresu udzielonego zezwolenia, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego wzywa organizację do usunięcia naruszenia w wyznaczonym terminie z zagrożeniem cofnięcia zezwolenia.

5. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, może być cofnięte, jeżeli organizacja:

- 1) nie wykonuje należycie obowiązków w zakresie zarządzania powierzonymi jej prawami autorskimi lub pokrewnymi oraz ich ochrony,
- 2) narusza przepisy prawa w zakresie udzielonego zezwolenia.

6. Decyzja ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego o udzieleniu lub o cofnięciu zezwolenia na podjęcie wykonywania przez organizację zbiorowego zarządzania uprawnień określonych w ust. 1 podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski".

Art.105. 1. Domniemywa się, że organizacja zbiorowego zarządzania jest uprawniona do zarządzania i ochrony w odniesieniu do pól eksploatacji objętych zbiorowym zarządzaniem oraz że ma legitymację procesową w tym zakresie. Na domniemanie to nie można się powołać, gdy do tego samego utworu lub artystycznego wykonania rości sobie tytuł więcej niż jedna organizacja zbiorowego zarządzania.

2. W zakresie swojej działalności organizacja zbiorowego zarządzania może się domagać udzielenia informacji oraz udostępnienia dokumentów niezbędnych do określenia wysokości dochodzonych przez nią wynagrodzeń i opłat.

Art.106. 1. Organizacja zbiorowego zarządzania jest obowiązana do jednakowego traktowania praw swoich członków oraz innych podmiotów przez siebie reprezentowanych w zakresie zarządzania tymi prawami lub dochodzenia ich ochrony.

2. Organizacja zbiorowego zarządzania nie może, bez ważnych powodów, odmówić zgody na korzystanie z utworów lub artystycznych wykonań w granicach wykonywanego przez siebie zarządu.

3. Organizacja zbiorowego zarządzania nie może, bez ważnych powodów, odmówić podjęcia zarządzania prawem autorskim lub prawem pokrewnym. Zarządzanie to wykonuje zgodnie ze swoim statutem.

(.....)

Rozdział 13

Fundusz Promocji Twórczości

Art.111. 1. Tworzy się Fundusz Promocji Twórczości, zwany dalej "Funduszem".

2. Funduszem dysponuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

3. Fundusz jest państwowym funduszem celowym nieposiadającym osobowości prawnej.

Art.111¹. 1. Podstawą gospodarki finansowej Funduszu jest roczny plan finansowy, sporządzany na każdy rok budżetowy i zatwierdzany przez dysponenta Funduszu.

2. Roczny plan finansowy określa w szczególności:

- 1) przychody i wydatki,
- 2) stan środków obrotowych Funduszu na początek i koniec roku budżetowego,
- 3) należności i zobowiązania.

3. Sprawozdania budżetowe z wykonania rocznego planu finansowego Funduszu sporządza się w terminach i na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Art.12. Przychodami Funduszu są:

- 1) wpływy określone w art. 40,
- 2) wpływy określone w art. 79 ust. 2,
- 3) dobrowolne wpłaty, zapisy i darowizny,
- 4) inne wpływy.

Art.113. Środki Funduszu przeznaczają się na:

- 1) stypendia dla twórców,
- 2) pokrycie w całości lub w części kosztów wydań utworów o szczególnym znaczeniu dla kultury i nauki polskiej oraz wydań dla niewidomych,
- 3) pomoc socjalną dla twórców.

(.....)

Rozdział 14 **Odpowiedzialność karna**

Art.115. 1. Kto przywłaszcza sobie autorstwo albo wprowadza w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu albo artystycznego wykonania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

2. Tej samej karze podlega, kto rozpowszechnia bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy cudzy utwór w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania, artystyczne wykonanie albo publicznie zniekształca taki utwór, artystyczne wykonanie, fonogram, wideogram lub nadanie.

3. Kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w inny sposób niż określony w ust. 1 lub 2 narusza cudze prawa autorskie lub prawa pokrewne określone w art. 16, art. 17, art. 18, art. 19 ust. 1 lub 2, art. 20 ust. 1-4, art. 40 ust. 1 lub 2, art. 86, art. 94 ust. 4 i art. 97, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art.116. 1. Kto bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom rozpowszechnia cudzy utwór w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania, artystyczne wykonanie, fonogram, wideogram lub nadanie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

3. Jeżeli sprawca uczynił sobie z popełnienia przestępstwa określonego w ust. 1 stałe źródło dochodu albo działalność przestępną, określoną w ust. 1, organizuje lub nią kieruje, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 5.

4. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art.117. 1. Kto bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom w celu rozpowszechnienia utrwala lub zwielokrotnia cudzy utwór w wersji oryginalnej lub w postaci opracowania, artystyczne wykonanie, fonogram, wideogram lub nadanie,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. Jeżeli sprawca uczynił sobie z popełnienia przestępstwa określonego w ust. 1 stałe źródło dochodu albo działalność przestępną, określoną w ust. 1, organizuje lub nią kieruje, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art.118. 1. Kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przedmiot będący nośnikiem utworu, artystycznego wykonania, fonogramu, wideogramu rozpowszechnianego lub zwielokrotnionego bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom nabywa lub pomaga w jego zbyciu albo przedmiot ten przyjmuje lub pomaga w jego ukryciu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

2. Jeżeli sprawca uczynił sobie z popełnienia przestępstwa określonego w ust. 1 stałe źródło dochodu albo działalność przestępną, określoną w ust. 1, organizuje lub nią kieruje, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 5.

3. Jeżeli na podstawie towarzyszących okoliczności sprawca przestępstwa określonego w ust. 1 lub 2 powinien i może przypuszczać, że przedmiot został uzyskany za pomocą czynu zabronionego, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art.118¹. 1. Kto wytwarza przedmioty przeznaczone do niedozwolonego usuwania lub obchodzenia technicznych zabezpieczeń przed odtwarzaniem, przegrywaniem lub zwielokrotnianiem utworu, albo dokonuje

obrotu takimi przedmiotami, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

2. Kto posiada, przechowuje lub wykorzystuje przedmioty, o których mowa w ust.1, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

tezy z piśmiennictwa

Art.119. Kto uniemożliwia lub utrudnia wykonywanie prawa do kontroli korzystania z utworu, artystycznego wykonania, fonogramu lub wideogramu albo odmawia udzielenia informacji przewidzianych w art. 47, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art.120. (skreślony).

Art.121. 1. W wypadku skazania za czyn określony w art. 115, 116, 117, 118 lub 1181, sąd orzeka przepadek przedmiotów pochodzących z przestępstwa, chociażby nie były własnością sprawcy.

2. W wypadku skazania za czyn określony w art. 115, 116, 117 lub 118, sąd może orzec przepadek przedmiotów służących do popełnienia przestępstwa, chociażby nie były własnością sprawcy.

Art.122. Ściganie przestępstw określonych w art. 115, art. 116 ust. 1, 2 i 4, art. 117 ust. 1, art. 118 ust. 1, art. 1181 oraz art. 119 następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Art.122¹. W sprawach o przestępstwa określone w art. 115-119 pokrzywdzonym jest również właściwa organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.

Art.123. Minister Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, może wyznaczyć sądy rejonowe właściwe do rozpoznawania spraw o przestępstwa, o których mowa w art. 115-119 - na obszarze właściwości danego sądu okręgowego.

USTAWA

z dnia 30 czerwca 2000 r.

Prawo własności przemysłowej

(tekst jednolity Dziennik Ustaw z 2003 r. nr 119, poz. 1117 z późn.zm.

w tym wprowadzonymi ustawą z 23 stycznia 2004 r.)

(Wyciąg)

Tytuł I

PRZEPISY OGÓLNE

Art.1.1. Ustawa normuje:

- 1) stosunki w zakresie wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych i topografii układów scalonych;
 - 2) zasady, na jakich przedsiębiorcy mogą przyjmować projekty racjonalizatorskie i wynagradzać ich twórców;
 - 3) zadania i organizację Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej, zwanego dalej "Urzędem Patentowym".
2. Przepisy ustawy nie uchybiają ochronie przedmiotów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, przewidzianej w innych ustawach.

Art.2. Zwalczanie nieuczciwej konkurencji reguluje odrębna ustawa.

Art.3.1. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) osobie - rozumie się przez to osobę fizyczną lub prawną;
- 2) osobie zagranicznej - rozumie się przez to osobę niemającą obywatelstwa polskiego i odpowiednio miejsca zamieszkania albo siedziby bądź poważnego przedsiębiorstwa na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) przedsiębiorcy - rozumie się przez to osobę prowadzącą w celach zarobkowych działalność wytwórczą, budowlaną, handlową lub usługową, zwaną dalej "działalnością gospodarczą";
- 4) umowie międzynarodowej - rozumie się przez to umowę międzynarodową, której stroną jest Rzeczpospolita Polska;
- 5) Konwencji paryskiej - rozumie się przez to Akt sztokholmski zmieniający Konwencję paryską o ochronie własności przemysłowej z dnia 20 marca 1883 r. (Dz. U. z 1975 r. Nr 9, poz. 51);
- 6) projektach wynalazczych - rozumie się przez to wynalazki, wzory użytkowe, wzory przemysłowe, topografie układów scalonych i projekty racjonalizatorskie.

2. Przepisy ustawy dotyczące przedsiębiorców stosuje się odpowiednio również do osób prowadzących działalność inną niż gospodarczą, a także do jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej.

Art.4. Jeżeli umowa międzynarodowa lub przepisy prawa Unii Europejskiej obowiązujące bezpośrednio w krajach członkowskich określają szczególny tryb udzielania ochrony na wynalazki, wzory użytkowe, wzory przemysłowe, znaki towarowe, oznaczenia geograficzne lub topografie układów scalonych, w sprawach nieuregulowanych w tej umowie lub w tych przepisach albo pozostawionych w kompetencji organów krajowych przepisy ustawy stosuje się odpowiednio.

Art.5. 1. Osoby zagraniczne korzystają z uprawnień wynikających z ustawy na podstawie umów międzynarodowych.

2. Osoby zagraniczne mogą, jeżeli nie narusza to postanowień umów międzynarodowych, korzystać z uprawnień wynikających z ustawy na zasadzie wzajemności. Przesłanki wzajemności, dla celów postępowania przed Urzędem Patentowym, stwierdza - po zasięgnięciu opinii właściwego ministra - Prezes Urzędu Patentowego.

Art.6. 1. Na warunkach określonych w ustawie udzielane są patenty oraz dodatkowe prawa ochronne na wynalazki, prawa ochronne na wzory użytkowe i znaki towarowe, a także prawa z rejestracji na wzory przemysłowe, topografie układów scalonych oraz oznaczenia geograficzne.

2. W sprawach, o których mowa w ust. 1, właściwy jest Urząd Patentowy.

Art.7.1. Przedsiębiorcy mogą przewidzieć przyjmowanie projektów racjonalizatorskich na warunkach określonych w ustalonym przez siebie regulaminie racjonalizacji.

2. Przedsiębiorca może uznać za projekt racjonalizatorski, w rozumieniu ustawy, każde rozwiązanie nadające się do wykorzystania, niebędące wynalazkiem podlegającym opatentowaniu, wzorem użytkowym, wzorem przemysłowym lub topografią układu scalonego.

3. W regulaminie, o którym mowa w ust. 1, przedsiębiorca określa co najmniej, jakie rozwiązania i przez kogo dokonane uznaje się w przedsiębiorstwie za projekty racjonalizatorskie, a także sposób załatwiania zgłoszonych projektów i zasady wynagradzania twórców tych projektów.

Art.8. 1. Na warunkach określonych w ustawie twórca wynalazku, wzoru użytkowego, wzoru przemysłowego oraz topografii układu scalonego przysługuje prawo do:

- 1) uzyskania patentu, prawa ochronnego albo prawa z rejestracji;
 - 2) wynagrodzenia;
 - 3) wymieniania go jako twórcy w opisach, rejestrach oraz w innych dokumentach i publikacjach.
2. Twórca projektu racjonalizatorskiego przyjętego przez przedsiębiorcę do wykorzystania ma prawo do wynagrodzenia określonego w regulaminie, o którym mowa w art. 7 ust. 1, obowiązującym w dniu zgłoszenia projektu, chyba że wydany później regulamin jest dla twórcy korzystniejszy. Przepis ust. 1 pkt 3 stosuje się odpowiednio.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się także do współtwórcy.

Art.9. Przedstawiciele organizacji społecznych, do których zakresu działania należą sprawy popierania własności przemysłowej, mogą zgodnie ze swoimi statutami udzielać pomocy twórcom projektów wynalazczych i występować w ich interesie przed organami wymiaru sprawiedliwości oraz, z zastrzeżeniem art. 236, przed Urzędem Patentowym.

Tytuł II

WYNALAZKI, WZORY UŻYTKOWE I WZORY PRZEMYSŁOWE

DZIAŁ I

PRZEPISY WSPÓLNE

Art.10. 1. Wydanie decyzji o udzieleniu patentu na wynalazek oraz prawa ochronnego na wzór użytkowy następuje po sprawdzeniu przez Urząd Patentowy, w ustalonym zakresie, czy są spełnione warunki wymagane do uzyskania patentu lub prawa ochronnego.

2. Wydanie decyzji o udzieleniu prawa z rejestracji wzoru przemysłowego następuje po sprawdzeniu w Urzędzie Patentowym prawidłowości zgłoszenia tego wzoru.

Art.11. 1. Prawo do uzyskania patentu na wynalazek albo prawa ochronnego na wzór użytkowy, jak również prawa z rejestracji wzoru przemysłowego przysługuje, z zastrzeżeniem ust. 2, 3 i 5, twórca.

2. Współtwórcom wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego uprawnienie do uzyskania patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji przysługuje wspólnie.

3. W razie dokonania wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego w wyniku wykonywania przez twórcę obowiązków ze stosunku pracy albo z realizacji innej umowy, prawo, o którym mowa w ust. 1, przysługuje pracodawcy lub zamawiającemu, chyba że strony ustaliły inaczej.

4. W umowie pomiędzy przedsiębiorcami może być określony podmiot, któremu przysługiwać będą prawa, o których mowa w ust. 1, w razie dokonania wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego w związku z wykonywaniem tej umowy.

5. W razie dokonania wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego przez twórcę przy pomocy przedsiębiorcy, przedsiębiorca ten może korzystać z tego wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego we własnym zakresie. W umowie o udzielenie pomocy strony mogą ustalić, że przedsiębiorcy przysługuje w całości lub części prawo, o którym mowa w ust. 1.

Art.12. 1. Prawo do uzyskania patentu na wynalazek, prawa ochronnego na wzór użytkowy albo prawa z rejestracji wzoru przemysłowego jest zbywalne i podlega dziedziczeniu.

2. Umowa o przeniesienie prawa, o którym mowa w ust. 1, wymaga, pod rygorem nieważności, zachowania formy pisemnej.

Art.13. 1. Pierwszeństwo do uzyskania patentu, prawa ochronnego albo prawa z rejestracji oznacza się, z zastrzeżeniem przepisów art. 14 i 15, według daty zgłoszenia wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego w Urzędzie Patentowym.

2. Zgłoszenie uważa się za dokonane w dniu, w którym wpłynęło ono do Urzędu Patentowego, lub, z zastrzeżeniem ust. 4, zostało odebrane telefaksem.

3. W przypadku przesłania zgłoszenia telefaksem oryginał zgłoszenia należy dostarczyć w terminie 30 dni od daty nadania. Termin ten nie podlega przywróceniu.

4. Jeżeli zgłoszenie przesłane telefaksem jest nieczytelne lub nie jest tożsame z dostarczonym oryginałem, za datę zgłoszenia uznaje się dzień, w którym zgodnie z ust. 3 został dostarczony oryginał.

5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio, gdy oryginał zostanie dostarczony po terminie, o którym mowa w ust. 3; w takim przypadku zgłoszenie przesłane telefaksem uznaje się za niebyłe.

Art.14. Pierwszeństwo do uzyskania patentu, prawa ochronnego albo prawa z rejestracji przysługuje w Rzeczypospolitej Polskiej, na zasadach określonych w umowach międzynarodowych, według daty pierwszego prawidłowego zgłoszenia wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego we wskazanym państwie, jeżeli od tej daty zgłoszenie w Urzędzie Patentowym dokonane zostanie w okresie:

- 1) 12 miesięcy - w przypadku zgłoszeń wynalazków i wzorów użytkowych;
- 2) 6 miesięcy - w przypadku zgłoszeń wzorów przemysłowych.

Art.15. 1. Pierwszeństwo do uzyskania patentu, prawa ochronnego albo prawa z rejestracji oznacza się, na zasadach określonych w umowach międzynarodowych, według daty wystawienia wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego w Polsce lub za granicą, na wystawie międzynarodowej oficjalnej lub oficjalnie uznanej, jeżeli zgłoszenie w Urzędzie Patentowym tego wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego dokonane zostanie w okresie 6 miesięcy od tej daty.

2. Pierwszeństwo do uzyskania patentu, prawa ochronnego albo prawa z rejestracji przysługuje także, na zasadach określonych w ust. 1, w przypadku wystawienia wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego na innej niż określona w ust. 1 wystawie publicznej w Polsce, wskazanej przez Prezesa Urzędu Patentowego w formie obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski".

3. Wskazanie wystawy, o którym mowa w ust. 2, może dotyczyć tylko imprezy dającej rękojmię jej wiarygodności, w szczególności jeżeli cieszy się ona ustaloną renomą, ma długoletnią tradycję bądź organizowana jest przez uznaną jednostkę zajmującą się zawodowo organizacją podobnych wystaw.

4. Z zachowaniem warunków określonych w ust. 3, z inicjatywą wskazania wystawy publicznej w Polsce jako dającej pierwszeństwo, o którym mowa w ust. 2, może także wystąpić właściwy minister lub wojewoda.

Art.16. Jeżeli wynalazek, wzór użytkowy albo wzór przemysłowy, będący przedmiotem pierwszego prawidłowego zgłoszenia, był wcześniej wystawiony na wystawie i korzystał, od dnia wystawienia do dnia zgłoszenia, z ochrony tymczasowej przewidzianej w Konwencji paryskiej, pierwszeństwo do uzyskania patentu, prawa ochronnego albo prawa z rejestracji, o którym mowa w art. 14, oraz początek przewidzianych tam terminów do dokonania zgłoszenia w Urzędzie Patentowym oznacza się według daty wystawienia tego wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego na wystawie.

Art.17. 1. Pierwszeństwo, o którym mowa w art. 14 i 15 (uprzednie pierwszeństwo), jest zbywalne i podlega dziedziczeniu.

2. Umowa o przeniesienie pierwszeństwa, o którym mowa w ust. 1, wymaga pod rygorem nieważności zachowania formy pisemnej.

Art.18. Jeżeli zgłoszenia wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego dokonały niezależnie od siebie co najmniej dwie osoby, które korzystają z pierwszeństwa oznaczonego tą samą datą, prawo do uzyskania patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji przysługuje każdej z tych osób.

Art.19. 1. Na wniosek zgłaszającego Urząd Patentowy wydaje, w celu zastrzeżenia pierwszeństwa za granicą, dowód dokonania zgłoszenia wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego w Urzędzie Patentowym (dowód pierwszeństwa).

2. Podstawą sporządzenia dowodu pierwszeństwa może być tylko zgłoszenie spełniające wymagania określone w ustawie, jako dające podstawę do uznania go za dokonane.

Art.20. Twórca wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego uprawniony do uzyskania patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji może przenieść to prawo nieodpłatnie lub za uzgodnioną zapłatą na rzecz przedsiębiorcy albo przekazać mu wynalazek, wzór użytkowy albo wzór przemysłowy do korzystania.

Art.21. W przypadku przekazania wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego do korzystania zgodnie z art. 20, z dniem jego przedstawienia na piśmie następuje przejście na przedsiębiorcę prawa do uzyskania patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji, pod warunkiem przyjęcia wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego przez przedsiębiorcę do wykorzystania i zawiadomienia o tym twórcy w terminie 1 miesiąca, chyba że strony ustalą inny termin.

Art.22.1. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, twórca wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego ma prawo do wynagrodzenia za korzystanie z tego wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego przez przedsiębiorcę, gdy prawo korzystania z niego bądź prawo do uzyskania patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji przysługuje przedsiębiorcy na podstawie art. 11 ust. 3 i 5 lub art. 21.

2. Jeżeli strony nie uzgodniły wysokości wynagrodzenia, wynagrodzenie to ustala się w słusznej proporcji do korzyści przedsiębiorcy z wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego, z uwzględnieniem okoliczności, w jakich wynalazek, wzór użytkowy albo wzór przemysłowy został dokonany, a w szczególności zakresu udzielonej twórcy pomocy przy dokonaniu wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego oraz zakresu obowiązków pracowniczych twórcy w związku z dokonaniem wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego.

3. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, wynagrodzenie wypłaca się w całości, najpóźniej w ciągu dwóch miesięcy po upływie roku od dnia uzyskania pierwszych korzyści z wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego, lub w częściach, w ciągu dwóch miesięcy po upływie każdego roku od uzyskania tych korzyści, jednak nie dłużej niż przez 5 lat.

Art.23. Wynagrodzenie twórcy wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego, określone i wypłacone na podstawie przepisów art. 22 ust. 2 i 3, powinno być podwyższone, jeżeli korzyści osiągnięte przez przedsiębiorcę okazały się znacząco wyższe od korzyści przyjętych za podstawę do ustalenia wypłaconego wynagrodzenia.

DZIAŁ II

WYNALAZKI I PATENTY

Rozdział I

Wynalazek

Art.24. Patenty są udzielane - bez względu na dziedzinę techniki - na wynalazki, które są nowe, posiadają poziom wynalazczy i nadają się do przemysłowego stosowania.

Art.25. 1. Wynalazek uważa się za nowy, jeśli nie jest on częścią stanu techniki.

2. Przez stan techniki rozumie się wszystko to, co przed datą, według której oznacza się pierwszeństwo do uzyskania patentu, zostało udostępnione do wiadomości powszechnej w formie pisemnego lub ustnego opisu, przez stosowanie, wystawienie lub ujawnienie w inny sposób.

3. Za stanowiące część stanu techniki uważa się również informacje zawarte w zgłoszeniach wynalazków lub wzorów użytkowych, korzystających z wcześniejszego pierwszeństwa, nieudostępnione do wiadomości powszechnej, pod warunkiem ich ogłoszenia w sposób określony w ustawie.

4. Przepisy ust. 1-3 nie wyłączają możliwości udzielenia patentu na wynalazek dotyczący nowego zastosowania substancji stanowiącej część stanu techniki lub użycia takiej substancji do uzyskania wytworu mającego nowe zastosowanie.

Art.26. 1. Wynalazek uważa się za posiadający poziom wynalazczy, jeżeli wynalazek ten nie wynika dla znawcy, w sposób oczywisty, ze stanu techniki.

2. Przy ocenie poziomu wynalazczego nie uwzględnia się zgłoszeń, o których mowa w art. 25 ust. 3.

Art.27. Wynalazek uważany jest za nadający się do przemysłowego stosowania, jeżeli według wynalazku może być uzyskiwany wytwór lub wykorzystywany sposób, w rozumieniu technicznym, w jakiegokolwiek działalności przemysłowej, nie wykluczając rolnictwa.

Art.28. Za wynalazki, w rozumieniu art. 24, nie uważa się w szczególności:

- 1) odkryć, teorii naukowych i metod matematycznych;
- 2) wytworów o charakterze jedynie estetycznym;
- 3) planów, zasad i metod dotyczących działalności umysłowej lub gospodarczej oraz gier;
- 4) wytworów, których niemożliwość wykorzystania może być wykazana w świetle powszechnie przyjętych i uznanych zasad nauki;
- 5) programów do maszyn cyfrowych;
- 6) przedstawienia informacji.

Art.29. 1. Patentów nie udziela się na:

1) wynalazki, których wykorzystywanie byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym lub dobrymi obyczajami; nie uważa się za sprzeczne z porządkiem publicznym korzystanie z wynalazku tylko dlatego, że jest zabronione przez prawo;

2) odmiany roślin lub rasy zwierząt oraz czysto biologiczne sposoby hodowli roślin lub zwierząt; przepis ten nie ma zastosowania do mikrobiologicznych sposobów hodowli ani do wytworów uzyskiwanych takimi sposobami;

3) sposoby leczenia ludzi i zwierząt metodami chirurgicznymi lub terapeutycznymi oraz sposoby diagnostyki stosowane na ludziach lub zwierzętach; przepis ten nie dotyczy produktów, a w szczególności substancji lub mieszanin stosowanych w diagnostyce lub leczeniu.

2. Sposób hodowli roślin lub zwierząt, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, jest czysto biologiczny, jeżeli w całości składa się ze zjawisk naturalnych, takich jak krzyżowanie lub selekjonowanie.

Art.30. Uprawniony z patentu może uzyskać patent na ulepszenie lub uzupełnienie wynalazku, które posiada cechy wynalazku, a nie może być stosowane samoistnie (patent dodatkowy). Można również uzyskać patent dodatkowy do już uzyskanego patentu dodatkowego.

Rozdział 2

Zgłoszenie wynalazku

Art.31. 1. Zgłoszenie wynalazku w celu uzyskania patentu powinno obejmować:

- 1) podanie zawierające co najmniej oznaczenie zgłaszającego, określenie przedmiotu zgłoszenia oraz wniosek o udzielenie patentu lub patentu dodatkowego;
- 2) opis wynalazku ujawniający jego istotę;
- 3) zastrzeżenie lub zastrzeżenia patentowe;
- 4) skrót opisu.

2. Zgłoszenie wynalazku, o którym mowa w ust. 1, powinno także zawierać rysunki, jeżeli są one niezbędne do zrozumienia wynalazku.

3. Zgłoszenie wynalazku, które obejmuje co najmniej podanie oraz części wyglądające zewnątrz na opis wynalazku i na zastrzeżenie lub zastrzeżenia patentowe, daje podstawę do uznania zgłoszenia za dokonane.

4. Urząd Patentowy wyznacza, pod rygorem umorzenia postępowania, termin do uzupełnienia zgłoszenia, jeżeli stwierdzi, że nie zawiera ono wszystkich części, o których mowa w ust. 3; datę wpływu ostatniego brakującego dokumentu uważa się za datę dokonania zgłoszenia.

5. Urząd Patentowy wyznacza zgłaszającemu termin do nadesłania rysunków, jeżeli zgłoszenie nie zawiera rysunków, a zgłaszający powołuje się w nim na rysunki; datę ich wpływu uważa się za datę dokonania zgłoszenia. Jeżeli zgłaszający nie nadeśle rysunków, powołanie się na rysunki uważa się za niebyłe.

Art.32. Jeżeli zgłaszający nie jest twórcą wynalazku, powinien w podaniu wskazać twórcę i podstawę swego prawa do uzyskania patentu.

Art.33. 1. Z zastrzeżeniem art. 936 ust. 1, opis wynalazku, o którym mowa w art. 31 ust. 1 pkt 2, powinien przedstawiać wynalazek na tyle jasno i wyczerpująco, aby znawca mógł ten wynalazek urzeczywistnić. W szczególności opis powinien zawierać tytuł odpowiadający przedmiotowi wynalazku, określać dziedzinę techniki, której wynalazek dotyczy, a także znany zgłaszającemu stan techniki oraz przedstawiać w sposób szczególny przedmiot rozwiązania, z objaśnieniem figur rysunków (jeżeli zgłoszenie zawiera rysunki) i przykładem lub przykładami realizacji bądź stosowania wynalazku.

2. (skreślony).

3. Zastrzeżenia patentowe, o których mowa w art. 31 ust. 1 pkt 3, powinny być w całości poparte opisem wynalazku i określać w sposób zwięzły, lecz jednoznaczny, przez podanie cech technicznych rozwiązania, zastrzeżony wynalazek oraz zakres żądanej ochrony patentowej (część znamienna zastrzeżenia). Przepis art. 936 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

3 {1}. Każde zastrzeżenie powinno być ujęte jasno, w jednym zdaniu lub równoważniku zdania.

4. Oprócz zastrzeżenia niezależnego lub zastrzeżeń niezależnych, które powinny przedstawiać ogół cech zgłaszanego wynalazku bądź kilku wynalazków, ujętych zgodnie z art. 34 w jednym zgłoszeniu, w zgłoszeniu może występować odpowiednia liczba zastrzeżeń zależnych dla przedstawienia wariantów wynalazku lub sprecyzowania cech wymienionych w części znamiennej zastrzeżenia niezależnego lub innego zastrzeżenia zależnego.

4 {1}. Wzajemne powiązanie w układzie zastrzeżenia niezależnego i zastrzeżeń zależnych powinno być wyraźnie przedstawione w zgłoszeniu.

5. Skrót opisu, o którym mowa w art. 31 ust. 1 pkt 4, powinien zawierać zwięzłą i jasną informację określającą przedmiot i charakterystyczne cechy techniczne wynalazku oraz wskazanie jego przeznaczenia, jeżeli nie wynika to z określenia samego przedmiotu. Przepis art. 936 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

6. Rysunki, o których mowa w art. 31 ust. 2, powinny w sposób czytelny, w połączeniu z opisem i zastrzeżeniami patentowymi, odtwarzać przedmiot wynalazku w ujęciu schematycznym, bez tekstu, z wyjątkiem pojedynczych wyrazów, gdy są one konieczne. Zgłoszenie może zawierać kilka arkuszy rysunków. Na jednym arkuszu może znajdować się więcej niż jedna figura, lecz wyraźnie oddzielona jedna od drugiej.

Art.34.1. Zgłoszenie wynalazku może obejmować jeden lub więcej wynalazków połączonych ze sobą w taki sposób, że stanowią wyraźnie jeden pomysł wynalazczy (jednolitość wynalazku).

2. Kilka wynalazków ujętych w jednym zgłoszeniu spełnia wymóg jednolitości, jeżeli połączenie ich ze sobą opiera się na jednej lub wielu wspólnych bądź wzajemnie sobie odpowiadających cechach technicznych spośród tych, które określają zastrzegane wynalazki i decydują o wkładzie wnoszonym przez nie do stanu techniki.

Art.35.1. Jeżeli zgłaszający chce skorzystać z uprzedniego pierwszeństwa, powinien w podaniu złożyć stosowne oświadczenie oraz dołączyć dowód potwierdzający zgłoszenie wynalazku we wskazanym państwie bądź wystawienie go na określonej wystawie. Dowód taki może być również złożony w ciągu trzech miesięcy

od daty zgłoszenia. Późniejsze złożenie takiego oświadczenia albo dowodu nie skutkuje przyznaniem pierwszeństwa.

2. (skreślony).

3. (skreślony).

Art.36. Do zgłoszenia dokonane go w celu uzyskania patentu zgłaszający powinien dołączyć również inne niż wymienione w art. 31, 32 i 35 dokumenty i oświadczenia, jeżeli jest to niezbędne do uzasadnienia twierdzeń i żądań zawartych w zgłoszeniu. Wszystkie części zgłoszenia mogą być złożone w jednym egzemplarzu, z wyjątkiem opisu wynalazku, zastrzeżeń patentowych, rysunków oraz skrótowego opisu, składanych w liczbie i formie uzasadnionej potrzebą postępowania oraz ujednolicenia dokumentacji.

Art.37.1. Do czasu wydania decyzji w sprawie udzielenia patentu zgłaszający może, z zastrzeżeniem ust. 2, wprowadzać uzupełnienia i poprawki do zgłoszenia, które nie mogą jednakże wykraczać poza to, co zostało ujawnione jako przedmiot rozwiązania w opisie wynalazku w dniu dokonania zgłoszenia.

2. Zmiana zastrzeżeń patentowych w sposób rozszerzający pierwotny zakres żądanej ochrony może być dokonana tylko do czasu ogłoszenia o zgłoszeniu i przy zachowaniu ograniczenia określonego w ust. 1.

Art.38. W toku rozpatrywania zgłoszenia wynalazku lub w okresie dwóch miesięcy od daty uprawomocnienia się decyzji o odmowie udzielenia patentu zgłaszający może złożyć wniosek o udzielenie prawa ochronnego na wzór użytkowy. Takie zgłoszenie wzoru użytkowego uważa się za dokonane w dniu zgłoszenia wynalazku.

Art.39. 1. W razie dokonania zgłoszenia wynalazku z naruszeniem przepisu o jednolitości wynalazku, dokonane następnie, na wezwanie Urzędu Patentowego, oddzielne zgłoszenia wynalazków (zgłoszenia wydzielone) uważa się za dokonane w dniu zgłoszenia pierwotnego.

2. Jeżeli zgłaszający złoży oddzielne zgłoszenia wynalazków bez wezwania Urzędu Patentowego, nawet wówczas gdy zgłoszenie pierwotne spełniało warunek jednolitości, przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art.40. Wynalazek, na który polska osoba prawna bądź obywatel polski, mający miejsce zamieszkania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, chce uzyskać patent za granicą, może być zgłoszony za granicą w celu uzyskania ochrony dopiero po zgłoszeniu go w Urzędzie Patentowym.

Rozdział 3

Rozpatrywanie zgłoszenia wynalazku

Art.41. 1. Po upływie zgłoszenia wynalazku Urząd Patentowy nadaje mu kolejny numer, stwierdza datę wpływu oraz zawiadamia o tym zgłaszającego.

2. Oznaczenie daty dokonania zgłoszenia, w przypadkach, o których mowa w art. 13 ust. 4 i 5 oraz art. 31 ust. 4 i 5, następuje w drodze postanowienia.

Art.42. 1. Po dokonaniu zgłoszenia wynalazku, zgodnie z art. 31 ust. 3-5, Urząd Patentowy w toku jego rozpatrywania wydaje, z zastrzeżeniem ust. 2, postanowienia wzywające zgłaszającego, pod rygorem umorzenia postępowania, do uzupełnienia zgłoszenia lub usunięcia, w wyznaczonym terminie, wskazanych braków i istotnych usterek.

2. W razie stwierdzenia, że zgłoszenie dokonane zostało z naruszeniem przepisu o jednolitości wynalazku, Urząd Patentowy wzywa zgłaszającego do złożenia oddzielnych zgłoszeń. Jeżeli zgłoszenia wydzielone nie wpłyną w wyznaczonym terminie, uważa się, że zgłoszenie pierwotne dotyczy wynalazku określonego na pierwszym miejscu w zastrzeżeniach patentowych, a pozostałe wynalazki zostały przez zgłaszającego wycofane.

Art.43. 1. O zgłoszeniu wynalazku Urząd Patentowy dokonuje ogłoszenia, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, niezwłocznie po upływie 18 miesięcy od daty pierwszeństwa do uzyskania patentu. Zgłaszający może w okresie dwunastu miesięcy od daty pierwszeństwa złożyć wniosek o dokonanie ogłoszenia w terminie wcześniejszym.

2. Nie ogłasza się o zgłoszeniu, jeżeli:

1) dotyczy ono wynalazku tajnego;

2) przed terminem ogłoszenia wydana została decyzja ostateczna o umorzeniu postępowania albo o odmowie udzielenia patentu.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, w razie ustania przyczyn uzasadniających nieogłaszanie o zgłoszeniu wynalazku, Urząd Patentowy dokona ogłoszenia niezwłocznie po wszczęciu lub wznowieniu postępowania w sprawie.

Art.44. 1. Od dnia ogłoszenia, o którym mowa w art. 43 ust. 1, osoby trzecie mogą zapoznać się z opisem zgłoszonym wynalazku, obejmującym opis wynalazku, zastrzeżenia patentowe i dołączone do zgłoszenia rysunki. Osoby te mogą, w ciągu 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, zgłaszać do Urzędu Patentowego uwagi co do istnienia okoliczności uniemożliwiających udzielenie patentu.

2. W opisie zgłoszeniowym, o którym mowa w ust. 1, zamieszcza się wszystkie wprowadzone do dnia ogłoszenia zmiany zastrzeżeń patentowych, z określeniem daty ich wprowadzenia.

Art.45. 1. W okresie poprzedzającym ogłoszenie o zgłoszeniu wynalazku akta dotyczące tego zgłoszenia nie mogą być bez zgody zgłaszającego ujawnione ani udostępnione osobom nieuprawnionym.

2. Urząd Patentowy może, jeżeli zgłaszający wyrazi na to zgodę w podaniu o udzieleniu patentu, udostępnić osobom trzecim wyłącznie informację o dokonaniu tego zgłoszenia, ujawniając numer, datę, tytuł zgłoszenia oraz zgłaszającego.

3. W toku badania takiego zgłoszenia Urząd Patentowy może, bez zgody zgłaszającego, zasięgać niezbędnych opinii. Osoby uczestniczące w przygotowaniu i wydawaniu opinii są obowiązane do nieujawniania danych dotyczących zgłoszenia.

Art.46. 1. W uzasadnionych przypadkach Urząd Patentowy, sprawdzając, czy spełnione zostały ustawowe warunki wymagane do uzyskania patentu, może

wzwać zgłaszającego do nadesłania w wyznaczonym terminie, pod rygorem umorzenia postępowania, dokumentów i wyjaśnień dotyczących tego zgłoszenia oraz do wprowadzenia określonych poprawek lub uzupełnień w dokumentacji zgłoszenia, a także do nadesłania rysunków, które nie są niezbędne do zrozumienia wynalazku, jeżeli jest to potrzebne dla należytego przedstawienia wynalazku lub konieczne z innych względów.

2. Jeżeli po wszczęciu postępowania zgłaszający wprowadził do zgłoszenia uzupełnienia lub poprawki niezgodnie z przepisami ustawy, przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

3. Urząd Patentowy może, z zastrzeżeniem ust. 4, wprowadzić poprawki w dokumentacji zgłoszenia jedynie w celu usunięcia oczywistych pomyłek i błędów językowych.

4. Urząd Patentowy może w skrócie opisu wynalazku wprowadzić również inne niż określone w ust. 3 poprawki.

Art.47. 1. Urząd Patentowy sporządza dla każdego zgłoszenia wynalazku podlegającego ogłoszeniu sprawozdanie o stanie techniki, obejmujące wykaz publikacji, które będą brane pod uwagę przy ocenie zgłoszonego wynalazku.

2. Niezależnie po sporządzeniu sprawozdania, o którym mowa w ust. 1, Urząd Patentowy przekazuje je zgłaszającemu.

Art.48. Urząd Patentowy wydaje postanowienie o odmowie przyznania uprzedniego pierwszeństwa w całości lub w części, jeżeli stwierdzi, że:

- 1) zgłaszający nie jest uprawniony do korzystania z uprzedniego pierwszeństwa;
- 2) zgłoszenie dokonane za granicą, na którym zgłaszający opiera swoje zastrzeżenie uprzedniego pierwszeństwa, nie jest pierwszym zgłoszeniem w rozumieniu przepisu art. 14;
- 3) wystawa, na której wystawienie jest podstawą zastrzeżenia uprzedniego pierwszeństwa przez zgłaszającego, nie spełnia wymagań określonych w art. 15;
- 4) wynalazek zgłoszony w Urzędzie Patentowym lub odpowiednia część tego wynalazku różni się od wynalazku, do którego zgłaszającemu przysługuje uprzednie pierwszeństwo;
- 5) zgłaszający uchybił przewidzianym w art. 14 i 15 terminom dla dokonania zgłoszenia albo terminowi dla złożenia dowodu pierwszeństwa lub innego dokumentu bądź oświadczenia wymaganego do uzyskania pierwszeństwa lub
- 6) zgłaszający złożył, z naruszeniem przepisu art. 35, oświadczenie o korzystaniu z uprzedniego pierwszeństwa.

Art.49. 1. Jeżeli Urząd Patentowy stwierdzi brak ustawowych warunków wymaganych do uzyskania patentu, wydaje, z zastrzeżeniem ust. 2, decyzję o odmowie jego udzielenia.

2. Przed wydaniem decyzji, o której mowa w ust. 1, Urząd Patentowy wyznacza zgłaszającemu termin do zajęcia stanowiska co do zebranych dowodów i materiałów mogących świadczyć o istnieniu przeszkód do uzyskania patentu. Dowody i materiały mogą wykraczać poza wykaz objęty sprawozdaniem o stanie techniki.

Art.50. 1. Przepisy art. 49 stosuje się także, z zastrzeżeniem ust. 2, gdy brak ustawowych warunków wymaganych do uzyskania patentu dotyczy tylko części zgłoszenia, a zgłaszający nie ograniczy zakresu przedmiotowego żądanej ochrony.

2. W przypadku gdy brak ustawowych warunków wymaganych do uzyskania patentu dotyczy tylko niektórych wynalazków, ujętych w jednym zgłoszeniu, a zgłaszający nie ograniczy zakresu żądanej ochrony, Urząd Patentowy w pierwszej kolejności odmawia udzielenia patentu na te wynalazki. Po uprawomocnieniu się decyzji w tej sprawie Urząd Patentowy postanawia o dokonaniu odpowiednich zmian w opisie zgłoszeniowym.

Art.51. Decyzję, o której mowa w art. 49 ust. 1, Urząd Patentowy może wydać przed ogłoszeniem o zgłoszeniu.

- Art.52.** 1. Urząd Patentowy wydaje decyzję o udzieleniu patentu, jeżeli nie stwierdzi braku ustawowych warunków do uzyskania patentu, a upłynął już okres, o którym mowa w art. 44 ust. 1.
2. Udzielenie patentu następuje pod warunkiem uiszczenia opłaty za pierwszy okres ochrony. W razie nieuiszczenia opłaty w wyznaczonym terminie, Urząd Patentowy stwierdza wygaśnięcie decyzji o udzieleniu patentu.
- Art.53.** Udzielone patenty podlegają wpisowi do rejestru patentowego.
- Art.54.** 1. Udzielenie patentu stwierdza się przez wydanie dokumentu patentowego.
2. Częścią składową dokumentu patentowego jest opis patentowy obejmujący opis wynalazku, zastrzeżenia patentowe i rysunki. Opis patentowy jest publikowany przez Urząd Patentowy.
- Art.55.** 1. Sprostowanie opisu patentowego może dotyczyć tylko oczywistych pomyłek albo błędów drukarskich.
2. W postanowieniu o sprostowaniu Urząd Patentowy określa jednocześnie, czy i w jakim zakresie:
- 1) powinna nastąpić ponowna publikacja opisu;
 - 2) uprawniony jest obowiązany pokryć koszty związane z ponowną publikacją opisu.
3. Informację o sprostowaniu opisu patentowego ogłasza się w "Wiadomościach Urzędu Patentowego".

Rozdział 4

Wynalazek tajny

- Art.56.** 1. Wynalazek dokonany przez obywatela polskiego może być uznany za tajny, jeżeli dotyczy obronności lub bezpieczeństwa Państwa.
2. Wynalazkami dotyczącymi obronności Państwa są w szczególności rodzaje broni lub sprzętu wojskowego oraz sposoby walki.
3. Wynalazkami dotyczącymi bezpieczeństwa Państwa są w szczególności środki techniczne stosowane przez służby państwowe uprawnione do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych, a także nowe rodzaje wyposażenia i sprzętu oraz sposoby ich wykorzystywania przez te służby.
- Art.57.** 1. Wynalazek tajny stanowi tajemnicę państwową.
2. O tajności wynalazku dotyczącego obronności lub bezpieczeństwa Państwa postanawiają, odpowiednio, minister właściwy do spraw obrony narodowej, minister właściwy do spraw wewnętrznych lub Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.
- Art. 58.1.** Zgłoszenia wynalazku tajnego w Urzędzie Patentowym można dokonać tylko w celu zastrzeżenia pierwszeństwa do uzyskania patentu. W okresie, w jakim zgłoszony wynalazek pozostaje tajny, Urząd Patentowy nie rozpatruje tego zgłoszenia.
2. Jeżeli postanowienie o tajności wynalazku zostało podjęte po wpływie zgłoszenia do Urzędu Patentowego, przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.
- Art.59.** 1. Prawo do uzyskania patentu na wynalazek tajny zgłoszony w Urzędzie Patentowym w celu zastrzeżenia pierwszeństwa przechodzi, za odszkodowaniem, na Skarb Państwa reprezentowany odpowiednio przez ministra właściwego do spraw obrony narodowej, ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.
2. Wysokość odszkodowania, o którym mowa w ust. 1, określa się według wartości rynkowej wynalazku.
3. Jeżeli strony nie uzgodniły wysokości i warunków wypłaty odszkodowania, o którym mowa w ust. 1, odszkodowanie to, ustalone odpowiednio przez ministra właściwego do spraw obrony narodowej, ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, wypłaca się ze środków budżetu Państwa jednorazowo lub w częściach co roku, jednak nie dłużej niż przez 5 lat.
- Art.60.** 1. O uznaniu, że wynalazek przestał być wynalazkiem tajnym, postanawia odpowiednio minister właściwy do spraw obrony narodowej, minister właściwy do spraw wewnętrznych lub Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. W tym przypadku, na wniosek właściwego organu, Urząd Patentowy wszczyna albo wznawia postępowanie o udzielenie patentu, jeżeli nie upłynął jeszcze okres 20 lat od daty zgłoszenia wynalazku.
2. Zgłoszenia wynalazków tajnych uważa się za niebyłe po upływie okresu, o którym mowa w ust. 1.
- Art.61.** Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje wynalazków dotyczących obronności lub bezpieczeństwa Państwa oraz tryb postępowania z takimi wynalazkami, zarówno przed stwierdzeniem przez właściwy organ, czy są to wynalazki tajne, jak też po wydaniu postanowienia o ich tajności.
- Art.62.** 1. Urząd Patentowy przesyła ministrowi właściwemu do spraw obrony narodowej, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oraz Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, w zakresie dokonanych uzgodnień, wykazy zgłoszonych wynalazków mogących dotyczyć obronności albo

bezpieczeństwa Państwa, a także - na żądanie tych organów - opisy i rysunki wynalazków. Przepis art. 45 ust. 3 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

2. Akta dotyczące zgłoszenia wynalazku tajnego mogą być udostępnione do wglądu tylko osobom upoważnionym przez ministra właściwego do spraw obrony narodowej, ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Rozdział 5

Patent

Art.63. 1. Przez uzyskanie patentu nabywa się prawo wyłącznego korzystania z wynalazku w sposób zarobkowy lub zawodowy na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Zakres przedmiotowy patentu określają zastrzeżenia patentowe, zawarte w opisie patentowym. Opis wynalazku i rysunki mogą służyć do wykładni zastrzeżeń patentowych.

3. Czas trwania patentu wynosi 20 lat od daty dokonania zgłoszenia wynalazku w Urzędzie Patentowym.

Art.64. 1. Patent na wynalazek dotyczący sposobu wytwarzania obejmuje także wytwory uzyskane bezpośrednio tym sposobem.

2. W stosunku do nowych wytworów albo gdy uprawniony wykaże, że nie mógł ustalić, mimo podjęcia należytych wysiłków, rzeczywiście zastosowanego przez inną osobę sposobu wytwarzania wytworu, domniemywa się, że wytwór, który może być uzyskany opatentowanym sposobem, został tym sposobem wytworzony.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, przy przeprowadzaniu dowodu przeciwnego należy brać pod uwagę prawnie uzasadniony interes pozwanego w zakresie ochrony jego tajemnic produkcyjnych i handlowych.

Art.65. Patent na wynalazek, dotyczący użycia substancji stanowiącej część stanu techniki do uzyskania wytworu mającego nowe zastosowanie, obejmuje także wytwory specjalnie przygotowane zgodnie z wynalazkiem do takiego zastosowania.

Art.66. 1. Uprawniony z patentu może zakazać osobie trzeciej, niemającej jego zgody, korzystania z wynalazku w sposób zarobkowy lub zawodowy polegający na:

- 1) wytwarzaniu, używaniu, oferowaniu, wprowadzaniu do obrotu lub importowaniu dla tych celów produktu będącego przedmiotem wynalazku lub
- 2) stosowaniu sposobu będącego przedmiotem wynalazku, jak też używaniu, oferowaniu, wprowadzaniu do obrotu lub importowaniu dla tych celów produktów otrzymanych bezpośrednio takim sposobem.

2. Uprawniony z patentu może w drodze umowy udzielić innej osobie upoważnienia (licencji) do korzystania z jego wynalazku (umowa licencyjna).

Art.67. 1. Patent jest zbywalny i podlega dziedziczeniu.

2. Umowa o przeniesienie patentu wymaga, pod rygorem nieważności, zachowania formy pisemnej.

3. Przeniesienie patentu staje się skuteczne wobec osób trzecich z chwilą wpisu tego przeniesienia do rejestru patentowego.

Art.68. 1. Uprawniony z patentu lub z licencji nie może nadużywać swego prawa, w szczególności przez uniemożliwianie korzystania z wynalazku przez osobę trzecią, jeżeli jest ono konieczne do zaspokojenia potrzeb rynku krajowego, a zwłaszcza gdy wymaga tego interes publiczny, a wyrób jest dostępny społeczeństwu w niedostatecznej ilości lub jakości albo po nadmiernie wysokich cenach.

2. Nie uważa się za nadużycie prawa, o którym mowa w ust. 1, uniemożliwiania korzystania z wynalazku przez osoby trzecie w okresie 3 lat od dnia udzielenia patentu.

3. Urząd Patentowy może żądać od uprawnionego z patentu lub z licencji wszelkich wyjaśnień dotyczących zakresu korzystania z wynalazku w celu stwierdzenia, czy patent nie jest nadużywany.

4. Przepisy ust. 1 i 2 nie naruszają przepisów o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym.

Art.69. 1. Nie narusza się patentu przez:

- 1) korzystanie z wynalazku dotyczącego środków komunikacji i ich części lub urządzeń, które znajdują się na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej czasowo, a także przedmiotów, które znajdują się na tym obszarze w komunikacji tranzytowej;
- 2) korzystanie z wynalazku dla celów państwowych w niezbędnym wymiarze, bez prawa wyłączności, jeżeli jest to konieczne do zapobieżenia lub usunięcia stanu zagrożenia ważnych interesów Państwa, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 3) stosowanie wynalazku do celów badawczych i doświadczalnych, dla dokonania jego oceny, analizy albo nauczania;
- 4) korzystanie z wynalazku, w niezbędnym zakresie, dla wykonania czynności, jakie na podstawie przepisów prawa są wymagane dla uzyskania rejestracji bądź zezwolenia, stanowiących warunków

dopuszczenia do obrotu niektórych wytworów ze względu na ich przeznaczenie, w szczególności środków farmaceutycznych;

5) wykonanie leku w aptece na podstawie indywidualnej recepty lekarskiej.

2. Decyzję o korzystaniu z wynalazku w sytuacji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, podejmuje w zależności od okoliczności właściwy minister lub wojewoda i niezwłocznie zawiadamia o tym uprawnionego. W decyzji określa się zakres i okres korzystania z wynalazku.

3. Na decyzję, o której mowa w ust. 2, służy skarga do sądu administracyjnego.

4. Osobie, której wynalazek jest wykorzystywany dla celów państwowych, przysługuje prawo do wynagrodzenia ze środków budżetu Państwa, w wysokości odpowiadającej wartości rynkowej licencji.

5. Uzyskanie rejestracji bądź zezwolenia, o których mowa w ust. 1 pkt 4, nie wpływa na odpowiedzialność cywilną za wprowadzenie wyrobów do obrotu bez zgody uprawnionego, jeżeli taka zgoda jest potrzebna.

Art.70. 1. Patent nie rozciąga się na działania dotyczące wyrobu według wynalazku lub wytworzonego sposobem według wynalazku, polegając w szczególności na jego oferowaniu do sprzedaży lub dalszym wprowadzaniu do obrotu, jeżeli wyrób ten został uprzednio wprowadzony do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez uprawnionego lub za jego zgodą.

2. Nie stanowi również naruszenia patentu import na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz inne działania, o których mowa w ust. 1, dotyczące wyrobu wprowadzonego uprzednio do obrotu na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego przez uprawnionego lub za jego zgodą.

Art.71. 1. Korzystający w dobrej wierze z wynalazku na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, w chwili stanowiącej o pierwszeństwie do uzyskania patentu, może z niego nadal bezpłatnie korzystać w swoim przedsiębiorstwie w zakresie, w jakim korzystał dotychczas. Prawo to przysługuje również temu, kto w tej samej chwili przygotował już wszystkie istotne urządzenia potrzebne do korzystania z wynalazku.

2. Prawa określone w ust. 1 podlegają, na wniosek zainteresowanego, wpisowi do rejestru patentowego. Prawa te mogą zostać przeniesione na inną osobę tylko łącznie z przedsiębiorstwem.

Art.72. 1. Współuprawniony z patentu może, bez zgody pozostałych współuprawnionych, korzystać z wynalazku we własnym zakresie oraz dochodzić roszczeń z powodu naruszenia patentu.

2. W razie uzyskania korzyści z wynalazku przez jednego ze współuprawnionych każdy z pozostałych współuprawnionych ma prawo, o ile umowa nie stanowi inaczej, do odpowiedniej części z jednej czwartej tych korzyści po potrąceniu nakładów, stosownie do swego udziału w patencie.

3. W zakresie nieuregulowanym w ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio, o ile umowa o wspólności patentu nie stanowi inaczej, przepisy Kodeksu cywilnego o współwłasności w częściach ułamkowych.

4. Przepisy ust. 1-3 stosuje się odpowiednio do wspólności prawa do uzyskania patentu.

Art.73. Uprawniony z patentu może wskazać, w szczególności przez stosowne oznaczenie na towarach, że jego wynalazek korzysta z ochrony.

Art.74. W razie zgłoszenia wynalazku albo uzyskania na wynalazek patentu przez osobę nieuprawnioną, uprawniony może żądać umorzenia postępowania albo unieważnienia patentu. Może również żądać udzielenia mu patentu albo przeniesienia na niego już udzielonego patentu za zwrotem kosztów zgłoszenia wynalazku lub uzyskania patentu.

Art.75. 1. Osoba, która w dobrej wierze uzyskała albo nabyła patent, przeniesiony następnie na podstawie art. 74 na rzecz osoby uprawnionej, albo uzyskała w dobrej wierze licencję, a korzystała z wynalazku co najmniej przez rok przed wszczęciem postępowania o przeniesienie patentu lub w tym okresie przygotowała wszystkie istotne urządzenia potrzebne do korzystania z wynalazku, może z tego wynalazku korzystać w swoim przedsiębiorstwie w zakresie, w jakim z niego korzystała w chwili wszczęcia tego postępowania, z zastrzeżeniem obowiązku uiszczenia uprawnionemu ustalonego wynagrodzenia.

2. Prawo do korzystania z wynalazku określone w ust. 1 podlega, na wniosek zainteresowanego, wpisowi do rejestru patentowego. Prawo to może zostać przeniesione na inną osobę tylko łącznie z przedsiębiorstwem.

Rozdział 5¹

Dodatkowe prawo ochronne

Art.75¹. Na warunkach określonych w przepisach o ustanowieniu w Unii Europejskiej dodatkowych świadectw ochronnych dla produktów leczniczych oraz produktów ochrony roślin udzielane są w Rzeczypospolitej Polskiej dodatkowe prawa ochronne.

Art.75². 1. Wniosek o udzielenie dodatkowego prawa ochronnego, zwany dalej "wnioskiem", składa się w Urzędzie Patentowym. Przepisy art. 13 ust. 2-5 stosuje się odpowiednio.

2. Do postępowania o udzielenie dodatkowego prawa ochronnego stosuje się odpowiednio przepisy tytułu VI.

Art.75³. Urząd Patentowy wydaje decyzję o udzieleniu dodatkowego prawa ochronnego po stwierdzeniu, że zostały spełnione warunki do jego udzielenia. Przepisy art. 42 i 46 stosuje się odpowiednio.

Art.75⁴. 1. Udzielenie dodatkowego prawa ochronnego stwierdza się przez wydanie dodatkowego świadectwa ochronnego. Przepis art. 73 stosuje się odpowiednio.

2. Udzielone dodatkowe prawa ochronne podlegają wpisowi do rejestru patentowego.

Rozdział 6

Umowy licencyjne

Art.76. 1. Umowa licencyjna wymaga, pod rygorem nieważności, zachowania formy pisemnej.

2. W umowie licencyjnej można ograniczyć korzystanie z wynalazku (licencja ograniczona). Jeżeli w umowie licencyjnej nie ograniczono zakresu korzystania z wynalazku, licencjodawca ma prawo korzystania z wynalazku w takim samym zakresie jak licencjodawca (licencja pełna).

3. Licencja wygasa najpóźniej z chwilą wygaśnięcia patentu. Strony mogą przewidzieć dłuższy okres obowiązywania umowy w zakresie postanowień innych niż licencja, obejmujących w szczególności odpłatne świadczenia konieczne do korzystania z wynalazku.

4. Jeżeli umowa licencyjna nie zastrzega wyłączności korzystania z wynalazku w określony sposób, udzielenie licencji jednej osobie nie wyklucza możliwości udzielenia licencji innym osobom, a także jednoczesnego korzystania z wynalazku przez uprawnionego z patentu (licencja niewyłączna).

5. Uprawniony z licencji może udzielić dalszej licencji (sublicencja) tylko za zgodą uprawnionego z patentu; udzielenie dalszej sublicencji jest niedozwolone.

6. Licencja podlega, na wniosek zainteresowanego, wpisowi do rejestru patentowego. Uprawniony z licencji wyłącznej wpisanej do rejestru może na równi z uprawnionym z patentu dochodzić roszczeń z powodu naruszenia patentu, chyba że umowa licencyjna stanowi inaczej.

Art.77. Jeżeli umowa licencyjna nie stanowi inaczej, licencjodawca jest obowiązany do przekazania licencjodawcy wszystkich posiadanych przez niego w chwili zawarcia umowy licencyjnej informacji i doświadczeń technicznych potrzebnych do korzystania z wynalazku.

Art.78. W razie przejścia patentu obciążonego licencją, umowa licencyjna jest skuteczna wobec następcy prawnego.

Art.79. Do umowy o korzystanie z wynalazku zgłoszonego w Urzędzie Patentowym, na który nie udzielono jeszcze patentu, jak również do umowy o korzystanie z wynalazku niezgłoszonego, a stanowiącego tajemnicę przedsiębiorcy, stosuje się odpowiednio przepisy o umowie licencyjnej, chyba że strony postanowiły inaczej.

Art.80. 1. Uprawniony z patentu może złożyć w Urzędzie Patentowym oświadczenie o gotowości udzielenia licencji na korzystanie z jego wynalazku (licencja otwarta). Oświadczenie takie nie może zostać odwołane ani zmienione.

2. Informacja o złożeniu oświadczenia, o którym mowa w ust. 1, podlega wpisowi do rejestru patentowego.

3. W razie złożenia oświadczenia o gotowości udzielenia licencji otwartej, opłaty okresowe za ochronę wynalazku zmniejsza się o połowę. Przepis ten stosuje się również do jednorazowej opłaty za ochronę lub do pierwszej opłaty okresowej, jeżeli ta zmniejszona opłata wpłynie wraz z oświadczeniem najpóźniej w wyznaczonym terminie.

4. Licencja otwarta jest pełna i niewyłączna, a opłata licencyjna nie może przekraczać 10% korzyści uzyskanych przez licencjodawcę w każdym roku korzystania z wynalazku, po potrąceniu nakładów.

5. Licencję otwartą uzyskuje się przez:

1) zawarcie umowy licencyjnej albo

2) przystąpienie do korzystania z wynalazku bez podjęcia rokowań lub przed ich zakończeniem; w tym przypadku licencjodawca jest obowiązany zawiadomić o tym pisemnie licencjodawcę w terminie miesiąca od chwili przystąpienia do korzystania z wynalazku.

6. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, licencjodawca uiszcza maksymalną opłatę, przewidzianą w ust. 4, w terminie miesiąca po zakończeniu każdego roku kalendarzowego, w którym licencjodawca korzystał z wynalazku, chyba że oświadczenie licencjodawcy przewiduje niższą opłatę.

Art.81. Jeżeli umowa o wykonanie prac badawczych lub inna podobna umowa nie stanowi inaczej, domniemywa się, że wykonawca prac udzielił zamawiającemu licencji na korzystanie z wynalazków zawartych w przekazanych wynikach prac (licencja dorozumiana).

Rozdział 7

Licencja przymusowa

Art.82. 1. Urząd Patentowy może udzielić zezwolenia na korzystanie z opatentowanego wynalazku innej osoby (licencja przymusowa), gdy:

- 1) jest to konieczne do zapobieżenia lub usunięcia stanu zagrożenia bezpieczeństwa Państwa, w szczególności w dziedzinie obronności, porządku publicznego, ochrony życia i zdrowia ludzkiego oraz ochrony środowiska naturalnego;
- 2) zostanie stwierdzone, że patent jest nadużywany w rozumieniu art. 68, lub
- 3) zostanie stwierdzone, że uprawniony z patentu udzielonego z wcześniejszym pierwszeństwem (patentu wcześniejszego) uniemożliwia, nie godząc się na zawarcie umowy licencyjnej, zaspokojenie potrzeb rynku krajowego przez stosowanie opatentowanego wynalazku (patent zależny), z którego korzystanie wkraczałoby w zakres patentu wcześniejszego; w tym przypadku uprawniony z patentu wcześniejszego może żądać udzielenia mu zezwolenia na korzystanie z wynalazku będącego przedmiotem patentu zależnego (licencja wzajemna).

2. Warunkiem udzielenia licencji przymusowej na korzystanie z wynalazku, w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, jest stwierdzenie, że korzystanie z wynalazku będącego przedmiotem patentu zależnego, jeżeli są to wynalazki dotyczące tego samego przedmiotu, wprowadza istotny postęp techniczny o poważnym znaczeniu gospodarczym. W przypadku wynalazku dotyczącego technologii półprzewodników licencja przymusowa może być udzielona tylko dla przeciwdziałania praktykom bezzasadnie ograniczającym konkurencję.

3. Urząd Patentowy, po stwierdzeniu, że patent jest nadużywany w rozumieniu art. 68, może postanowić o możliwości ubiegania się o licencję przymusową i ogłasza to w "Wiadomościach Urzędu Patentowego".

4. Licencja przymusowa może zostać udzielona, jeżeli ubiegający się o nią wykaże, że czynił wcześniej, w dobrej wierze, starania w celu uzyskania licencji. Spełnienie tego warunku nie jest konieczne do udzielenia licencji przymusowej w celu zapobieżenia lub usunięcia stanu zagrożenia bezpieczeństwa Państwa albo w przypadku ogłoszenia o możliwości ubiegania się o licencję przymusową.

5. Zwolnienie z warunku, o którym mowa w ust. 4, w przypadku ogłoszenia o możliwości ubiegania się o licencję przymusową, nie dotyczy wniosków o udzielenie licencji złożonych po upływie roku od dnia tego ogłoszenia.

6. Przepis ust. 1 pkt 3 stosuje się odpowiednio, w przypadku gdy hodowca nie może wykonywać prawa do chronionej odmiany rośliny lub żąda od uprawnionego z patentu licencji wzajemnej.

Art.83. Licencja przymusowa jest licencją niewyłączną.

Art.84. 1. Korzystający z wynalazku na podstawie licencji przymusowej jest obowiązany uiścić na rzecz uprawnionego opłatę licencyjną.

2. Urząd Patentowy określa zakres i czas trwania licencji przymusowej oraz szczegółowe warunki jej wykonywania, a także, odpowiednio do wartości rynkowej licencji, wysokość opłaty licencyjnej oraz sposób i terminy jej zapłaty.

Art.85. Licencja przymusowa może zostać przeniesiona tylko łącznie z przedsiębiorstwem lub tą jego częścią, w której jest ona wykonywana. Licencja przymusowa dotycząca patentu wcześniejszego może być przeniesiona na inną osobę łącznie z patentem zależnym.

Art.86. W szczególnie uzasadnionych przypadkach decyzja o udzieleniu licencji przymusowej, w części dotyczącej zakresu i czasu trwania licencji bądź też wysokości opłaty licencyjnej, może być po upływie dwóch lat od jej wydania zmieniona na wniosek zainteresowanego.

Art.87. Licencja przymusowa oraz licencja wzajemna podlegają na wniosek zainteresowanego wpisowi do rejestru patentowego.

Art.88. Przepisy o udzieleniu licencji przymusowej w przypadku, o którym mowa w art. 82 ust. 1 pkt 3, stosuje się odpowiednio do wzoru użytkowego, z którego korzystanie wkraczałoby w zakres patentu wcześniejszego.

Rozdział 8

Unieważnienie i wygaśnięcie patentu

Art. 89. 1. Patent może być unieważniony w całości lub w części, na wniosek każdej osoby, która ma w tym interes prawny, jeżeli wykaże ona, że nie zostały spełnione ustawowe warunki wymagane do uzyskania patentu.

2. Prokurator Generalny Rzeczypospolitej Polskiej lub Prezes Urzędu Patentowego może w interesie publicznym wystąpić z wnioskami o unieważnienie patentu albo przystąpić do toczącego się postępowania w sprawie.

Art.90. 1. Patent wygasa na skutek:

- 1) upływu okresu, na który został udzielony;
- 2) zrzeczenia się patentu przez uprawnionego przed Urzędem Patentowym, za zgodą osób, którym służy prawa na patencie;
- 3) nieuiszczenia w przewidzianym terminie opłaty okresowej albo
- 4) trwałej utraty możliwości korzystania z wynalazku, z zastrzeżeniem art. 937, z powodu braku potrzebnego do tego materiału biologicznego, który stał się niedostępny i nie może być odtworzony na podstawie opisu.

2. W sprawach, o których mowa w ust. 1 pkt 2-4, Urząd Patentowy wydaje decyzje stwierdzające wygaśnięcie patentu.

3. Patent wygasa, z zastrzeżeniem ust. 4, w dniu, w którym nastąpiło zdarzenie, z jakim ustawa wiąże skutek wygaśnięcia patentu. Data wygaśnięcia patentu powinna być potwierdzona w decyzji.

4. Wygaśnięcie patentu z powodu nieuiszczenia w przewidzianym terminie opłaty okresowej następuje w dniu, w którym upłynął poprzedni okres ochrony wynalazku.

Art.91. Wraz z patentem głównym traca moc patenty dodatkowe. Jeżeli patent główny traci moc z przyczyny niemającej wpływu na wynalazek będący przedmiotem patentu dodatkowego, patenty dodatkowe do patentu głównego stają się patentami i zachowują moc przez okres, na który został udzielony patent główny.

Art.92. Unieważnienie albo wygaśnięcie patentu podlega wpisowi do rejestru patentowego.

Art.93. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymogi, jakim powinno odpowiadać zgłoszenie wynalazku, szczegółowy zakres i tryb rozpatrywania oraz badania zgłoszeń w Urzędzie Patentowym, uwzględniając w szczególności sposób i formę ogłoszenia o zgłoszeniu wynalazku, zakres, w jakim Urząd Patentowy może dokonywać poprawek w skrócie opisu, a także formę sporządzonego sprawozdania o stanie techniki i sposób oraz termin udostępniania go osobom trzecim. Określenie wymogów, jakim powinno odpowiadać zgłoszenie, nie może prowadzić do tworzenia nadmiernych, ponad potrzebę, utrudnień dla zgłaszającego.

Rozdział 9

Przepisy szczególne dotyczące wynalazków biotechnologicznych

Art.93¹. Ilekroć w rozdziale jest mowa o:

- 1) wynalazku biotechnologicznym - rozumie się przez to wynalazek w rozumieniu art. 24, dotyczący wytworu składającego się z materiału biologicznego lub zawierającego taki materiał albo sposobu, za pomocą którego materiał biologiczny jest wytwarzany, przetwarzany lub wykorzystywany;
- 2) materiale biologicznym - rozumie się przez to materiał zawierający informację genetyczną i zdolny do samoreprodukcji albo nadający się do reprodukcji w systemie biologicznym;
- 3) sposobie mikrobiologicznym - rozumie się przez to sposób, w którym bierze udział lub który został dokonany na materiale mikrobiologicznym albo wynikiem którego jest ten materiał.

Art.93². 1. Za wynalazki biotechnologiczne, na które mogą być udzielane patenty, uważa się w szczególności wynalazki:

- 1) stanowiące materiał biologiczny, który jest wyizolowany ze swojego naturalnego środowiska lub wytworzony sposobem technicznym, nawet jeżeli poprzednio występował w naturze;
- 2) stanowiące element wyizolowany z ciała ludzkiego lub w inny sposób wytworzony sposobem technicznym, włącznie z sekwencją lub częściową sekwencją genu, nawet jeżeli budowa tego elementu jest identyczna z budową elementu naturalnego;
- 3) dotyczące roślin lub zwierząt, jeżeli możliwości techniczne stosowania wynalazku nie ograniczają się do szczególnej odmiany roślin lub rasy zwierząt.

2. Zgłoszenie wynalazku dotyczącego sekwencji lub częściowej sekwencji genu powinno ujawniać ich przemysłowe zastosowanie.

Art.93³. 1. Za wynalazek nie uważa się ciała ludzkiego, w różnych jego stadiach formowania się i rozwoju oraz zwykłego odkrycia jednego z jego elementów, włącznie z sekwencją lub częściową sekwencją genu.

2. Za wynalazki biotechniczne, których wykorzystywanie byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym lub dobrymi obyczajami w rozumieniu art. 29 ust. 1 pkt 1, lub moralnością publiczną, uważa się w szczególności:

- 1) sposoby klonowania ludzi;
- 2) sposoby modyfikacji tożsamości genetycznej linii zarodkowej człowieka;

- 3) stosowanie embrionów ludzkich do celów przemysłowych lub handlowych;
- 4) sposoby modyfikacji tożsamości genetycznej zwierząt, które mogą powodować u nich cierpienia, nie przynosząc żadnych istotnych korzyści medycznych dla człowieka lub zwierzęcia, oraz zwierzęta będące wynikiem zastosowania takich sposobów.

Art.93⁴. 1. Patent na materiał biologiczny posiadający określone w zastrzeżeniu lub zastrzeżeniach patentowych cechy charakterystyczne będące wynikiem wynalazku obejmuje każdy materiał biologiczny otrzymany z danego materiału biologicznego przez reprodukcję w identycznej lub odmiennej formie i posiadający te same cechy charakterystyczne.

2. Patent na sposób, który umożliwia wytworzenie materiału biologicznego posiadającego określone w zastrzeżeniu lub zastrzeżeniach patentowych cechy charakterystyczne będące wynikiem wynalazku, obejmuje także materiał biologiczny otrzymany bezpośrednio tym sposobem oraz każdy inny materiał biologiczny pochodzący z materiału biologicznego uzyskanego bezpośrednio przez reprodukcję w identycznej lub odmiennej formie i posiadający te same cechy charakterystyczne.

3. Patent na wytwór zawierający lub posiadający informację genetyczną obejmuje wszystkie materiały, do których został włączony wytwór i w których została zawarta informacja genetyczna spełniająca w tym materiale swoją funkcję, z wyjątkiem materiałów, o których mowa w art. 933 ust. 1.

Art.93⁵. 1. Patent nie rozciga się na materiał biologiczny otrzymany przez jednokrotną reprodukcję materiału biologicznego wprowadzonego do obrotu przez uprawnionego z patentu lub za jego zgodą, jeżeli reprodukcja jest nieodzownym następstwem wykorzystywania materiału biologicznego.

2. Osoba, która nabyła lub w inny sposób uzyskała od uprawnionego z patentu lub za jego zgodą chroniony patentem materiał roślinny, do wykorzystania w działalności rolniczej, upoważniona jest do jego wykorzystywania dla wielokrotnej reprodukcji w ramach własnego gospodarstwa rolnego, z uwzględnieniem takich samych ograniczeń, jakie są przewidziane dla korzystania, bez zgody hodowcy, z materiału siewnego odmiany rośliny chronionej na podstawie przepisów o nasiennictwie.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do inwentarza hodowlanego lub innego zwierzęcego materiału zarodowego.

(.....)

Art.93⁷. Jeżeli materiał biologiczny zdeponowany zgodnie z art. 936 przestał być dostępny w kolekcji, nowego depozytu można dokonać na warunkach określonych w umowie międzynarodowej.

DZIAŁ III

WZORY UŻYTKOWE I PRAWA OCHRONNE NA WZORY UŻYTKOWE

Art.94. 1. Wzorem użytkowym jest nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

2. Wzór użytkowy uważa się za rozwiązanie użyteczne, jeżeli pozwala ono na osiągnięcie celu mającego praktyczne znaczenie przy wytwarzaniu lub korzystaniu z wyrobów.

Art.95. 1. Na wzór użytkowy może być udzielone prawo ochronne.

2. Przez uzyskanie prawa ochronnego nabywa się prawo wyłącznego korzystania ze wzoru użytkowego w sposób zarobkowy lub zawodowy na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Czas trwania prawa ochronnego wynosi dziesięć lat od daty dokonania zgłoszenia wzoru użytkowego w Urzędzie Patentowym.

Art.96. Zakres przedmiotowy prawa ochronnego określają zastrzeżenia ochronne zawarte w opisie ochronnym wzoru użytkowego.

(.....)

DZIAŁ IV

WZORY PRZEMYSŁOWE I PRAWA Z REJESTRACJI WZORÓW PRZEMYSŁOWYCH

Art.102. 1. Wzorem przemysłowym jest nowa i posiadająca indywidualny charakter postać wytworu lub jego części, nadana mu w szczególności przez cechy linii, konturów, kształtów, kolorystykę, strukturę lub materiał wytworu oraz przez jego ornamentację.

2. Wytworem jest każdy przedmiot wytworzony w sposób przemysłowy lub rzemieślniczy, obejmujący w szczególności opakowanie, symbole graficzne oraz kroje pisma typograficznego, z wyłączeniem programów komputerowych.

3. Za wytwór uważa się także:

- 1) przedmiot składający się z wielu wymiennalnych części składowych umożliwiających jego rozłożenie i ponowne złożenie (wytwór złożony);
- 2) część składową, jeżeli po jej włączeniu do wytworu złożonego pozostaje widoczna w trakcie jego zwykłego używania, przez które rozumie się każde używanie, z wyłączeniem konserwacji, obsługi lub naprawy;
- 3) część składową, jeżeli może być przedmiotem samodzielnego obrotu.

4. W przypadku wzoru stosowanego lub zawartego w części składowej wytworu złożonego, w rozumieniu ust. 3 pkt 1, ocena nowości i indywidualnego charakteru dotyczy tylko jego widocznych cech.

Art.103. 1. Wzór przemysłowy uważa się za nowy, jeżeli przed datą, według której oznacza się pierwszeństwo do uzyskania prawa z rejestracji, identyczny wzór nie został udostępniony publicznie przez stosowanie, wystawienie lub ujawnienie w inny sposób, z zastrzeżeniem ust. 2. Wzór uważa się za identyczny z udostępnionym publicznie także wówczas, gdy różni się od niego jedynie nieistotnymi szczegółami.

2. Wzoru nie uważa się za udostępniony publicznie, w rozumieniu ust. 1, jeżeli nie mógł dotrzeć do wiadomości osób zajmujących się zawodowo dziedziną, której wzór dotyczy.

3. Przepis ust. 1 nie wyłącza możliwości udzielenia prawa z rejestracji, jeżeli wzór przemysłowy:

- 1) został ujawniony osobie trzeciej, która w sposób wyraźny lub dorozumiany była zobowiązana do zachowania poufności;
- 2) został ujawniony w ciągu 12 miesięcy przed datą, według której oznacza się pierwszeństwo do uzyskania prawa z rejestracji, jeżeli ujawnienie nastąpiło przez twórcę, jego następcę prawnego lub - za zgodą uprawnionego - przez osobę trzecią, a także jeżeli ujawnienie nastąpiło w wyniku nadużycia popełnionego wobec twórcy lub jego następcy prawnego.

Art.104. 1. Wzór przemysłowy odznacza się indywidualnym charakterem, jeżeli ogólne wrażenie, jakie wywołuje na zorientowanym użytkowniku, różni się od ogólnego wrażenia wywołanego na nim przez wzór publicznie udostępniony przed datą, według której oznacza się pierwszeństwo.

2. Przy ocenie indywidualnego charakteru wzoru przemysłowego bierze się pod uwagę zakres swobody twórczej przy opracowywaniu wzoru.

Art.105. 1. Na wzór przemysłowy udziela się prawa z rejestracji.

2. Przez uzyskanie prawa z rejestracji uprawniony nabywa prawo wyłącznego korzystania z wzoru przemysłowego w sposób zarobkowy lub zawodowy na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Uprawniony może zakazać osobom trzecim wytwarzania, oferowania, wprowadzania do obrotu, importu, eksportu lub używania wytworu, w którym wzór jest zawarty bądź zastosowany, lub składowania takiego wytworu dla takich celów.

4. Prawo z rejestracji wzoru przemysłowego obejmuje każdy wzór, który na zorientowanym użytkowniku nie wywołuje odmiennego ogólnego wrażenia. Art. 104 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

5. Prawo z rejestracji wzoru przemysłowego ogranicza się do wytworów tego rodzaju, dla których nastąpiło zgłoszenie.

6. Prawa z rejestracji wzoru udziela się na 25 lat od daty dokonania zgłoszenia w Urzędzie Patentowym, podzielone na pięcioletnie okresy, z zastrzeżeniem art. 111.

Art.106. 1. Prawo z rejestracji nie udziela się na wzory przemysłowe, których wykorzystywanie byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym lub dobrymi obyczajami; korzystania z wzoru przemysłowego nie uważa się za sprzeczne z porządkiem publicznym tylko dlatego, że jest zabronione przez prawo.

2. Prawo z rejestracji nie udziela się również, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, na wzory przemysłowe zawierające oznaczenia, o których mowa w art. 131 ust. 2 pkt 2-5.

Art.107. 1. Prawo z rejestracji wzoru przemysłowego nie obejmuje cech wytworu:

- 1) wynikających wyłącznie z jego funkcji technicznej;
- 2) które muszą być odtworzone w dokładnej formie i wymiarach w celu umożliwienia mechanicznego połączenia go lub współdziałania z innym wytworem.

2. Przepisy ust. 1 nie stoją na przeszkodzie rejestracji wzoru przemysłowego przeznaczonego do wielokrotnego składania lub łączenia wzajemnie wymiennalnych wytworów w ramach systemu modularnego.

(.....)

Tytuł III
ZNAKI TOWAROWE I OZNACZENIA GEOGRAFICZNE

DZIAŁ I

ZNAKI TOWAROWE I PRAWA OCHRONNE

Rozdział I

Znak towarowy

Art.120. 1. 1. Znakiem towarowym może być każde oznaczenie, które można przedstawić w sposób graficzny, jeżeli oznaczenie takie nadaje się do odróżnienia towarów jednego przedsiębiorstwa od towarów innego przedsiębiorstwa.

2. Znakiem towarowym, w rozumieniu ust. 1, może być w szczególności wyraz, rysunek, ornament, kompozycja kolorystyczna, forma przestrzenna, w tym forma towaru lub opakowania, a także melodia lub inny sygnał dźwiękowy.

3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) znakach towarowych - rozumie się przez to także znaki usługowe;
- 2) towarach - rozumie się przez to w szczególności wyroby przemysłowe, rzemieślnicze, płody rolne oraz produkty naturalne, zwłaszcza wody, minerały, surowce, a także, z zastrzeżeniem art. 174 ust. 3, usługi;
- 3) znakach towarowych podrobionych - rozumie się przez to użyte bezprawnie znaki identyczne lub takie, które nie mogą być odróżnione w zwykłych warunkach obrotu od znaków zarejestrowanych, dla towarów objętych prawem ochronnym;
- 4) znakach wcześniejszych - rozumie się przez to znaki zgłoszone lub zarejestrowane w wcześniejszym pierwszeństwem.

Art.121. Na znak towarowy może być udzielone prawo ochronne.

Art.122. 1. Przepis art. 120 ust. 1 nie wyklucza uznania za znak towarowy oznaczenia przeznaczonego do równoczesnego używania przez kilku przedsiębiorców, którzy zgłosili go wspólnie, jeżeli używanie takie nie jest sprzeczne z interesem publicznym i nie ma na celu wprowadzenia odbiorców w błąd, w szczególności co do charakteru, przeznaczenia, jakości, właściwości lub pochodzenia towarów (wspólne prawo ochronne).

2. Zasady używania znaku towarowego na podstawie wspólnego prawa ochronnego określa regulamin znaku przyjęty przez przedsiębiorców, o których mowa w ust. 1.

Art.123. 1. Pierwszeństwo do uzyskania prawa ochronnego na znak towarowy oznacza się, z zastrzeżeniem art. 124 i 125, według daty zgłoszenia znaku towarowego w Urzędzie Patentowym.

2. Zgłoszenie uważa się za dokonane w dniu, w którym wpłynęło ono do Urzędu Patentowego lub zostało odebrane telefaksem. Do zgłoszeń nadanych telefaksem przepisy art. 13 ust. 3-5 stosuje się odpowiednio.

Art.124. Pierwszeństwo do uzyskania prawa ochronnego na znak towarowy przysługuje w Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach określonych w umowach międzynarodowych według daty pierwszego prawidłowego zgłoszenia znaku towarowego, jeżeli zgłoszenie w Urzędzie Patentowym zostanie dokonane w okresie 6 miesięcy od tej daty.

Art.125. 1. Pierwszeństwo do uzyskania prawa ochronnego na znak towarowy oznacza się, na zasadach określonych w umowach międzynarodowych, według daty wystawienia towaru oznaczonego tym znakiem w Polsce lub za granicą, na wystawie międzynarodowej oficjalnej lub oficjalnie uznanej, jeżeli zgłoszenie w Urzędzie Patentowym tego znaku towarowego nastąpi w okresie 6 miesięcy od tej daty.

2. Pierwszeństwo do uzyskania prawa ochronnego na znak towarowy przysługuje także na zasadach określonych w ust. 1, według daty wystawienia towaru oznaczonego znakiem towarowym na innej niż określona w ust. 1 wystawie publicznej w Polsce, wskazanej przez Prezesa Urzędu Patentowego w formie obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski".

3. Wskazanie wystawy, o którym mowa w ust. 2, może dotyczyć tylko imprezy dającej rękojmię jej wiarygodności, w szczególności jeżeli cieszy się ona ustaloną renomą, ma długoletnią tradycję bądź jest organizowana przez uznaną jednostkę zajmującą się zawodowo organizacją podobnych wystaw.

4. Z zachowaniem warunków określonych w ust. 3, z inicjatywą wskazania wystawy publicznej w Polsce jako dającej pierwszeństwo, o którym mowa w ust. 2, może także wystąpić właściwy minister lub wojewoda.

Art.126. Jeżeli znak towarowy, będący przedmiotem pierwszego prawidłowego zgłoszenia, był umieszczony na towarze wystawionym wcześniej na wystawie i korzystał od dnia wystawienia do dnia zgłoszenia z ochrony tymczasowej przewidzianej w Konwencji paryskiej, pierwszeństwo do uzyskania prawa ochronnego, o którym mowa w art. 124, oraz początek przewidywanego terminu do dokonania zgłoszenia w Urzędzie Patentowym oznacza się według daty wystawienia towaru oznaczonego tym znakiem na wystawie.

Art.127. 1. Pierwszeństwo, o którym mowa w art. 24 i art. 125 (uprzednie pierwszeństwo), jest zbywalne i podlega dziedziczeniu.

2. Umowa o przeniesienie pierwszeństwa, o którym mowa w ust. 1, wymaga, pod rygorem nieważności, zachowania formy pisemnej.

Art.128. Na wniosek zgłaszającego znak towarowy Urząd Patentowy wydaje, w celu zastrzeżenia pierwszeństwa za granicą, dowód dokonania zgłoszenia znaku towarowego w Urzędzie Patentowym (dowód pierwszeństwa). Przepisy art. 19 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art.129. 1. Nie udziela się praw ochronnych na oznaczenia, które:

- 1) nie mogą być znakami towarowym;
- 2) nie mają dostatecznych znamion odróżniających.

2. Z zastrzeżeniem art. 130 nie mają dostatecznych znamion odróżniających oznaczenia, które:

- 1) nie nadają się do odróżniania w obrocie towarów, dla których zostały zgłoszone;
- 2) składają się wyłącznie z elementów mogących służyć w obrocie do wskazania w szczególności rodzaju towaru, jego pochodzenia, jakości, ilości, wartości, przeznaczenia, sposobu wytwarzania, składu, funkcji lub przydatności;
- 3) weszły do języka potocznego lub są zwyczajowo używane w uczciwych i utwalonych praktykach handlowych.

Art.130. Przy ocenie, czy oznaczenie ma dostateczne znamiona odróżniające, należy uwzględnić wszystkie okoliczności związane z oznaczaniem nim towarów w obrocie. Odmowa udzielenia prawa ochronnego na podstawie przepisu art. 129 ust. 1 pkt 2 nie może nastąpić w szczególności, jeżeli przed datą zgłoszenia znaku towarowego w Urzędzie Patentowym znak ten nabrał, w następstwie jego używania, charakteru odróżniającego w przeciętnych warunkach obrotu.

Art.131.1. 1) 2) 3)

2. Nie udziela się praw ochronnych na oznaczenia:

- 1) których używanie narusza prawa osobiste lub majątkowe osób trzecich;
- 2) które są sprzeczne z porządkiem publicznym lub dobrymi obyczajami;
- 3) które ze swojej istoty mogą wprowadzać odbiorców w błąd, w szczególności co do charakteru, właściwości lub, z uwzględnieniem ust. 3, pochodzenia geograficznego towaru.

2. Nie udziela się praw ochronnych na oznaczenia, jeżeli:

- 1) zostały zgłoszone w złej wierze do Urzędu Patentowego w celu uzyskania ochrony;
- 2) zawierają nazwę lub skrót nazwy Rzeczypospolitej Polskiej bądź jej symbole (godło, barwy lub hymn), nazwy lub herby polskich województw, miast lub miejscowości, znaki sił zbrojnych, organizacji paramilitarnych lub sił porządkowych, reprodukcje polskich orderów, odznaczeń lub odznak honorowych, odznak lub odznak wojskowych bądź innych oficjalnych lub powszechnie używanych odznaczeń i odznak, w szczególności administracji rządowej czy samorządu terytorialnego albo organizacji społecznych działających w ważnym interesie publicznym, gdy obszar działania tych organizacji obejmuje cały kraj lub znaczną jego część, jeżeli zgłaszający nie wykaze się uprawnieniem, w szczególności zezwoleniem właściwego organu Państwa albo zgodą organizacji, na używanie oznaczenia w obrocie;
- 3) zawierają skróty nazw bądź symbole (herby, flagi, godła) obcych państw, organizacji międzynarodowych, a także przyjęte w obcych państwach urzędowe oznaczenia, stemple kontrolne i gwarancyjne, jeżeli zakaz taki wynika z umów międzynarodowych, chyba że zgłaszający wykaze się zezwoleniem właściwego organu, które uprawnia go do używania takich odznaczeń w obrocie;
- 4) zawierają urzędowo uznane oznaczenia przyjęte do stosowania w obrocie, w szczególności znaki bezpieczeństwa, znaki jakości lub cechy legalizacji, w zakresie, w jakim mogłoby to wprowadzić odbiorców w błąd co do charakteru takich odznaczeń, o ile zgłaszający nie wykaze, że jest uprawniony do ich używania;
- 5) zawierają elementy będące symbolami, w szczególności o charakterze religijnym, patriotycznym lub kulturowym, których używanie obrażałoby uczucia religijne, patriotyczne lub tradycję narodową;
- 6) stanowią formę bądź inną właściwość towaru lub opakowania, która jest uwarunkowana wyłącznie jego naturą, jest niezbędna do uzyskania efektu technicznego lub zwiększa znacznie wartość towaru.

3. W odniesieniu do wyrobów alkoholowych, każdy znak towarowy zawierający elementy geograficzne niezgodne z pochodzeniem wyrobu uważa się za znak wprowadzający odbiorców w błąd.

4. Nie udziela się praw ochronnych na znaki zawierające elementy geograficzne prawdziwe w sensie dosłownym co do terytorium, regionu lub miejsca, z którego towar pochodzi, które mogłyby wprowadzić odbiorców w błąd, że towar pochodzi z innego, słynącego z danych wyrobów terenu. W przypadku homonimicznych oznaczeń geograficznych dla wina i piwa ochrona może być przyznana, z tym że Urząd

Patentowy wezwie osobę, która dokonała zgłoszenia później, do dokonania w znaku odpowiednich zmian pozwalających na odróżnienie go od znaku wcześniejszego.

5. Zgłoszenie w charakterze znaku towarowego oznaczenia, którym inna osoba posługuje się jako nazwą, pod którą prowadzi działalność gospodarczą, w szczególności jeżeli jest ona wyrazem pospolitym, nie stanowi samoistnej podstawy do odmowy udzielenia prawa ochronnego, jeżeli zgłaszający działał w dobrej wierze, a:

- 1) nazwa ta nie jest używana jako znak towarowy powszechnie znany na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej dla towarów tego samego rodzaju lub
- 2) w chwili zgłoszenia znaku nie było konfliktu interesów, w szczególności ze względu na różny profil działalności, lokalny jej zasięg lub odmienne formy używania obu oznaczeń.

Art.132. 1. 1. Nie udziela się prawa ochronnego na znak towarowy dla towarów identycznych lub podobnych, jeżeli znak ten jest identyczny lub podobny do:

- 1) zarejestrowanego oznaczenia geograficznego, chyba że zgłaszający jest uprawniony do używania tego oznaczenia, a udzielenie prawa ochronnego na znak towarowy nie ograniczy nadmiernie możliwości używania zarejestrowanego oznaczenia geograficznego przez innych uprawnionych;
- 2) znaku, który przed datą, według której oznacza się pierwszeństwo do uzyskania prawa ochronnego, był powszechnie znany i używany jako znak towarowy dla towarów pochodzących od innej osoby;
- 3) wcześniej zarejestrowanego w Rzeczypospolitej Polskiej znaku towarowego, którego ochrona wygasła, jeżeli od daty wygaśnięcia prawa ochronnego na znak towarowy do dnia zgłoszenia podobnego znaku przez inną osobę nie upłynął, z zastrzeżeniem art. 133, okres 2 lat."

2. Nie udziela się prawa ochronnego na znak towarowy:

- 1) identyczny do znaku towarowego zarejestrowanego lub zgłoszonego do rejestracji (o ile znak taki zostanie zarejestrowany) z wcześniejszym pierwszeństwem na rzecz innej osoby dla identycznych towarów;
- 2) identyczny lub podobny do znaku towarowego, na który udzielono prawa ochronnego lub zgłoszonego w celu uzyskania prawa ochronnego (o ile na znak taki zostanie udzielone prawo ochronne) z wcześniejszym pierwszeństwem na rzecz innej osoby dla towarów identycznych lub podobnych, jeżeli zachodzi ryzyko wprowadzenia odbiorców w błąd, które obejmuje w szczególności ryzyko skojarzenia znaku ze znakiem wcześniejszym;
- 3) identyczny lub podobny do renomowanego znaku towarowego zarejestrowanego lub zgłoszonego z wcześniejszym pierwszeństwem do rejestracji (o ile znak taki zostanie zarejestrowany) na rzecz innej osoby dla jakichkolwiek towarów, jeżeli mogłoby to przynieść zgłaszającemu nienależną korzyść lub być szkodliwe dla odróżniającego charakteru bądź renomy znaku wcześniejszego. Przepis ten stosuje się odpowiednio do znaku powszechnie znanego.

3. Ochrona znaku towarowego zawierającego oznaczenia, o których mowa w art. 131 ust. 2 pkt 2-4, oraz symbole, o których mowa w art. 131 ust. 2 pkt 5, bądź oznaczenia odnoszące się do pochodzenia towaru, nie wyłącza możliwości uzyskania prawa ochronnego przez innego przedsiębiorcę na znak towarowy zawierający takie same elementy dla towarów identycznych lub podobnych, jeżeli znaki te mogą być w obrocie łatwo odróżniane.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do tytułów prasowych jako znaków towarowych zawierających wyrazy lub kombinacje wyrazów zwyczajowo powszechnie używanych na rynku prasowym.

5. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio, w przypadku gdy znak towarowy lub oznaczenie geograficzne zostało zgłoszone lub zarejestrowane w trybie, o którym mowa w art. 4.

Art. 133. Przepisu art. 132 ust. 1 pkt 3 nie stosuje się, jeżeli ochrona wygasła na podstawie art. 169 ust. 1 pkt 1 lub uprawniony z wcześniejszego prawa wyrazi zgodę na udzielenie prawa ochronnego na późniejszy znak towarowy.

Art. 134. 1. Udzielenie przedsiębiorcy prawa ochronnego na znak towarowy dla określonych towarów nie wyklucza udzielenia mu prawa na taki sam znak również dla towarów identycznych lub podobnych, a także udzielenia mu prawa ochronnego na podobny znak towarowy dla towarów identycznych lub podobnych.

2. Na warunkach określonych w art. 122 może być również udzielone wspólne prawo ochronne z udziałem przedsiębiorcy uprawnionego do znaku wcześniejszego.

Art. 135. Udzielenie prawa ochronnego na znak towarowy dla określonych towarów nie stanowi samoistnej podstawy do odmowy udzielenia prawa ochronnego na znak dla towarów identycznych lub podobnych innego przedsiębiorcy tylko dlatego, że zawiera on identyczne lub podobne oznaczenie odnoszące się do dóbr osobistych, w szczególności nazwisko właściciela.

Rozdział 2

Wspólny znak towarowy i wspólny znak towarowy gwarancyjny

Art.136. 1. Organizacja posiadająca osobowość prawną, powołana do reprezentowania interesów przedsiębiorców, może uzyskać prawo ochronne na znak towarowy przeznaczony do używania w obrocie przez tę organizację i przez zrzeszone w niej podmioty (wspólny znak towarowy).

2. Zasady używania w obrocie wspólnego znaku towarowego przez organizację, o której mowa w ust. 1, oraz przez zrzeszone w niej podmioty określa regulamin znaku przyjęty przez tę organizację.

Art.137. 1. Organizacji posiadającej osobowość prawną, która sama nie używa znaku towarowego, może być udzielone prawo ochronne na znak przeznaczony do używania przez przedsiębiorców stosujących się do zasad ustalonych w regulaminie znaku przyjętym przez uprawnioną organizację i podlegających w tym zakresie jej kontroli (wspólny znak towarowy gwarancyjny).

2. Uprawniony z prawa ochronnego na wspólny znak towarowy gwarancyjny nie może odmówić, bez ważnych powodów, prawa używania znaku przedsiębiorcom, którzy spełniają kryteria określone w regulaminie, o którym mowa w ust. 1.

Rozdział 3

Zgłoszenie znaku towarowego

Art.138. 1. W zgłoszeniu znaku towarowego należy określić znak towarowy oraz wskazać towary, dla których znak ten jest przeznaczony. Przepis art. 31 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

2. Jedno zgłoszenie może dotyczyć tylko jednego znaku. W przypadku znaków barwnych za jeden znak uważa się oznaczenie obejmujące jedno zestawienie kolorów. Przepisy art. 39 stosuje się odpowiednio.

3. Do zgłoszenia wspólnego znaku towarowego, wspólnego znaku towarowego gwarancyjnego lub zgłoszenia znaku w celu uzyskania wspólnego prawa ochronnego dołącza się regulamin znaku.

4. Regulamin, o którym mowa w ust. 3, powinien w szczególności określać sposób używania znaku, wspólne właściwości towarów, dla których oznaczania znak ten jest przeznaczony, zasady kontroli tych właściwości oraz skutki naruszenia postanowień regulaminu. Regulamin wspólnego znaku towarowego gwarancyjnego powinien dodatkowo określać szczegółowe kryteria oraz tryb uznawania przez uprawnioną organizację prawa przedsiębiorców do używania znaku.

Art.139. Jeżeli zgłaszający chce skorzystać z uprzedniego pierwszeństwa, powinien w zgłoszeniu znaku towarowego złożyć stosowne oświadczenie oraz dołączyć dowód potwierdzający dokonanie zgłoszenia znaku towarowego we wskazanym państwie bądź wystawienie towaru oznaczonego tym znakiem na określonej wystawie. Dowód taki może być również złożony w ciągu trzech miesięcy od daty zgłoszenia. Późniejsze złożenie takiego oświadczenia albo dowodu nie skutkuje przyznaniem pierwszeństwa.

Art.140. 1. Do czasu wydania decyzji zgłaszający może dokonywać w zgłoszeniu uzupełnień i poprawek, które nie mogą prowadzić do zmiany istoty znaku towarowego ani rozszerzać wykazu towarów, dla których znak ten został zgłoszony.

2. Zgłaszający może, z zastrzeżeniem ust. 1, podzielić zgłoszenie w stosunku do wskazanych towarów, z zachowaniem daty pierwszeństwa.

Rozdział 4

Rozpatrywanie zgłoszenia znaku towarowego

Art.143. O zgłoszeniu znaku towarowego Urząd Patentowy dokonuje ogłoszenia niezwłocznie po upływie 3 miesięcy od daty dokonania zgłoszenia. Od dnia ogłoszenia osoby trzecie mogą zapoznać się ze wskazanym w zgłoszeniu znakiem towarowym oraz wykazem towarów, dla których znak jest przeznaczony, jak też zgłaszać do Urzędu Patentowego uwagi co do istnienia okoliczności uniemożliwiających udzielenie prawa ochronnego.

Art.144. Wydanie decyzji o udzieleniu prawa ochronnego na znak towarowy następuje po sprawdzeniu przez Urząd Patentowy, czy są spełnione ustawowe warunki wymagane dla uzyskania prawa.

(.....)

Art.147. 1. Urząd Patentowy wydaje decyzję o udzieleniu prawa ochronnego, jeżeli nie stwierdzi braku ustawowych warunków wymaganych do uzyskania prawa ochronnego na znak towarowy.

2. Udzielenie prawa ochronnego następuje pod warunkiem uiszczenia opłaty za dziesięcioletni okres ochrony. W razie nieuiszczenia opłaty w wyznaczonym terminie Urząd Patentowy stwierdza wygaśnięcie decyzji o udzieleniu prawa ochronnego.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w przypadku udzielenia prawa ochronnego na wniosek o zmianę, na zgłoszenie krajowe, rejestracji znaku towarowego uzyskanej na warunkach określonych w przepisach Unii Europejskiej o wspólnotowym znaku towarowym, z tym że dla ustalenia wymagalności opłat dziesięcioletni okres ochrony znaku towarowego biegnie od daty złożenia wniosku o zmianę.

Art.148. Przy rozpatrywaniu zgłoszeń znaków towarowych przepisy art. 41, art. 42, art. 43 ust. 2 pkt 2 i ust. 3, art. 44 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 46 ust. 1 i 2, art. 48 i art. 55 stosuje się odpowiednio.

Art.149. Udzielone prawa ochronne na znaki towarowe podlegają wpisowi do rejestru znaków towarowych.

Art.150. Udzielenie prawa ochronnego na znak towarowy stwierdza się przez wydanie świadectwa ochronnego na znak towarowy.

Art.151. Uprawniony może wskazać, że jego znak został zarejestrowany, poprzez umieszczenie w sąsiedztwie znaku towarowego litery "R" wpisanej w okrąg.

Art.152. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymogi, jakim powinno odpowiadać zgłoszenie znaku towarowego, oraz szczegółowy zakres i tryb rozpatrywania zgłoszeń, uwzględniając w szczególności zakres informacji ujawnianej publicznie po upływie okresu, o którym mowa w art. 143, i sposób jej udostępniania, a także zakres, w jakim Urząd Patentowy może wprowadzać poprawki w wykazie towarów i ich klasyfikacji. Określenie wymogów, jakim powinno odpowiadać zgłoszenie, nie może prowadzić do tworzenia nadmiernych, ponad potrzebę, utrudnień dla zgłaszającego.

Rozdział 5

Prawa ochronne na znaki towarowe

Art.153. 1. Przez uzyskanie prawa ochronnego nabywa się prawo wyłącznego używania znaku towarowego w sposób zarobkowy lub zawodowy na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Czas trwania prawa ochronnego na znak towarowy wynosi 10 lat od daty zgłoszenia znaku towarowego w Urzędzie Patentowym.

3. Prawo ochronne na znak towarowy może zostać, na wniosek uprawnionego, przedłużone dla wszystkich lub części towarów, na kolejne okresy dziesięcioletnie.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 3, powinien być złożony przed końcem upływającego okresu ochrony, jednak nie wcześniej niż na rok przed jego upływem. Wraz z wnioskiem należy wnieść należną opłatę za ochronę.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 3, może zostać złożony, za dodatkową opłatą, również w ciągu sześciu miesięcy po upływie okresu ochrony. Termin ten nie podlega przywróceniu.

6. Urząd Patentowy wydaje decyzję o odmowie przedłużenia prawa ochronnego na znak towarowy, jeżeli wniosek wpłynął po terminie, o którym mowa w ust. 5, albo nie zostały wniesione należne opłaty, o których mowa w ust. 4 i 5.

Art.154. Używanie znaku towarowego polega w szczególności na:

- 1) umieszczaniu tego znaku na towarach objętych prawem ochronnym lub ich opakowaniach, oferowaniu i wprowadzaniu tych towarów do obrotu, ich imporcie lub eksporcie oraz składowaniu w celu oferowania i wprowadzania do obrotu, a także oferowaniu lub świadczeniu usług pod tym znakiem;
- 2) umieszczaniu znaku na dokumentach związanych z wprowadzaniem towarów do obrotu lub związanych ze świadczeniem usług;
- 3) posługiwaniu się nim w celu reklamy.

Art.155. 1. Prawo ochronne na znak towarowy nie rozciąga się na działania dotyczące towarów ze znakiem, polegające w szczególności na ich oferowaniu do sprzedaży lub dalszym wprowadzaniu do obrotu towarów oznaczonych tym znakiem, jeżeli towary te zostały uprzednio wprowadzone do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez uprawnionego lub za jego zgodą.

2. Nie stanowi również naruszenia prawa ochronnego na znak towarowy import oraz inne działania, o których mowa w ust. 1, dotyczące towarów oznaczonych tym znakiem towarowym, jeżeli towary te zostały uprzednio wprowadzone do obrotu na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego przez uprawnionego lub za jego zgodą.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli przemawiają za tym uzasadnione względy, które pozwalają uprawnionemu sprzeciwić się dalszej dystrybucji towarów, w szczególności jeżeli po wprowadzeniu do obrotu zmieni się lub pogorszy stan towarów.

Art.156. 1. Prawo ochronne na znak towarowy nie daje uprawnionemu prawa zakazywania używania przez inne osoby w obrocie:

- 1) ich nazwisk lub adresu;

- 2) oznaczeń wskazujących w szczególności na cechy i charakterystykę towarów, ich rodzaj, ilość, jakość, przeznaczenie, pochodzenie czy datę wytworzenia lub okres przydatności;
- 3) zarejestrowanego oznaczenia lub oznaczenia podobnego, jeżeli jest to konieczne dla wskazania przeznaczenia towaru, zwłaszcza gdy chodzi o oferowane części zamienne, akcesoria lub usługi;
- 4) zarejestrowanego oznaczenia geograficznego, jeżeli prawo do jego używania przez te osoby wynika z innych przepisów ustawy.

2. Używanie oznaczeń wskazanych w ust. 1 jest dozwolone tylko wówczas, gdy odpowiada ono usprawiedliwionym potrzebom używającego i nabywców towarów i jednocześnie jest zgodne z uczciwymi praktykami w produkcji, handlu lub usługach.

Art.157. Uprawniony z prawa ochronnego na znak towarowy nie może zakazać innej osobie używania tego lub podobnego oznaczenia w obrocie, jeżeli znaku tego nie używał w rozumieniu art. 169 ust. 1 pkt 1, ust. 4 i 5.

Art.158. 1. Uprawniony z prawa ochronnego na znak towarowy nie może zakazać posługiwania się przez inną osobę nazwą, pod którą prowadzi ona działalność gospodarczą, jeżeli nazwa ta nie jest używana w charakterze oznaczenia towarów będących przedmiotem tej działalności i nie zachodzi możliwość wprowadzenia odbiorców w błąd co do pochodzenia towarów, w szczególności ze względu na różny profil działalności lub lokalny zasięg używania tej nazwy.

2. Jeżeli osoba posługując się nazwą, pod którą prowadzi działalność gospodarczą, działa w złej wierze, przepisu ust. 1 nie stosuje się.

Art.159. 1. Współuprawniony z prawa ochronnego na znak towarowy może, bez zgody pozostałych współuprawnionych, używać znaku towarowego we własnym zakresie oraz dochodzić roszczeń z powodu naruszenia prawa ochronnego.

2. W zakresie niuregulowanym w ustawie do wspólnego prawa ochronnego stosuje się, o ile umowa o wspólności prawa ochronnego nie stanowi inaczej, przepisy Kodeksu cywilnego o współwłasności w częściach ułamkowych.

Art.160. 1. Osoba, która, prowadząc lokalną działalność gospodarczą w niewielkim rozmiarze, używała w dobrej wierze oznaczenia zarejestrowanego następnie jako znak towarowy na rzecz innej osoby, ma prawo nadal bezpłatnie używać tego oznaczenia w nie większym niż dotychczas zakresie.

2. Prawo określone w ust. 1 podlega na wniosek zainteresowanego wpisowi do rejestru znaków towarowych. Prawo to może zostać przeniesione na inną osobę tylko łącznie z przedsiębiorstwem.

Art.161. 1. W zakresie, jaki wynika z umowy międzynarodowej, w razie zgłoszenia na swoją rzecz znaku towarowego albo uzyskania na znak towarowy prawa ochronnego przez agenta lub przedstawiciela osoby uprawnionej do wyłącznego używania tego znaku w obcym państwie, osoba ta, jeżeli agent lub przedstawiciel działał bez jej zezwolenia, może żądać umorzenia postępowania albo unieważnienia prawa ochronnego. Osoba ta może również żądać udzielenia jej prawa ochronnego na ten znak, a także przeniesienia na nią już udzielonego prawa.

2. Z żądaniem unieważnienia lub przeniesienia prawa nie można wystąpić, jeżeli przez okres pięciu kolejnych lat używania zarejestrowanego znaku osoba uprawniona, o której mowa w ust. 1, będąc świadoma tego używania, nie sprzeciwiała się temu.

Art.162. 1. Prawo ochronne na znak towarowy jest zbywalne i podlega dziedziczeniu. Przepisy art. 67 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

2. (skreślony)

3. Prawo ochronne na wspólny znak towarowy może być przeniesione jako wspólne prawo ochronne na przedsiębiorców zrzeszonych w organizacji, o której mowa w art. 136. Umowa o przeniesienie prawa powinna określać zasady używania takiego znaku w takim zakresie, jaki jest przewidziany dla regulaminu, o którym mowa w art. 122 ust.2.

4. Prawo ochronne na znak towarowy może być również przeniesione w stosunku do niektórych towarów, dla których prawo jest udzielone, jeżeli towary, dla których znak pozostaje zarejestrowany na rzecz zbywcy, nie są tego samego rodzaju. Z chwilą przeniesienia prawo to traktuje się jako niezależne od prawa przysługującego zbywcy.

5. Do ważności umowy o przeniesienie udziału we wspólnym prawie ochronnym jest potrzebna zgoda wszystkich współuprawnionych.

6. Przepisy ust. 1 oraz ust. 3-5 stosuje się odpowiednio do praw z dokonanego w Urzędzie Patentowym zgłoszenia, na które nie zostało jeszcze udzielone prawo ochronne.

Art.163. 1. Uprawniony z prawa ochronnego na znak towarowy może udzielić innej osobie upoważnienia do używania znaku, zawierając z nią umowę licencyjną. Do umowy tej stosuje się odpowiednio przepisy art. 76 oraz art. 78 i 79.

2. Licencjodawca może udzielić sublicencji na używanie znaku towarowego w zakresie udzielonego mu upoważnienia.
3. Licencjodawca może wskazać, że korzysta z licencji na używanie znaku towarowego, poprzez umieszczenie oznaczenia "lic." w sąsiedztwie znaku towarowego.
4. W przypadku korzystania z licencji na używanie znaku towarowego, licencjodawca jest obowiązany, na żądanie licencjodawcy, wskazać na używanie znaku na podstawie licencji przez umieszczenie oznaczenia, o którym mowa w ust. 3.

Rozdział 6

Unieważnienie i wygaśnięcie prawa ochronnego na znak towarowy

Art.164. Prawo ochronne na znak towarowy może być unieważnione, w całości lub w części, na wniosek każdej osoby, która ma w tym interes prawny, jeżeli wykaże ona, że nie zostały spełnione ustawowe warunki wymagane do uzyskania tego prawa.

Art.165. 1. Z wnioskiem o unieważnienie prawa ochronnego nie można wystąpić:

- 1) z powodu kolizji z wcześniejszym znakiem bądź naruszenia praw osobistych lub majątkowych wnioskodawcy, jeżeli przez okres pięciu kolejnych lat używania zarejestrowanego znaku wnioskodawca, będąc świadomym jego używania, nie sprzeciwiał się temu;
- 2) po upływie pięciu lat od udzielenia prawa ochronnego, jeżeli prawo to udzielone zostało z naruszeniem przepisów art. 129, lecz znak w wyniku używania nabral charakteru odróżniającego;
- 3) z powodu kolizji ze znakiem towarowym powszechnie znanym, jeżeli przez okres pięciu kolejnych lat używania zarejestrowanego znaku towarowego, uprawniony do znaku towarowego powszechnie znanego, będąc świadomym jego używania, nie sprzeciwiał się temu.

2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli uprawniony uzyskał prawo, działając w złej wierze.

Art.166. 1. Prawo ochronne na znak towarowy nie może być unieważnione na tej podstawie, że znak jest podobny do wcześniejszego znaku towarowego, jeżeli ten ostatni nie był używany w rozumieniu art. 169 ust. 1 pkt 1, ust. 4 i 5.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, zarzut nieużywania znaku towarowego może zostać podniesiony tylko łącznie z wnioskiem o stwierdzenie wygaśnięcia prawa ochronnego. Zarzut ten podlega łącznemu rozpoznaniu wraz z wnioskiem o unieważnienie.

Art.167. Prokurator Generalny Rzeczypospolitej Polskiej lub Prezes Urzędu Patentowego może, w interesie publicznym, wystąpić z wnioskiem o unieważnienie prawa ochronnego na znak towarowy albo przystąpić do toczącego się postępowania w sprawie.

Art.168. 1. Prawo ochronne na znak towarowy wygasa na skutek:

- 1) upływu okresu, na który zostało udzielone;
- 2) zrzeczenia się prawa przez uprawnionego przed Urzędem Patentowym, za zgodą osób, którym służą na nim prawa.

2. Zrzeczenie się prawa, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, może również dotyczyć tylko niektórych towarów, dla których prawo to zostało udzielone (ograniczenie wykazu towarów).

3. Zrzeczenie się udziału we wspólnym prawie powoduje przejście tego udziału na pozostałych współuprawnionych, odpowiednio do ich udziałów.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, z zastrzeżeniem ust. 3, Urząd Patentowy wydaje decyzję stwierdzającą wygaśnięcie prawa ochronnego.

Art.169. 1. Prawo ochronne na znak towarowy wygasa również na skutek:

- 1) nieużywania zarejestrowanego znaku towarowego w sposób rzeczywisty dla towarów objętych rejestracją w ciągu nieprzerwanego okresu pięciu lat, chyba że istnieją ważne powody jego nieużywania;
- 2) utraty przez znak znamion odróżniających przez to, że na skutek działań lub zaniedbań uprawnionego stał się w obrocie zwyczajowym oznaczeniem - składającym się wyłącznie z elementów, które mogą służyć w obrocie do oznaczania w szczególności rodzaju towaru, jego jakości, ilości, ceny, przeznaczenia, sposobu, czasu lub miejsca wytworzenia, składu, funkcji lub przydatności - w stosunku do towarów, dla których był zarejestrowany;
- 3) działań uprawnionego lub, za jego zgodą, osób trzecich, gdy znak towarowy może wprowadzać odbiorców w błąd, w szczególności co do charakteru, właściwości lub pochodzenia geograficznego towaru.

2. Urząd Patentowy wydaje decyzję stwierdzającą wygaśnięcie prawa ochronnego na znak towarowy w przypadkach, o których mowa w ust. 1, na wniosek każdej osoby, która ma w tym interes prawny.

2{1}. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 3, Urząd Patentowy wydaje decyzję stwierdzającą wygaśnięcie prawa ochronnego na znak towarowy także na wniosek:

- 1) krajowych lub regionalnych organizacji, których celem statutowym jest ochrona interesów: a) konsumentów, b) przedsiębiorców;
- 2) Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- 3) powiatowego (miejskiego) rzecznika konsumentów."

3. Prokurator Generalny Rzeczypospolitej Polskiej lub Prezes Urzędu Patentowego może, w interesie publicznym, wystąpić z wnioskiem o stwierdzenie wygaśnięcia prawa ochronnego na znak towarowy lub przystąpić do toczącego się postępowania.

4. Przez używanie znaku, w rozumieniu ust. 1, rozumie się również używanie znaku:

- 1) różniącego się od znaku, na który udzielono prawa ochronnego, w elementach, które nie zmieniają jego odróżniającego charakteru;
- 2) przez umieszczanie znaku na towarach lub ich opakowaniach wyłącznie dla celów eksportu;
- 3) przez osobę trzecią za zgodą uprawnionego;
- 4) przez osobę upoważnioną do używania znaku wspólnego albo znaku wspólnego gwarancyjnego.

5. Nie uważa się za używanie znaku w sposób rzeczywisty używania znaku w reklamie towaru, który nie jest dostępny na rynku krajowym ani nie jest w kraju wytwarzany na potrzeby eksportu.

6. W przypadku wszczęcia postępowania w sprawie o wygaśnięcie prawa ochronnego, obowiązek wykazania używania znaku towarowego lub istnienia ważnych powodów usprawiedliwiających nieużywanie znaku spoczywa na uprawnionym z tytułu prawa ochronnego.

7. Na zasadach, o których mowa w ust. 1-6, a także w razie nieprzestrzegania regulaminu znaku, może być wydana decyzja stwierdzająca wygaśnięcie prawa w stosunku do współuprawnionego. Przepis ten stosuje się odpowiednio do prawa ochronnego na wspólny znak towarowy i wspólny znak towarowy gwarancyjny.

Art.170. 1. Urząd Patentowy oddala, z zastrzeżeniem ust. 2, wniosek o stwierdzenie wygaśnięcia prawa ochronnego w przypadku, o którym mowa w art. 169 ust. 1 pkt 1, jeżeli przed złożeniem tego wniosku rozpoczęło się lub zostało wznowione rzeczywiste używanie znaku.

2. Rozpoczęcie lub wznowienie używania znaku towarowego, po upływie nieprzerwanego pięcioletniego okresu jego nieużywania i w okresie trzech miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o stwierdzenie wygaśnięcia prawa ochronnego, nie zostanie jednak uwzględnione, jeżeli przygotowania do rozpoczęcia lub wznowienia używania mają miejsce tuż po tym, jak uprawniony dowiedział się, że taki wniosek może być złożony.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w przypadkach, o których mowa w art. 169 ust. 7.

4. Nie wydaje się decyzji stwierdzającej wygaśnięcie prawa ochronnego na znak towarowy z powodu utraty uprawienia do używania zawartego w nim oznaczenia bądź symbolu, o którym mowa w art. 131 ust. 2, jeżeli przed złożeniem wniosku o stwierdzenie wygaśnięcia tego prawa nastąpiło zaniechanie używania oznaczenia bądź symbolu w znaku towarowym.

Art.171. Jeżeli przyczyna wygaśnięcia prawa ochronnego na znak towarowy dotyczy jedynie niektórych towarów, wygaśnięcie prawa odnosi się tylko do tych towarów.

Art.172. Prawo ochronne na znak towarowy wygasa, z zastrzeżeniem art. 170, w dniu, w którym nastąpiło zdarzenie, z którym ustawa wiąże skutek wygaśnięcia prawa ochronnego. Data wygaśnięcia prawa ochronnego powinna być potwierdzona w decyzji.

Art.173. Unieważnienie albo wygaśnięcie prawa ochronnego podlega wpisowi do rejestru znaków towarowych.

DZIAŁ II

OZNACZENIA GEOGRAFICZNE

Rozdział I

Przepisy wstępne

Art.174. 1. Oznaczeniami geograficznymi, w rozumieniu ustawy, są oznaczenia słowne odnoszące się bezpośrednio lub pośrednio do nazwy miejsca, miejscowości, regionu lub kraju (teren), które identyfikują towar jako pochodzący z tego terenu, jeżeli określona jakość, dobra opinia lub inne cechy towaru są przypisywane przede wszystkim pochodzeniu geograficznemu tego towaru.

2. Na zagraniczne oznaczenia geograficzne można uzyskać w Polsce ochronę tylko, gdy oznaczenie korzysta z ochrony w kraju jego pochodzenia.

3. Ilekroć w przepisach niniejszego działu jest mowa o towarach, nie dotyczy to usług.

Art.175. 1. Oznaczeniami geograficznymi są:

- 1) nazwy regionalne jako oznaczenia służące do wyróżniania towarów, które:
 - a) pochodzą z określonego terenu oraz
 - b) posiadają szczególne właściwości, które wyłącznie lub w przeważającej mierze zawdzięczają oddziaływaniu środowiska geograficznego obejmującego łącznie czynniki naturalne oraz ludzkie - których wytworzenie lub przetworzenie następuje na tym terenie;
- 2) oznaczenia pochodzenia jako oznaczenia służące do wyróżniania towarów:
 - a) pochodzących z określonego terenu oraz
 - b) posiadających pewne szczególne właściwości albo inne cechy szczególne przypisywane pochodzeniu geograficznemu, czyli terenowi, gdzie zostały one wytworzone lub przetworzone.

2. Przez oznaczenia geograficzne rozumie się także oznaczenia stosowane dla towarów, które są wytworzone z surowców lub półproduktów pochodzących z określonego terenu, większego niż teren wytworzenia lub przetworzenia towaru, jeżeli są one przygotowywane w szczególnych warunkach i istnieje system kontroli przestrzegania tych warunków.

3. Za oznaczenia geograficzne uznaje się również, z zachowaniem warunków określonych w ust. 2, określenia o charakterze geograficznym nieodpowiadające dosłownie terenowi, z którego towar pochodzi, lub inne określenia używane tradycyjnie, jeżeli są one stosowane dla towarów pochodzących z danego terenu.

Rozdział 2

Zgłoszenie i rozpatrywanie zgłoszenia oznaczenia geograficznego

(.....)

Rozdział 3

Prawa z rejestracji na oznaczenie geograficzne

Art.184. 1. Na oznaczenie geograficzne może być udzielone prawo z rejestracji.

2. Ochrona oznaczenia geograficznego jest bezterminowa i trwa od dnia dokonania wpisu do rejestru oznaczeń geograficznych, prowadzonego przez Urząd Patentowy.

Art.185. 1. Oznaczenie geograficzne, na które udzielono prawa z rejestracji, nie może być używane na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej przez osoby, których towary nie spełniają warunków będących podstawą udzielenia prawa z rejestracji. Przepisy art. 154, 155 i 156 stosuje się odpowiednio.

2. Oznaczenie geograficzne nie może być używane przez osoby, o których mowa w ust. 1, nawet wtedy, gdy używanie takie nie ma na celu wskazywania pochodzenia geograficznego towarów, i wtedy, gdy rzeczywiste miejsce wytworzenia towaru jest wskazane.

3. Oznaczenie geograficzne nie może być używane przez osoby, o których mowa w ust. 1, nawet z dodatkami wskazującymi na rodzaj wyrobu, jak: "naśladownictwo", "rodzaj", "sposób".

4. Zakaz, o którym mowa w ust. 1-3, dotyczy oznaczenia geograficznego w jego oryginalnym brzmieniu, w tłumaczeniach oraz w innych formach pochodnych.

Art.186. Osoby, które działając na danym terenie używały wcześniej, w dobrej wierze, oznaczenia geograficznego, a ich towary nie spełniają warunków będących podstawą udzielenia prawa z rejestracji, mogą go nadal używać, jednakże nie dłużej niż przez rok, począwszy od dnia udzielenia prawa z rejestracji.

Art.187. 1. Osobie, której towary spełniają warunki korzystania z oznaczenia geograficznego, przysługuje prawo jego używania w obrocie. Może ona również wystąpić do Urzędu Patentowego z wnioskiem o wpisanie jej do rejestru jako uprawnionej do używania tego oznaczenia.

2. Warunkiem wpisu, o którym mowa w ust. 1, jest przedłożenie przez wnioskodawcę pisemnego oświadczenia uprawnionego z tytułu prawa z rejestracji, poświadczającego spełnienie przez towary wnioskodawcy warunków korzystania z oznaczenia geograficznego, albo orzeczenie sądu.

3. Uprawniony, o którym mowa w ust. 2, może również żądać wykreślenia z rejestru osoby, której towary nie spełniają lub przestały spełniać warunki będące podstawą udzielenia prawa z rejestracji.

Art.188. 1. Na wniosek uprawnionego z tytułu prawa z rejestracji może być dokonana zmiana określenia warunków korzystania z oznaczenia geograficznego, takich jak granice terenu, do którego oznaczenie się odnosi, warunki wytwarzania towaru, szczególne cechy lub właściwości towaru albo metody ich kontroli, jeżeli jest to uzasadnione w szczególności ze względu na postęp technologiczny lub rozwój produkcji wyrobów.

2. W przypadku wykazania przez uprawnionego z tytułu prawa z rejestracji, że wnioskowanej zmianie, o której mowa w ust. 1, nie sprzeciwiają się osoby ujawnione w rejestrze jako uprawnione do używania oznaczenia, Urząd Patentowy wyda decyzję o zmianie i dokona odpowiedniego wpisu do rejestru.

3. Jeżeli osoba wyrażająca sprzeciw przeciwko zmianie, o której mowa w ust. 1, złoży w ciągu miesiąca w Urzędzie Patentowym wniosek o uznanie wnioskowanej zmiany za bezzasadną, sprawa zostanie skierowana do rozpatrzenia w trybie postępowania spornego. W przeciwnym przypadku Urząd Patentowy uzna sprzeciw za wycofany i wyda decyzję, o której mowa w ust. 2.

4. W sprawach zagranicznych oznaczeń geograficznych podstawą do dokonania zmiany, o której mowa w ust. 1, może być tylko przedstawiony przez uprawnionego z tytułu prawa z rejestracji dowód odpowiedniej zmiany warunków korzystania z oznaczenia w kraju jego pochodzenia.

Art.189. Uprawniony z tytułu prawa z rejestracji na oznaczenie geograficzne może przenieść swoje uprawnienia na inną organizację lub organ na podstawie porozumienia, z zachowaniem warunków, o których mowa w art. 176 ust. 2-4. Wpisu do rejestru powyższej zmiany dokonuje się na wniosek.

Art.190. Uprawnieni do oznaczania towarów zarejestrowanym oznaczeniem geograficznym mogą wskazać, że oznaczenie to zostało zarejestrowane poprzez umieszczenie na towarze określenia: "Zarejestrowane oznaczenie geograficzne" albo litery "G" wpisanej w okrąg w sąsiedztwie tego oznaczenia.

Rozdział 4

Unieważnienie i wygaśnięcie prawa z rejestracji na oznaczenie geograficzne

Art.191. Prawo z rejestracji na oznaczenie geograficzne może być unieważnione na wniosek każdej osoby, która ma w tym interes prawny, jeżeli wykaże ona, że nie zostały spełnione ustawowe warunki wymagane do uzyskania tego prawa.

(.....)

Tytuł IV

TOPOGRAFIE UKŁADÓW SCALONYCH

DZIAŁ I

PRZEPISY WSTĘPNE

Art.196. 1. Przez topografię układu scalonego, zwaną dalej "topografią", rozumie się rozwiązanie polegające na przestrzennym, wyrażonym w dowolny sposób, rozplanowaniu elementów, z których co najmniej jeden jest elementem aktywnym, oraz wszystkich lub części połączeń układu scalonego.

2. Przez układ scalony rozumie się jedno- lub wielowarstwowy wytwór przestrzenny, utworzony z elementów z materiału półprzewodnikowego tworzącego ciągłą warstwę, ich wzajemnych połączeń przewodzących i obszarów izolujących, nierozdzielnie ze sobą sprzężonych, w celu spełniania funkcji elektronicznych.

Art.197. 1. Na topografię udzielane jest prawo z rejestracji.

2. Prawo z rejestracji topografii może być udzielone, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, na topografię oryginalną.

3. Nie udziela się prawa z rejestracji topografii, jeżeli przed zgłoszeniem w Urzędzie Patentowym była ona wykorzystywana jawnie w celach handlowych w okresie dłuższym niż dwa lata.

4. Nie może być udzielone prawo z rejestracji topografii, jeżeli od jej dokonania i utrwalenia w dowolnej formie minęło 15 lat i nie była ona wykorzystywana w celach handlowych.

Art.198. 1. Topografię uznaje się za oryginalną, jeżeli jest wynikiem pracy intelektualnej twórcy i nie jest powszechnie znana w chwili jej powstania.

2. Na topografię składającą się z elementów powszechnie znanych udziela się prawa z rejestracji tylko w takim zakresie, w jakim kombinacja tych elementów jest oryginalna.

Art.199. Nie udziela się prawa z rejestracji na topografię jednoznacznie wynikającą z funkcji układu scalonego, w którym jest stosowana.

Art.200. Uprawnionym do uzyskania prawa z rejestracji topografii jest twórca, jego następca prawny albo osoba, z którą twórca jest związany stosunkiem pracy bądź inną umową lub która udzieliła twórcy pomocy przy powstaniu topografii. Przepisy art. 11, 12, 20 i 21 stosuje się odpowiednio.

Art.201. Twórca topografii ma prawo do wynagrodzenia za korzystanie z tej topografii przez przedsiębiorcę. Przepisy art. 22 i 23 stosuje się odpowiednio.

(.....)

Tytuł V
OPLĄTY, REJESTRY, DOKUMENTY I OGŁOSZENIA URZĘDOWE
DZIAŁ I
OPLĄTY

Art.222. 1. Urząd Patentowy pobiera opłaty jednorazowe oraz opłaty okresowe w związku z ochroną wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych, topografii układów scalonych.

2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, stanowią dochód budżetu Państwa.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady ustalania, uiszczania i wysokość opłat, uwzględniając podział na jednoroczne lub kilkuletnie okresy ochrony. Opłaty te nie mogą prowadzić do nadmiernego i nieuzasadnionego ograniczenia dostępności procedur w zakresie uzyskiwania i utrzymywania ochrony.

(.....)

DZIAŁ II
Rejestry i dokumenty

Art.228. 1. Dla dokonywania wpisów o udzielonych patentach, dodatkowych prawach ochronnych, prawach ochronnych i prawach z rejestracji Urząd Patentowy prowadzi:

- 1) rejestr patentowy;
- 2) rejestr wzorów użytkowych;
- 3) rejestr wzorów przemysłowych;
- 4) rejestr znaków towarowych;
- 5) rejestr oznaczeń geograficznych;
- 6) rejestr topografii układów scalonych.

2. W przypadkach uzasadnionych potrzebą dokonywania odrębnych wpisów, w Urzędzie Patentowym prowadzone są pomocnicze rejestry praw udzielonych z mocą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zarejestrowanych w międzynarodowym organie na podstawie umowy międzynarodowej.

3. Rejestry, o których mowa w ust. 1 i 2, są jawne.

4. Domniemywa się, że wpisy w rejestrach, o których mowa w ust. 1, są prawdziwe i że każdemu jest znana ich treść.

(.....)

Tytuł VI
STRONA, PEŁNOMOCNICY, TERMINY, ŚRODKI ZASKARŻENIA
ORAZ INFORMACJE O ZGŁOSZENIU W POSTĘPOWANIU
ZGŁOSZENIOWYM I REJESTROWYM

Art.235. 1. 1. (skreślony)

2. Stroną w postępowaniu przed Urzędem Patentowym w sprawie uzyskania patentu, prawa ochronnego albo prawa z rejestracji jest zgłaszający.

Art.236. 1. Pełnomocnikiem strony w postępowaniu przed Urzędem Patentowym w sprawach związanych z dokonywaniem i rozpatrywaniem zgłoszeń oraz utrzymywaniem ochrony wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych i topografii układów scalonych może być tylko, z wyjątkiem ust. 2, rzecznik patentowy.

2. Pełnomocnikiem osoby fizycznej, z zastrzeżeniem ust. 3, może być również współpracownik, a także rodzice, małżonek, rodzeństwo lub zstępni strony oraz osoby pozostające ze stroną w stosunku przysposobienia.

3. Osoby niemające miejsca zamieszkania lub siedziby na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej mogą w sprawach, o których mowa w ust. 1, działać tylko za pośrednictwem rzecznika patentowego.

(.....)

Art.248. Na decyzje oraz postanowienia Urzędu Patentowego stronie przysługuje skarga do sądu administracyjnego.

(.....)

Tytuł VIII
URZĄD PATENTOWY
DZIAŁ I
ZADANIA I ORGANIZACJA URZĘDU PATENTOWEGO
Rozdział

Art.259. Centralnym organem administracji rządowej w sprawach z zakresu własności przemysłowej jest Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej.

Art.260. 1.Urząd Patentowy podlega Radzie Ministrów. Nadzór nad działalnością Urzędu Patentowego sprawuje z ramienia Rady Ministrów minister właściwy do spraw gospodarki.

2.Prezes Rady Ministrów, w drodze rozporządzenia, nadaje statut Urzędowi Patentowemu, w którym w szczególności określi organizację, strukturę i zasady kierowania Urzędem oraz podział kompetencji, z uwzględnieniem statusu ekspertów, urzędników służby cywilnej i innych pracowników.

Art.261. 1.Urząd Patentowy wykonuje zadania w sprawach własności przemysłowej, wynikające z ustawy, z przepisów odrębnych oraz z umów międzynarodowych.

2.Do zadań Urzędu Patentowego należy w szczególności:

- 1) przyjmowanie i badanie zgłoszeń dotyczących wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych oraz topografii układów scalonych, dokonanych w celu uzyskania ochrony;
- 2) orzekanie w sprawach udzielania patentów i dodatkowych praw ochronnych na wynalazki, praw ochronnych na wzory użytkowe oraz znaki towarowe, a także praw z rejestracji wzorów przemysłowych, oznaczeń geograficznych i topografii układów scalonych;
- 3) rozstrzyganie spraw w postępowaniu spornym w zakresie określonym ustawą;
- 4) prowadzenie rejestrów, o których mowa w art. 228;
- 5) wydawanie organu urzędowego pod nazwą "Wiadomości Urzędu Patentowego";
- 5{1}) wydawanie "Biuletynu Urzędu Patentowego";
- 6) udział w pracach organów międzynarodowych z tytułu zawartych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych w sprawach z zakresu własności przemysłowej, w szczególności Konwencji paryskiej o ochronie własności przemysłowej;
- 7) prowadzenie centralnego zbioru polskich i zagranicznych opisów patentowych.

3. Przy wykonywaniu zadań, w szczególności w sprawach dotyczących współpracy międzynarodowej oraz przy opracowywaniu projektów przepisów prawnych dotyczących własności przemysłowej, Urząd Patentowy działa w porozumieniu i we współpracy z zainteresowanymi organami administracji rządowej i samorządowej.

Art.262. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres działania Urzędu Patentowego, uwzględniając w szczególności jego zadania i kompetencje, a także zasady i formy współdziałania Urzędu z innymi organami administracji rządowej oraz z jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami społecznymi i związkami zawodowymi w sprawach objętych jego zakresem działania.

Art.263. 1. Na czele Urzędu Patentowego stoi Prezes Urzędu Patentowego, który kieruje Urzędem i, z zastrzeżeniem art. 264 ust. 2, reprezentuje go na zewnątrz oraz ustala szczegółową organizację wewnętrzną i szczegółowy zakres zadań komórek organizacyjnych.

2. Prezesa Urzędu Patentowego powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki.

3. Zastępców Prezesa Urzędu Patentowego powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów, na wniosek Prezesa Urzędu Patentowego.

(.....)

Rozdział Tytuł IX
DOCHODZENIE ROSZCZEŃ W POSTĘPOWANIU CYWILNYM
DZIAŁ I
PRZEPISY WSPÓLNE

Art.283. Sprawy dotyczące roszczeń cywilnoprawnych z zakresu ochrony własności przemysłowej, nienależące do kompetencji innych organów, rozstrzygane są, z zastrzeżeniem art. 257, w trybie postępowania cywilnego na zasadach ogólnych.

Art.284. W trybie postępowania cywilnego, na zasadach ogólnych, rozpatrywane są w szczególności sprawy o:

- 1) ustalenie autorstwa projektu wynalazczego;
- 2) ustalenie prawa do patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji;
- 3) wynagrodzenie za korzystanie z projektu wynalazczego;
- 4) wynagrodzenie za korzystanie z wynalazku, wzoru użytkowego lub topografii dla celów państwowych;
- 5) odszkodowanie za przejście na Skarb Państwa prawa do patentu lub prawa ochronnego odpowiednio na wynalazek tajny lub na wzór użytkowy tajny;
- 6) *naruszenie patentu, dodatkowego prawa ochronnego, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji;*
- 7) stwierdzenie prawa korzystania z wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego w przypadkach określonych w art. 71 i 75;
- 8) stwierdzenie prawa używania w ramach lokalnej działalności oznaczenia zarejestrowanego jako znak towarowy na rzecz innej osoby;
- 9) stwierdzenie prawa używania oznaczenia geograficznego;
- 10) stwierdzenie utraty prawa używania oznaczenia geograficznego;
- 11) przeniesienie patentu, prawa ochronnego na wzór użytkowy albo prawa z rejestracji wzoru przemysłowego lub topografii, uzyskanego przez osobę nieuprawnioną;
- 12) przeniesienie prawa ochronnego na znak towarowy w przypadku określonym w art. 161.

Art.285. Uprawniony z patentu, dodatkowego prawa ochronnego, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji bądź osoba, której ustawa na to zezwala, może żądać zaprzestania działań grozących naruszeniem prawa.

Art.286. Sąd, rozstrzygając o naruszeniu prawa, może orzec na wniosek uprawnionego o dalszym rozporządzeniu bezprawnie wytworzonymi lub oznaczonymi wytworami oraz środkami użytymi do ich wytworzenia lub oznaczenia.

DZIAŁ II
ROSZCZENIA DOTYCZĄCE WYNAŁAZKÓW, WZORÓW UŻYTKOWYCH, WZORÓW
PRZEMYSŁOWYCH I TOPOGRAFII UKŁADÓW SCALONYCH

Art.287. 1. Uprawniony z patentu, którego patent został naruszony, lub osoba, której ustawa na to zezwala, może żądać zaniechania naruszenia i usunięcia jego skutków oraz wydania bezpodstawnie uzyskanych korzyści, a także naprawienia szkody na zasadach ogólnych.

2. Osoba, która naruszyła patent, jest obowiązana ponadto, na żądanie uprawnionego, do ogłoszenia w prasie stosownego oświadczenia, a także, gdy naruszenie jest zawinione, do zapłaty odpowiedniej kwoty pieniężnej na rzecz jednej z organizacji, o których mowa w art. 9, na cele popierania własności przemysłowej.

Art.288. 1. Roszczeń z tytułu naruszenia patentu można dochodzić po uzyskaniu patentu.

2. Roszczenia z tytułu naruszenia patentu, jeżeli sprawca działań w dobrej wierze, mogą być dochodzone za okres rozpoczynający się po dniu, w którym Urząd Patentowy dokonał ogłoszenia o zgłoszeniu wynalazku, a w przypadku wcześniejszego powiadomienia przez uprawnionego osoby naruszającej prawo o dokonany zgłoszeniu - od daty tego powiadomienia.

Art.289. 1. Roszczenia z tytułu naruszenia patentu ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat. Bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym uprawniony dowiedział się o naruszeniu swego prawa i o osobie, która naruszyła patent, oddzielnie co do każdego naruszenia. Jednakże w każdym przypadku roszczenie przedawnia się z upływem pięciu lat od dnia, w którym nastąpiło naruszenie patentu.

2. Bieg przedawnienia ulega zawieszeniu w okresie między zgłoszeniem wynalazku do Urzędu Patentowego a udzieleniem patentu.

Art.290. Uprawniony, o którym mowa w art. 74, może żądać od osoby, która nie będąc do tego uprawniona zgłosiła wynalazek lub uzyskała patent, wydania uzyskanych bezpodstawnie korzyści i naprawienia szkody na zasadach ogólnych. Ponadto może żądać ogłoszenia w prasie stosownego oświadczenia, a także, gdy naruszenie prawa do patentu jest zawinione, zapłaty odpowiedniej kwoty pieniężnej na rzecz jednej z organizacji, o których mowa w art. 9, na cele popierania własności przemysłowej.

Art.291. Jeżeli strony nie postanowiły inaczej, w razie unieważnienia patentu nabywca, licencjobjorca albo inna osoba, na rzecz której uprawniony dokonał odpłatnego rozporządzenia, może żądać zwrotu wniesionej zapłaty oraz naprawienia szkody na zasadach ogólnych. Zbywca może jednak potrącić sobie korzyści, jakie nabywca uzyskał przez korzystanie z wynalazku przed unieważnieniem patentu; jeżeli korzyści te są wyższe od wniesionej zapłaty i dochodzonego odszkodowania, zbywca nie ponosi odpowiedzialności.

Art.291 {1}. Do dodatkowego prawa ochronnego przepisy art. 287-291 stosuje się odpowiednio.

Art.292. 1. W odniesieniu do wzorów użytkowych oraz, z zastrzeżeniem ust. 2, do wzorów przemysłowych przepisy art. 287-291 stosuje się odpowiednio.

2. Roszczenia z tytułu naruszenia prawa z rejestracji wzoru przemysłowego, jeżeli sprawca działał w dobrej wierze, mogą być dochodzone za okres rozpoczynający się po dniu dokonania ogłoszenia w "Wiadomościach Urzędu Patentowego" informacji o udzieleniu prawa, a w przypadku wcześniejszego powiadomienia przez uprawnionego osoby naruszającej prawo o dokonanych zgłoszeniu - od daty tego powiadomienia.

Art.293. 1. W odniesieniu do topografii układów scalonych stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, przepisy art. 287-291.

2. Roszczenia z tytułu naruszenia prawa z rejestracji, jeżeli sprawca działał w dobrej wierze, mogą być dochodzone za okres rozpoczynający się po dniu dokonania ogłoszenia w "Wiadomościach Urzędu Patentowego" informacji o udzieleniu prawa, a w przypadku wcześniejszego powiadomienia osoby naruszającej prawo o dokonanych zgłoszeniu - od daty tego powiadomienia.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio, jeżeli w okresie 2 lat od pierwszego wykorzystania topografii w celach handlowych uprawniony do uzyskania prawa z rejestracji na tę topografię powiadomi osobę, która korzystała z niej bez jego zgody, o zamiarze zgłoszenia tej topografii do Urzędu Patentowego.

Art.294. 1. Twórca wynalazku może dochodzić roszczenia o wynagrodzenie za korzystanie z jego wynalazku przed sądem okręgowym. Nie ma on obowiązku uiszczania kosztów sądowych.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego, dotyczące postępowania w sprawach o roszczenia pracowników.

Art.295. Do wynagrodzeń za wzory użytkowe, wzory przemysłowe i topografie układów scalonych przepisy art. 294 stosuje się odpowiednio.

DZIAŁ III

ROSZCZENIA DOTYCZĄCE ZNAKÓW TOWAROWYCH

I OZNACZEŃ GEOGRAFICZNYCH

Art.296. 1. Osoba, której prawo ochronne na znak towarowy zostało naruszone, lub osoba, której ustawa na to zezwala, może żądać zaniechania naruszenia i usunięcia jego skutków oraz wydania bezpodstawnie uzyskanych korzyści, a także naprawienia szkody na zasadach ogólnych. Przepis art. 287 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Naruszenie prawa ochronnego na znak towarowy polega na bezprawnym używaniu w obrocie gospodarczym:

1) znaku identycznego do zarejestrowanego znaku towarowego w odniesieniu do identycznych towarów;

2) znaku identycznego lub podobnego do zarejestrowanego znaku towarowego w odniesieniu do towarów identycznych lub podobnych, jeżeli zachodzi ryzyko wprowadzenia odbiorców w błąd, które obejmuje w szczególności ryzyko skojarzenia znaku ze znakiem towarowym zarejestrowanym;

3) znaku identycznego lub podobnego do renomowanego znaku towarowego, zarejestrowanego w odniesieniu do jakichkolwiek towarów, jeżeli takie używanie może przynieść używającemu nieależną korzyść lub być szkodliwe dla odróżniającego charakteru bądź renomy znaku wcześniejszego.

3. Z roszczeniami, o których mowa w ust. 1, można wystąpić również przeciwko osobie, która tylko wprowadza do obrotu oznaczone już znakiem towary, jeżeli nie pochodzą one od uprawnionego, bądź osoby, która miała jego zezwolenie na używanie znaku.

4. Licencjodawca, powołując się na udzielone mu prawo ochronne na znak towarowy, może wystąpić z roszczeniami, o których mowa w ust. 1, przeciwko licencjobjorcy, który narusza postanowienia umowy licencyjnej, odnoszące się do okresu i terenu jej obowiązywania, postaci znaku będącego przedmiotem licencji, a także wskazania towarów, dla których znak może być używany, oraz ich jakości. Przepis stosuje się odpowiednio do sublicencji.

5. Uprawniony z prawa ochronnego na znak towarowy może wystąpić z roszczeniami, o których mowa w ust. 1, przeciwko licencjobjorcy lub sublicencjobjorcy w razie naruszenia tych postanowień umowy sublicencyjnej, o których mowa w ust. 4, a także w przypadku gdy umowa ta zawarta została z naruszeniem przepisu art. 163 ust. 2.

Art.297. 1. W razie oznaczenia towarów znakiem towarowym podrobionym, sąd orzekając, zgodnie z art. 286, o dalszym rozporządzeniu tymi towarami, może tylko w wyjątkowych przypadkach uznać za wystarczające do dopuszczenia towarów do obrotu usunięcie znaku z towarów.

2. (skreślony).

Art.298. Roszczenia z tytułu naruszenia prawa ochronnego na znak towarowy, jeżeli sprawca działał w dobrej wierze, mogą być dochodzone za okres rozpoczynający się po dniu, w którym Urząd Patentowy ujawnił publicznie informację o zgłoszeniu zgodnie z art. 143, a w przypadku wcześniejszego powiadomienia osoby naruszającej prawo o dokonany zgłoszeniu - od daty powiadomienia. Przepisy art. 288 ust. 1 oraz art. 289 stosuje się odpowiednio.

Art.299. (skreślony).

Art.300. (skreślony).

Art.301. Uprawniony do znaku towarowego powszechnie znanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może żądać, z zastrzeżeniem art. 165 ust. 1 pkt 3, zaprzestania używania znaku identycznego lub podobnego w odniesieniu do towarów identycznych lub podobnych, gdy używanie takie może wprowadzać odbiorców w błąd co do pochodzenia towaru.

Art.302. 1. 1. Do oznaczeń geograficznych stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem art. 186, przepisy art. 296-298.

2. Z roszczeniami, o których mowa w art. 296, może wystąpić uprawniony z tytułu prawa z rejestracji oznaczenia geograficznego, a także każdy, kto jest ujawniony w rejestrze jako uprawniony do jego używania.

Tytuł X

PRZEPISY KARNE

Art.303. 1. Kto przypisuje sobie autorstwo albo wprowadza w błąd inną osobę co do autorstwa cudzego projektu wynalazczego albo w inny sposób narusza prawa twórcy projektu wynalazczego, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art.304. 1. Kto, nie będąc uprawnionym do uzyskania patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji, zgłasza cudzy wynalazek, wzór użytkowy, wzór przemysłowy lub cudzą topografię układu scalonego w celu uzyskania patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. Tej samej karze podlega, kto ujawnia uzyskaną informację o cudzym wynalazku, wzorze użytkowym, wzorze przemysłowym albo cudzej topografii układu scalonego lub w inny sposób uniemożliwia uzyskanie patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji.

3. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 2 działa nieumyślnie, będąc zobowiązanym do zachowania w tajemnicy uzyskanej informacji, podlega grzywnie.

Art.305. 1. Kto w celu wprowadzenia do obrotu oznacza towary podrobionym znakiem towarowym lub oznaczone takim znakiem towary wprowadza do obrotu, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca przestępstwa określonego w ust. 1 podlega grzywnie.

3. Jeżeli sprawca uczynił sobie z popełnienia przestępstwa określonego w ust. 1 stałe źródło dochodu albo dopuszcza się tego przestępstwa w stosunku do towaru o znacznej wartości, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 5.

Art.306. 1. W razie skazania za przestępstwo określone w art. 305 ust. 3 sąd orzeka przepadek na rzecz Skarbu Państwa towarów pochodzących z przestępstwa oraz materiałów i narzędzi, jak również środków technicznych, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstwa; jeżeli takie materiały,

narzędzia albo środki techniczne nie były własnością sprawcy, sąd może orzec ich przepadek na rzecz Skarbu Państwa.

2. W razie skazania za przestępstwo określone w art. 305 ust. 1, sąd może orzec przepadek na rzecz Skarbu Państwa towarów pochodzących z przestępstwa oraz materiałów i narzędzi, jak również środków technicznych, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstwa, chociażby nie były własnością sprawcy.

3. W razie orzeczenia przepadku, o którym mowa w ust. 1 lub 2, art. 195 Kodeksu karnego wykonawczego stosuje się odpowiednio niezależnie od wartości towarów, których przepadek orzeczono.

Art.307. 1. Kto w celu wprowadzenia do obrotu oznacza przedmioty niechronione patentem, dodatkowym prawem ochronnym, prawem ochronnym na wzór użytkowy lub prawem z rejestracji wzoru przemysłowego, topografii układu scalonego lub rejestracji na oznaczenie geograficzne, napisami lub rysunkami mającymi wywołać mylne mniemanie, że przedmioty te korzystają z takiej ochrony, podlega karze grzywny lub aresztu.

2. Tej samej karze podlega, kto przedmioty wymienione w ust. 1, wiedząc o mylnym ich oznaczeniu, wprowadza do obrotu albo do celów obrotu przygotowuje lub przechowuje, albo podaje w ogłoszeniach, zawiadomieniach lub w inny sposób wiadomości mające wywołać mniemanie, że te przedmioty korzystają z ochrony prawnej.

Art.308. Kto wprowadza do obrotu towary oznaczone znakiem towarowym z wyróżnikiem mającym wywołać mylne mniemanie, że przedmioty te korzystają z takiej ochrony, podlega karze grzywny.

Art.309. W jednostkach organizacyjnych odpowiedzialność określoną w art. 303, art. 304, art. 305, art. 307 i art. 308 ponosi osoba prowadząca lub kierująca jednostką, chyba że z podziału kompetencji wynika odpowiedzialność innej osoby.

Art.310. 1. Ściganie sprawców przestępstw określonych w art. 303, art. 304 i art. 305 ust. 1 i 2 następuje na wniosek pokrzywdzonego.

2. Orzekanie w sprawach o czyny określone w art. 307 i art. 308 następuje w trybie przepisów o postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

(.....)

USTAWA
z dnia 23 kwietnia 1964 r.
KODEKS CYWILNY

(Dziennik Ustaw z 1964 r., nr 16, poz. 93 z późniejszymi licznymi zmianami)
(Wyciąg)

DZIAŁ III. Przedsiębiorcy i ich oznaczenia

Art.43¹. Przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 331 § 1, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową.

Art.43². § 1. Przedsiębiorca działa pod firmą.

§ 2. Firmę ujawnia się we właściwym rejestrze, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

Art.43³. § 1. Firma przedsiębiorcy powinna się odróżniać dostatecznie od firm innych przedsiębiorców prowadzących działalność na tym samym rynku.

§ 2. Firma nie może wprowadzać w błąd, w szczególności co do osoby przedsiębiorcy, przedmiotu działalności przedsiębiorcy, miejsca działalności, źródeł zaopatrzenia.

Art.43⁴. Firmą osoby fizycznej jest jej imię i nazwisko. Nie wyklucza to włączenia do firmy pseudonimu lub określeń wskazujących na przedmiot działalności przedsiębiorcy, miejsce jej prowadzenia oraz innych określeń dowolnie obranych.

Art.43⁵. § 1. Firmą osoby prawnej jest jej nazwa.

§ 2. Firma zawiera określenie formy prawnej osoby prawnej, które może być podane w skrócie, a ponadto może wskazywać na przedmiot działalności, siedzibę tej osoby oraz inne określenia dowolnie obrane.

§ 3. Firma osoby prawnej może zawierać nazwisko lub pseudonim osoby fizycznej, jeżeli służy to ukazaniu związków tej osoby z powstaniem lub działalnością przedsiębiorcy. Umieszczenie w firmie nazwiska albo pseudonimu osoby fizycznej wymaga pisemnej zgody tej osoby, a w razie jej śmierci - zgody jej małżonka i dzieci.

§ 4. Przedsiębiorca może posługiwać się skrótem firmy. Przepis art. 432 § 2 stosuje się odpowiednio.

Art.43⁶. Firma oddziału osoby prawnej zawiera pełną nazwę tej osoby oraz określenie "oddział" ze wskazaniem miejscowości, w której oddział ma siedzibę.

Art.43⁷. Zmiana firmy wymaga ujawnienia w rejestrze. W razie przekształcenia osoby prawnej można zachować jej dotychczasową firmę z wyjątkiem określenia wskazującego formę prawną osoby prawnej, jeżeli uległa ona zmianie. To samo dotyczy przekształcenia spółki osobowej.

Art.43⁸. § 1. W przypadku utraty członkostwa przez wspólnika, którego nazwisko było umieszczone w firmie, spółka może zachować w swej firmie nazwisko byłego wspólnika tylko za wyrażoną na piśmie jego zgodą, a w razie jego śmierci - za zgodą jego małżonka i dzieci.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio w wypadku kontynuowania działalności gospodarczej osoby fizycznej przez inną osobę fizyczną będącą jej następcą prawnym.

§ 3. Kto nabywa przedsiębiorstwo, może je nadal prowadzić pod dotychczasową nazwą. Powinien jednak umieścić dodatek wskazujący firmę lub nazwisko nabywcy, chyba że strony postanowiły inaczej.

Art.43⁹. § 1. Firma nie może być zbyta.

§ 2. Przedsiębiorca może upoważnić innego przedsiębiorcę do korzystania ze swej firmy, jeżeli nie wprowadza to w błąd.

Art.43¹⁰. Przedsiębiorca, którego prawo do firmy zostało zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać usunięcia jego skutków, złożenia oświadczenia lub oświadczeń w odpowiedniej treści i formie, naprawienia na zasadach ogólnych szkody majątkowej lub wydania korzyści uzyskanej przez osobę, która dopuściła się naruszenia.

(.....)

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA SPRAW ZAGRANICZNYCH**

z dnia 12 lutego 1996 r.

w sprawie publikacji załączników do Porozumienia ustanawiającego Światową Organizację
Handlu (WTO)

(Załącznik do Dziennika Ustaw z 1996 r., nr 32, poz. 143)
(Wyciąg)

ZAŁĄCZNIK NR 1

POROZUMIENIE W SPRAWIE HANDLOWYCH ASPEKTÓW PRAW WŁASNOŚCI INTELKTUALNEJ

Członkowie,

Pragnąc ograniczyć wypaczenia i przeszkody w handlu międzynarodowym i biorąc pod uwagę potrzebę promowania skutecznej i wystarczającej ochrony praw własności intelektualnej oraz zapewnienia, że środki i procedury dochodzenia i egzekucji praw własności intelektualnej nie staną się ograniczeniami dla handlu prowadzonego w prawie dozwolony sposób;

Uznając za niezbędne stworzenie w tym celu nowych zasad i rygorów dotyczących:

- (a) stosowania podstawowych zasad GATT 1994 i odpowiednich porozumień międzynarodowych oraz konwencji dotyczących własności intelektualnej;
- (b) ustanowienia odpowiednich standardów i zasad dotyczących dostępności, zakresu i korzystania z praw własności intelektualnej odnoszących się do handlu;
- (c) ustanowienia skutecznych i właściwych środków dochodzenia i egzekwowania praw odnoszących się do handlowych aspektów własności intelektualnej biorąc pod uwagę różnice w krajowych systemach prawnych;
- (d) ustanowienia skutecznych i szybkich procedur wielostronnego zapobiegania sporom i rozstrzygania sporów między rządami; oraz
- (e) postanowień przejściowych, których celem jest najpełniejszy udział w rezultatach negocjacji;

Uznając potrzebę istnienia wielostronnych ram obejmujących zasady, reguły i dyscypliny dotyczące międzynarodowego handlu towarami podrabianymi;

Uznając, że prawa własności intelektualnej są prawami prywatnymi;

Uznając leżące u podstaw polityki społecznej cele krajowych systemów ochrony własności intelektualnej, włącznie z celami dotyczącymi rozwoju i technologii;

Uznając także szczególne potrzeby Członków - krajów najmniej rozwiniętych w zakresie maksymalnej elastyczności we wdrażaniu w kraju ustaw i przepisów w celu umożliwienia im stworzenia solidnej i trwałej bazy technologicznej;

Podkreślając wagę zmniejszenia napięć poprzez podjęcie silniejszych zobowiązań dotyczących rozwiązywania sporów z zakresu spraw odnoszących się do handlowych aspektów problemów własności intelektualnej poprzez zastosowanie procedur wielostronnych;

Pragnąc ustanowić wzajemnie wspomagający się związek między WTO i Światową Organizacją Własności Intelektualnej (zwaną w niniejszym Porozumieniu WIPO) oraz innymi odpowiednimi organizacjami międzynarodowymi;

Niniejszym uzgadniają, co następuje:

CZĘŚĆ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE I ZASADY PODSTAWOWE

Artykuł 1

Charakter i zakres zobowiązań

1.Członkowie wprowadzą w życie postanowienia niniejszego Porozumienia. Członkowie mogą, lecz nie są zobowiązani, wprowadzić w swoim prawie szerszą ochronę niż wymagana przez niniejsze Porozumienie, pod warunkiem że taka ochrona nie będzie sprzeczna z postanowieniami niniejszego Porozumienia. Członkom

pozostawia się swobodę określenia właściwego sposobu wprowadzania w życie postanowień niniejszego Porozumienia do ich systemów prawnych i praktyki.

2. Dla potrzeb niniejszego Porozumienia pojęcie "Własność intelektualna" odnosi się do wszystkich kategorii własności intelektualnej, stanowiących przedmiot uregulowań Sekcji 1-7 Części II.

2¹. Członkowie przyznają sposób traktowania, ustanowiony w niniejszym Porozumieniu, wszystkim podmiotom innych Członków¹. W odniesieniu do odpowiednich praw własności intelektualnej, przez podmioty innych Członków rozumie się osoby fizyczne i prawne, które spełniałyby kryteria dla uzyskania ochrony zgodnie z Konwencją paryską (1967), Konwencją berneńską (1971), Konwencją rzymską i Traktatem o własności intelektualnej w odniesieniu do układów scalonych, gdyby wszyscy Członkowie WTO byli członkami tych konwencji². Jakikolwiek Członek korzystający z możliwości przewidzianych w ust. 3 Artykułu 5 lub ust. 2 Artykułu 6 Konwencji rzymskiej dokona notyfikacji przewidzianej tymi przepisami Radzie Handlowych Aspektów Praw Własności Intelektualnej (Radzie TRIPS).

Artykuł 2

Konwencje dotyczące własności intelektualnej

1. W zakresie Części II, III i IV niniejszego Porozumienia Członkowie zastosują się do wymogów Artykułów 1-12 i 19 Konwencji paryskiej (1967).
2. Żadne z postanowień Części I do IV niniejszego Porozumienia nie uchyli istniejących wzajemnych zobowiązań Członków, wynikających z Konwencji paryskiej, Konwencji berneńskiej, Konwencji rzymskiej i Traktatu o własności intelektualnej w odniesieniu do układów scalonych.

Artykuł 3

Traktowanie narodowe

1. Każdy Członek przyzna podmiotom innych Członków traktowanie nie mniej korzystne niż to, jakie przyznaje własnym podmiotom w zakresie ochrony³ własności intelektualnej, z zastrzeżeniem wyjątków już przewidzianych odpowiednio w Konwencji paryskiej (1967), Konwencji berneńskiej (1971), Konwencji rzymskiej i Traktacie o własności intelektualnej w odniesieniu do układów scalonych. W stosunku do wykonawców, producentów fonogramów, organizacji nadawczych, zobowiązanie to stosuje się jedynie do praw przyznanych postanowieniami niniejszego Porozumienia. Jakikolwiek Członek korzystający z możliwości przewidzianych w Artykule 6 Konwencji berneńskiej (1971) i ust. 1(b) Artykułu 16 Konwencji rzymskiej dokona notyfikacji Radzie TRIPS, jak to przewidziano w tych przepisach.
2. Członkowie mogą skorzystać z wyłączeń dozwolonych na podstawie ust. 1 w związku z procedurami sądowymi lub administracyjnymi, włączając w to wskazanie adresu dla doręczeń lub wyznaczenie przedstawiciela na terenie jurysdykcji Członka jedynie wówczas, gdy wyłączenia takie są niezbędne dla zapewnienia zgodności z ustawami i przepisami, które nie są sprzeczne z postanowieniami niniejszego Porozumienia oraz gdy takie praktyki nie są stosowane w sposób, który stanowiłby ukryte ograniczenie w handlu.

¹ Jeżeli w niniejszym Porozumieniu jest mowa o "podmiotach", w przypadku oddzielnego terytorium celnego, Członka WTO, będzie to oznaczało osoby fizyczne lub prawne, które mają siedzibę lub które mają istniejące i działające przedsiębiorstwo przemysłowe lub handlowe na takim terytorium celnym.

² W niniejszym Porozumieniu "Konwencja paryska" oznacza Konwencję paryską o ochronie własności przemysłowej, "Konwencja paryska (1967)" oznacza Akt sztokholmski tej konwencji z dnia 14 lipca 1967 roku, "Konwencja berneńska" oznacza Konwencję berneńską o ochronie dzieł literackich i artystycznych, "Konwencja berneńska (1971)" oznacza Akt paryski tej Konwencji z dnia 24 lipca 1971 roku, "Konwencja rzymska" oznacza Międzynarodową konwencję o ochronie wykonawców, producentów fonogramów i organizacji nadawczych, przyjętą w Rzymie w dniu 26 października 1961 roku, "Traktat o własności intelektualnej w odniesieniu do układów scalonych" (Traktat IPC) oznacza traktat o własności intelektualnej w odniesieniu do układów scalonych, przyjęty w Waszyngtonie w dniu 26 maja 1989 roku, "Porozumienie WTO" oznacza Porozumienie ustanawiające Światową Organizację Handlu (WTO).

³ Dla celów Artykułów 3 i 4 niniejszego Porozumienia "ochrona" uwzględnia sprawy mające wpływ na dostępność, nabycie, zakres, utrzymanie w mocy oraz dochodzenie i egzekwowanie praw własności intelektualnej, a także te sprawy mające wpływ na korzystanie z praw własności intelektualnej, które uregulowane zostały w sposób szczególnie w niniejszym Porozumieniu.

Artykuł 4

Zasada najwyższego uprzywilejowania

W zakresie ochrony własności intelektualnej, jakkolwiek korzyść, udogodnienie, przywilej lub zwolnienie, przyznane przez Członka podmiotom jakiegokolwiek innego kraju, będzie przyznane niezwłocznie i bezwarunkowo podmiotom wszystkich innych Członków. Wyłączone z tego zobowiązania są przyznane przez Członka korzyści, udogodnienia, przywileje lub zwolnienia:

- (a) wynikające z międzynarodowych porozumień o pomocy sądowniczej i dochodzenia i egzekwowania praw o charakterze ogólnym, a nie ograniczone szczególnie do ochrony własności intelektualnej;
- (b) przyznane w związku z postanowieniami Konwencji berneńskiej (1971) lub Konwencji rzymskiej, upoważniających do tego, aby przyznane traktowanie było nie funkcją narodowego traktowania, ale funkcją traktowania przyznanego w innym kraju;
- (c) odnoszące się do praw wykonawców, producentów fonogramów i organizacji nadawczych, nie przewidzianych w niniejszym Porozumieniu;
- (d) wynikających z międzynarodowych porozumień dotyczących ochrony własności intelektualnej, które weszły w życie przed wejściem w życie Porozumienia WTO, pod warunkiem że takie Porozumienia zostały notyfikowane Radzie do spraw TRIPS i nie powodują arbitralnego lub nieuzasadnionego dyskryminowania podmiotów innych Członków.

Artykuł 5

Wielostronne porozumienia dotyczące nabywania lub utrzymywania ochrony

Zobowiązania wynikające z Artykułów 3 i 4 nie mają zastosowania do procedur przewidzianych w wielostronnych porozumieniach zawartych pod auspicjami WIPO dotyczących nabywania lub utrzymywania w mocy praw własności intelektualnej.

Artykuł 6

Wyczerpanie

Dla potrzeb rozstrzygnięcia sporów na podstawie niniejszego Porozumienia, z zastrzeżeniem postanowień Artykułów 3 i 4, żaden element niniejszego Porozumienia nie będzie użyty dla podniesienia kwestii wyczerpania praw własności intelektualnej.

Artykuł 7

Cele

Ochrona oraz dochodzenie i egzekwowanie praw własności intelektualnej powinny przyczynić się do promocji innowacji technicznych oraz do transferu i upowszechniania technologii, ze wzajemną korzyścią dla producentów i użytkowników wiedzy technicznej, w sposób sprzyjający osiągnięciu dobrobytu społecznego i gospodarczego oraz zrównoważeniu praw i obowiązków.

Artykuł 8

Zasady

1. Tworząc lub zmieniając swoje ustawodawstwa krajowe, Członkowie mogą przyjąć rozwiązania niezbędne dla ochrony zdrowia publicznego i odżywiania oraz dla popierania interesu publicznego w sektorach o żywotnym znaczeniu dla ich rozwoju społeczno-gospodarczego i technicznego, pod warunkiem że podjęte środki będą zgodne z postanowieniami niniejszego Porozumienia.
2. Dla zapobieżenia nadużyciu praw własności intelektualnej przez ich posiadaczy, podejmowaniu praktyk bezzasadnie ograniczających handel lub szkodliwie wpływających na międzynarodowy transfer technologii, mogą być potrzebne odpowiednie środki, pod warunkiem że są one zgodne z postanowieniami niniejszego Porozumienia.

CZĘŚĆ II
NORMY DOTYCZĄCE DOSTĘPNOŚCI, ZAKRESU I KORZYSTANIA Z PRAW WŁASNOŚCI
INTELEKTUALNEJ

Sekcja 1:
Prawa autorskie i pokrewne
Artykuł 9
Stosunek do Konwencji berneńskiej

1. Członkowie zastosują się do Artykułów 1-21 Konwencji berneńskiej (1971) oraz Załącznika do niej. Jednakże Członkom nie będą, na mocy niniejszego Porozumienia, przysługiwać prawa ani nie powstaną zobowiązania związane z prawami nadanymi im na podstawie Artykułu 6bis tej Konwencji lub prawami wynikłymi z niego.
2. Ochrona w zakresie praw autorskich dotyczy wyłącznie sposobu wyrażania, a nie idei, procedur, metod działania lub koncepcji matematycznych.

Artykuł 10
Programy komputerowe i zbiory danych

1. Programy komputerowe, zarówno w kodzie źródłowym jak przedmiotowym będą chronione jak dzieła literackie na podstawie Konwencji berneńskiej (1971).
2. Zbiory danych lub inne materiały przedstawione w formie możliwej do odczytania przez maszyny lub w innej formie, które z powodu doboru lub uporządkowania ich zawartości stanowią wytwory intelektu, będą chronione jako takie. Ochrona taka, która nie będzie rozciągać się na dane lub materiały jako takie, nie będzie powodować uszczerbku dla praw autorskich dotyczących danych lub materiałów jako takich.

Artykuł 11
Prawa do wypożyczenia

W stosunku co najmniej do programów komputerowych i dzieł kinematograficznych, Członek przyzna autorom i ich następcom prawnym prawa udzielania zgody lub zakazu udostępniania dla celów zarobkowych oryginałów lub kopii dzieł, względem których mają prawa autorskie. Członek będzie zwolniony z tego obowiązku w stosunku do dzieł kinematograficznych, chyba że takie udostępnienie prowadziło do rozpowszechnionego kopiowania takich dzieł, które spowodowało naruszenie materialne wyłącznych praw do reprodukcji przysługujących na terytorium Członka autorom lub ich następcom prawnym. W stosunku do programów komputerowych to zobowiązanie nie odnosi się do takiego ich udostępniania, gdy sam program nie jest podstawowym jego przedmiotem.

Artykuł 12
Okres ochrony

Jeśli okres ochrony dzieła, innego niż fotograficzne lub dzieło sztuk stosowanych, jest obliczany na innej podstawie niż czas trwania życia osoby fizycznej, to okres taki będzie nie krótszy niż 50 lat, począwszy od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiła publikacja za zgodą autora. W przypadku gdy taka publikacja za zgodą autora nie nastąpiła w ciągu 50 lat od powstania dzieła, okres ten wyniesie 50 lat od końca roku, w którym dzieło powstało.

Artykuł 13
Ograniczenia i wyłączenia

Członkowie zawężą ograniczenia lub wyjątki od praw wyłącznych do określonych przypadków specjalnych, które nie będą w sprzeczności z normalnym wykorzystaniem dzieła i nie spowodują bezzasadnej szkody prawomocnym interesom posiadacza prawa własności dzieła.

Artykuł 14
Ochrona wykonawców, producentów fonogramów (nagrań dźwiękowych)
i organizacji nadawczych

1. W stosunku do utrwalenia swojego wykonania w formie fonogramu, wykonawcy będą mieli możliwość zapobieżenia bez ich zgody następującym działaniom: utrwalaniu nie utraconego wykonania i reprodukcji tego utrwalania. Wykonawcy będą mieli także możliwość zapobieżenia następującym działaniom bez ich zgody: rozpowszechnianiu za pomocą środków bezprzewodowych i publicznie udostępnianiu ich występu "na żywo".
2. Producentom fonogramów będzie przysługiwać prawo udzielania zgody lub zakazu bezpośredniej lub pośredniej reprodukcji ich fonogramów.
3. Organizacje nadawcze będą miały prawo do zakazania dokonania bez ich zgody następujących czynności: utrwalania, reprodukcji utrwalenia, nadania powtórnego za pośrednictwem nadawczych środków bezprzewodowych, jak również publicznego udostępniania ich telewizyjnych nagrań. Tam, gdzie Członkowie nie gwarantują takich praw organizacjom nadawczym, stworzą posiadaczom praw autorskich w tej dziedzinie możliwość zapobieżenia powyższym działaniom, zgodnie z postanowieniami Konwencji berneńskiej (1971).
4. Postanowienia Artykułu 11 odnoszące się do programów komputerowych będą stosowane odpowiednio do producentów fonogramów i wszystkich innych posiadaczy praw do fonogramów, jak ustalono w prawie Członka. Jeśli w dniu 15 kwietnia 1994 roku Członek utrzymuje w mocy system stosownego wynagradzania na rzecz posiadacza praw w zakresie wypożyczania fonogramów, może on utrzymać w mocy ten system, pod warunkiem że komercyjne wypożyczanie fonogramów nie powodują materialnego naruszania wyłącznych praw do reprodukcji posiadacza tych praw.
5. Okres ochrony przysługujący na podstawie niniejszego Porozumienia wykonawcom i producentom fonogramów będzie trwać co najmniej do końca okresu 50 lat liczonego od końca roku kalendarzowego, w którym dokonano nagrania lub miało miejsce wykonanie. Okres ochrony przysługujący na podstawie ust. 3 powinien trwać co najmniej przez 20 lat od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiła emisja.
6. Jakkolwiek Członek może, w stosunku do praw przysługujących na podstawie ust. 1, 2 oraz 3, ustalić warunki, ograniczenia, wyłączenia i zastrzeżenia w zakresie dozwolonym przez Konwencję rzymską. Tym niemniej postanowienia Artykułu 18 Konwencji berneńskiej (1971) będą także stosowane odpowiednio do praw wykonawców i producentów fonogramów w fonogramach.

Sekcja 2:

Znaki towarowe

Artykuł 15
Przedmiot ochrony

1. Jakkolwiek znak lub połączenie znaków umożliwiające odróżnienie towarów lub usług pochodzących z jednego przedsiębiorstwa od towarów lub usług pochodzących z innych przedsiębiorstw będzie mogło stanowić znak towarowy. Takie znaki, w szczególności słowa zawierające nazwiska, litery, cyfry, elementy obrazowe, układy kolorów, jak również połączenia takich oznaczeń, będą mogły być zarejestrowane jako znaki towarowe. Jeżeli oznaczenia, ze swej natury, nie umożliwiają odróżnienia danych towarów lub usług, Członkowie mogą uzależnić zdolność rejestrowania od nabycia cech wyróżniających poprzez używanie. Członkowie mogą wymagać, jako warunku rejestracji, aby oznaczenia były dostrzegalne wizualnie.
2. Nie należy rozumieć, że przepisy ust. 1 zabraniają Członkowi odmówienia rejestracji na innych podstawach, pod warunkiem że nie stanowią one odstępstwa od postanowień Konwencji paryskiej (1967).
3. Członkowie mogą uzależnić zdolność rejestrowania znaku od jego używania. Jednakże rzeczywiste używanie znaku towarowego nie będzie stanowiło warunku dla zgłoszenia wniosku o rejestrację. Wniosek nie będzie odrzucony wyłącznie na tej podstawie, że zamierzone używanie nie miało miejsca przed upływem okresu trzech lat od daty zgłoszenia.
4. Rodzaj towarów lub usług, dla których znak towarowy ma być używany w żadnym przypadku nie będzie stanowił przeszkody dla rejestracji znaku towarowego.
5. Członkowie będą publikować każdy znak towarowy albo przed jego zarejestrowaniem lub niezwłocznie po jego zarejestrowaniu i stworzą odpowiednią możliwość dla składania wniosków o umiawnienie rejestracji. Dodatkowo, Członkowie mogą stworzyć możliwość wniesienia sprzeciwu wobec rejestracji znaku towarowego.

Artykuł 16 **Przyznane prawa**

1. Właściciel zarejestrowanego znaku towarowego będzie miał wyłączne prawo powstrzymywania wszelkich osób trzecich od używania w działalności handlowej bez jego zgody identycznych lub podobnych oznaczeń dla towarów lub usług identycznych lub podobnych do tych, dla których znak towarowy jest zarejestrowany, gdy takie ich użycie mogłoby stwarzać prawdopodobieństwo pomyłki. W przypadku użycia identycznego oznaczenia dla identycznych towarów lub usług, prawdopodobieństwo pomyłki będzie domniemane. Określone powyżej prawa nie będą naruszały praw istniejących wcześniej, ani nie będą miały wpływu na możliwość przyznawania przez Członków praw na podstawie używania znaku.

2. Artykuł 6bis Konwencji paryskiej (1967) będzie miał zastosowanie odpowiednio do usług. Przy określaniu, czy znak towarowy jest powszechnie znany, Członkowie wezmą pod uwagę znajomość tego znaku towarowego w odpowiednim kręgu odbiorców, włączając jego znajomość na terytorium zainteresowanego Członka będącą wynikiem promocji tego znaku towarowego.

3. Artykuł 6bis Konwencji paryskiej (1967) będzie miał zastosowanie odpowiednio do towarów lub usług, które nie są podobne do tych, dla których znak towarowy jest zarejestrowany, jeżeli używanie tego znaku towarowego w stosunku do tych towarów lub usług wskazywałoby na związek pomiędzy tymi towarami lub usługami i właścicielem zarejestrowanego znaku towarowego, a także jeżeli interesy właściciela zarejestrowanego znaku towarowego mogą doznać uszczerbku z powodu takiego użycia znaku.

Artykuł 17 **Wyjątki**

Członkowie mogą ustanowić ograniczone wyjątki w zakresie praw przyznanych poprzez znak towarowy, takie jak uczciwe używanie terminów opisowych, pod warunkiem że takie wyjątki biorą pod uwagę uzasadnione interesy właściciela znaku towarowego oraz osób trzecich.

Artykuł 18 **Okres ochrony**

Rejestracja pierwotna i każde przedłużenie rejestracji znaku towarowego będzie dokonane na okres nie krótszy niż siedem lat. Rejestracja znaku towarowego może być przedłużana bez ograniczeń.

Artykuł 19 **Wymóg używania**

1. Jeżeli warunkiem utrzymania rejestracji jest używanie, rejestracja może być unieważniona jedynie po upływie nieprzerwanego okresu co najmniej trzech lat, w ciągu których znak towarowy nie był używany, chyba że właściciel znaku towarowego wykaże, iż zaistniały ważne przyczyny związane z istnieniem przeszkód dla używania znaku. Okoliczności, które powstały niezależnie od woli właściciela znaku towarowego, które stanowią przeszkody dla używania tego znaku, takie jak restrykcje importowe lub inne wymogi rządowe dotyczące towarów lub usług chronionych znakiem towarowym, będą uważane za ważne przyczyny nieużywania znaku.

2. Dla potrzeb utrzymania rejestracji w mocy, używanie znaku towarowego przez inne osoby pod kontrolą właściciela znaku będzie uważane za używanie znaku towarowego.

Artykuł 20 **Inne wymogi**

Używanie znaku towarowego w obrocie handlowym nie powinno być bezzasadnie utrudniane przez szczególne wymogi, takie jak używanie razem z innym znakiem towarowym, używanie w szczególnej formie lub używanie w sposób szkodzący jego zdolności odróżniania towarów lub usług jednego przedsiębiorstwa od towarów lub usług innych przedsiębiorstw. Nie wyklucza to stosowania wymogu zalecającego używanie znaku towarowego wskazującego przedsiębiorstwo produkujące towary lub usługi łącznie, ale bez powiązania, ze znakiem towarowym odróżniającym specyficzne towary lub usługi, o których mowa, pochodzące z tego przedsiębiorstwa.

Artykuł 21

Licencjonowanie i przekazywanie

Członkowie mogą określić warunki udzielania licencji na znaki towarowe oraz przekazywania znaków towarowych, co należy rozumieć, że licencje przymusowe na znaki towarowe będą niedozwolone, a właściciel zarejestrowanego znaku towarowego będzie miał prawo przekazać swój znak towarowy wraz z przeniesieniem lub bez przeniesienia przedsiębiorstwa, do którego znak towarowy należy.

Sekcja 3:

Oznaczenia geograficzne

Artykuł 22

Ochrona oznaczeń geograficznych

1. Dla celów niniejszego Porozumienia, oznaczeniami geograficznymi są oznaczenia, które identyfikują towar jako pochodzący z terytorium Członka lub regionu, lub miejsca na tym terytorium, jeżeli pewna jakość, reputacja lub inna cecha towaru jest przypisywana zasadniczo pochodzeniu geograficznemu tego towaru.
2. W odniesieniu do oznaczeń geograficznych Członkowie stworzą zainteresowanym stronom środki prawne w celu zapobieżenia:
 - (a) stosowaniu jakichkolwiek środków dla oznaczenia lub przedstawienia towaru, które w sposób wprowadzający odbiorców w błąd co do pochodzenia geograficznego tego towaru wskazują lub sugerują, że towar ten pochodzi z obszaru geograficznego innego niż rzeczywiste miejsce pochodzenia;
 - (b) jakimkolwiek używaniu, które jest aktem nieuczciwej konkurencji w rozumieniu Artykułu 10bis Konwencji paryskiej (1967).
3. Członek odmówi z urzędu rejestracji, jeżeli pozwala na to jego ustawodawstwo lub na wniosek zainteresowanej strony, lub unieważni rejestrację znaku towarowego, który zawiera lub składa się z oznaczenia geograficznego, odnoszącego się do towarów pochodzących z obszaru wskazanego przez takie oznaczenie, jeżeli używanie oznaczenia w znaku towarowym dla takich towarów na terytorium Członka wprowadza w błąd odbiorców co do prawdziwego miejsca pochodzenia.
4. Ochrona zgodnie z ust. 1, 2 i 3 będzie stosowana do oznaczeń geograficznych, które, aczkolwiek są prawdziwe, co do terytorium, regionu lub miejsca w nim położonego, z którego towar pochodzi, w sposób nieprawdziwy informują odbiorców, że towar ten pochodzi z innego terytorium.

Artykuł 23

Dodatkowa ochrona oznaczeń geograficznych dla win i wyrobów alkoholowych

1. Każdy Członek zapewni zainteresowanym stronom środki prawne dla zapobieżenia używaniu oznaczeń geograficznych identyfikujących wina dla win, które nie pochodzą z miejsc wskazanych przez te oznaczenia geograficzne, którymi zostały oznaczone, lub identyfikujących wyroby alkoholowe dla wyrobów alkoholowych, które nie pochodzą z miejsc wskazanych przez te oznaczenia geograficzne, którymi zostały oznaczone, nawet jeżeli prawdziwe pochodzenie tych towarów zostało wskazane lub oznaczenie geograficzne jest użyte w tłumaczeniu, lub gdy towarzyszy mu określenie takie jak "rodzaj", "typ", "gatunek", "imitacja" lub tym podobne⁴.
2. Odmówi się rejestracji znaku towarowego dla win lub unieważni się ją z urzędu, jeżeli ustawodawstwo Członka na to pozwala, lub na żądanie zainteresowanej strony, jeżeli zawiera on lub składa się z oznaczenia geograficznego, identyfikującego wina, a w przypadku wyrobów alkoholowych, jeżeli zawiera lub składa się z oznaczenia geograficznego identyfikującego wyroby alkoholowe w odniesieniu do takich win lub wyrobów alkoholowych, które nie mają tego pochodzenia.
3. W przypadku homonimicznych oznaczeń geograficznych dla win ochrona powinna być przyznana każdemu oznaczeniu, z zastrzeżeniem postanowień ust. 4 Artykułu 22. Każdy Członek określi praktyczne warunki dla odróżnienia jednych homonimicznych oznaczeń geograficznych od innych, biorąc pod uwagę potrzebę

⁴ Niezależnie od pierwszego zdania Artykułu 42, Członkowie mogą w związku z tymi zobowiązaniami wprowadzić zamiennie dochodzenie praw w trybie postępowania administracyjnego.

zapewnienia sprawiedliwego traktowania producentów, których to dotyczy, a także zapobieżenia wprowadzaniu konsumentów w błąd.

4. W celu ułatwienia ochrony oznaczeń geograficznych dla win zostaną podjęte w Radzie TRIPS negocjacje dotyczące ustanowienia wielostronnego systemu notyfikacji i rejestracji oznaczeń geograficznych dla win, nadających się do ochrony w krajach będących Członkami, uczestniczącymi w tym systemie.

Artykuł 24 **Negocjacje międzynarodowe: Wyjątki**

1. Członkowie wyrażają zgodę na podjęcie negocjacji w celu zwiększenia ochrony indywidualnych oznaczeń geograficznych na podstawie Artykułu 23. Postanowienia ust. 4-8 powyżej nie będą stosowane przez Członka w celu odmowy prowadzenia negocjacji lub zawierania dwustronnych lub wielostronnych porozumień. W kontekście takich negocjacji Członkowie będą kierować się wolą rozważenia dalszego stosowania tych postanowień do indywidualnych oznaczeń geograficznych, których używanie było przedmiotem takich negocjacji.

2. Rada TRIPS będzie dokonywać przeglądów stosowania postanowień niniejszej Sekcji; pierwszy taki przegląd będzie miał miejsce w ciągu dwóch lat od wejścia w życie Porozumienia WTO. Jakakolwiek sprawa mająca wpływ na wypełnienie zobowiązań wynikających z niniejszych postanowień może być przedstawiona pod uwagę Radzie, która na wniosek Członka dokona konsultacji z Członkiem lub Członkami w odniesieniu do takiej sprawy, w związku z którą nie było możliwe znalezienie zadowolającego rozwiązania w drodze dwu- lub wielostronnych konsultacji pomiędzy zainteresowanymi Członkami. Rada podejmie takie działanie, jakie będzie uzgodnione w celu ułatwienia stosowania niniejszej Sekcji i przybliżenia określonych w niej celów.

3. Wprowadzając postanowienia niniejszej Sekcji Członek nie ograniczy ochrony oznaczeń geograficznych istniejących na jego terytorium bezpośrednio przed datą wejścia w życie Porozumienia WTO.

4. Żadne z postanowień niniejszej Sekcji nie będzie stanowiło wymogu, aby Członek zapobiegał nieprzerwanemu i podobnemu używaniu określonego oznaczenia geograficznego należącego do innego Członka, identyfikującego wina i napoje alkoholowe w odniesieniu do towarów lub usług, przez osoby pochodzące z jego terytorium lub mające tam siedziby, które używały takiego oznaczenia geograficznego w sposób ciągły w odniesieniu do takich samych lub pochodnych towarów lub usług na terytorium tego Członka albo (a) przez co najmniej 10 lat poprzedzających datę 15 kwietnia 1994 roku lub (b) w dobrej wierze przed tą datą.

5. Jeżeli znak towarowy został zgłoszony do rejestracji lub zarejestrowany w dobrej wierze lub jeżeli prawa do znaku towarowego zostały nabyte w drodze używania w dobrej wierze:

(a) przed datą zastosowania niniejszych przepisów na terytorium Członka, określoną w Części IV; lub

(b) przed uzyskaniem ochrony oznaczenia geograficznego w kraju jego pochodzenia; wówczas środki podjęte w celu wprowadzenia w życie niniejszej Sekcji nie będą szkodzić zdolności do, lub ważności, rejestracji znaku towarowego lub uprawnieniu do używania znaku towarowego, na tej podstawie, że znak towarowy jest identyczny lub podobny do oznaczenia geograficznego.

6. Żadne z postanowień niniejszej Sekcji nie będzie stanowiło wymogu, aby Członek stosował jej postanowienia do oznaczeń geograficznych jakiegokolwiek innego Członka w odniesieniu do towarów lub usług, których odpowiednie oznaczenie jest identyczne z określeniem zwyczajowo używanym w języku potocznym jako nazwa pospolita dla takich towarów lub usług na terytorium tego Członka. Żadne z postanowień niniejszej Sekcji nie będzie stanowiło wymogu, aby Członek stosował jej postanowienia do oznaczenia geograficznego innego Członka w stosunku do produktów wytworzonych z winorośli, dla których odpowiednio oznaczenie jest identyczne ze zwyczajowo przyjętym określeniem odmiany winorośli, istniejącej na terytorium tego Członka w chwili wejścia w życie Porozumienia WTO.

7. Członek może postanowić, że jakikolwiek wniosek dokonany na podstawie niniejszej Sekcji w związku z używaniem lub rejestracją znaku towarowego musi być złożony w ciągu pięciu lat od chwili, kiedy konfliktowe używanie chronionego oznaczenia stało się powszechnie wiadome na terytorium tego Członka, lub od daty rejestracji znaku towarowego w kraju tego Członka, pod warunkiem że ten znak towarowy został do tej daty opublikowany, jeżeli data ta jest wcześniejsza od daty, w której to konfliktowe używanie stało się powszechnie wiadome na terytorium tego Członka, pod warunkiem że oznaczenie geograficzne nie jest używane lub zarejestrowane w złej wierze.

8. Postanowienia niniejszej Sekcji w żaden sposób nie naruszają prawa jakiejkolwiek osoby do używania w działalności handlowej jej nazwy (nazwiska) lub nazwy (nazwiska) jej poprzednika w prowadzeniu przedsiębiorstwa, z wyłączeniem takiego sposobu użycia, który wprowadza odbiorców w błąd.

9. Niniejsze Porozumienie nie zawiera żadnego zobowiązania do ochrony oznaczeń geograficznych, które nie są lub przestały być chronione w kraju ich pochodzenia lub wyszły z użycia w tym kraju.

Sekcja 4:

Wzory przemysłowe

Artykuł 25

Wymogi dla uzyskania ochrony

1. Członkowie zapewnią ochronę niezależnie stworzonym wzorom przemysłowym, które są nowe lub oryginalne. Członkowie mogą uznać, że wzory nie są nowe lub oryginalne, jeżeli wyraźnie nie odróżniają się od wzorów znanych lub kombinacji cech znanych wzorów. Członkowie mogą uznać, że taka ochrona nie będzie rozciągnięta na wzory podyktowane głównie względami technicznymi lub funkcjonalnymi.
2. Każdy Członek zapewni, że wymogi dla zapewnienia ochrony wzorom wyrobów włókienniczych, zwłaszcza dotyczące kosztów, badania lub publikacji, nie będą bezzasadnie ograniczały możliwości ubiegania się o ochronę i uzyskiwania jej. Członkom pozostawia się wybór sposobu wykonania tego zobowiązania przy pomocy prawa o wzorach przemysłowych lub prawa autorskiego.

Artykuł 26

Ochrona

1. Właściciel chronionego wzoru przemysłowego będzie miał prawo zabronić stronom trzecim wytwarzania, sprzedawania lub importowania, bez jego zgody, artykułów noszących lub zawierających wzór, który jest kopią lub w zasadzie kopią wzoru chronionego, gdy takie działania są podjęte w celach handlowych.
2. Członkowie mogą ustanowić ograniczone wyjątki od ochrony wzorów przemysłowych pod warunkiem, że takie wyjątki nie będą bezzasadnie sprzeczne z normalnym wykorzystaniem chronionych wzorów przemysłowych i nie będą bezzasadnie naruszały prawnie uzasadnionych interesów właściciela chronionego wzoru, biorąc także pod uwagę prawnie uzasadnione interesy stron trzecich.
3. Dostępny okres ochrony będzie wynosił przynajmniej 10 lat.

Sekcja 5:

Patenty

Artykuł 27

Przedmioty mające zdolność patentową

1. Z zastrzeżeniem postanowień ust. 2 i 3, patenty będą udzielane na wszystkie wynalazki, produkty i procesy ze wszystkich dziedzin techniki, niezależnie od tego, czy dotyczą one produktu czy procesu, pod warunkiem że są nowe, zawierają element wynalazczy i nadają się do przemysłowego stosowania⁵. Z zastrzeżeniem ust. 4 Artykułu 65, ust. 8 Artykułu 70 oraz ust. 3 niniejszego Artykułu, patenty będzie można uzyskiwać i z praw patentowych korzystać bez dyskryminacji ze względu na miejsce dokonania wynalazku, dziedzinę techniki oraz niezależnie od tego, czy produkty są importowane, czy też produkowane lokalnie.
2. Członkowie mogą wyłączyć ze zdolności patentowej takie wynalazki, których nie dopuszczają do obrotu handlowego na swoim terytorium ze względu na konieczność ochrony porządku publicznego lub moralności, włączając ochronę życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin lub zapobieżenia poważnej szkodzi dla środowiska naturalnego, pod warunkiem że takie wyłączenie nie jest dokonane jedynie dlatego, że takie wykorzystanie jest zabronione przez prawo krajowe.
3. Członkowie mogą wyłączyć ze zdolności patentowej:
 - (a) diagnostyczne, terapeutyczne i chirurgiczne metody leczenia ludzi i zwierząt;
 - (b) rośliny i zwierzęta inne niż drobnoustroje i zasadniczo biologiczne procesy służące do produkcji roślin i zwierząt inne niż procesy niebiologiczne i mikrobiologiczne. Jednakże Członkowie zapewnią ochronę dla odmian roślin albo patentami albo skutecznym systemem ochrony sui generis lub też kombinacją obu. Przepisy niniejszego punktu będą poddane rewizji po upływie czterech lat od wejścia w życie Porozumienia WTO.

⁵ Dla celów niniejszego Artykułu pojęcia "element wynalazczy" i "nadający się do przemysłowego stosowania" mogą być przez Członka uznane za synonimy pojęć odpowiednio "nieoczywisty" i "użyteczny".

Artykuł 28 **Przyznane prawa**

1. Patent nadaje właścicielowi następujące prawa wyłączne:

- (a) jeżeli przedmiotem patentu jest produkt, prawo zakazania osobom trzecim nie mającym zgody właściciela wytworzenia, używania, oferowania do sprzedaży, sprzedawania lub importowania⁶ dla tych celów tego produktu;
- (b) jeżeli przedmiotem patentu jest proces, prawo zakazania osobom trzecim, nie mającym zgody właściciela, stosowania tego procesu, a także: używania, oferowania do sprzedaży, sprzedawania lub importowania w tych celach przynajmniej produktu otrzymanego bezpośrednio w drodze tego procesu.

2. Właściciele patentów będą mieli także prawo do przekazania patentu lub przeniesienia patentu w drodze dziedziczenia oraz do zawierania umów licencyjnych.

Artykuł 29 **Wymogi w stosunku do zgłaszających patent**

1. Członkowie będą wymagać, aby zgłaszający o patent ujawnił wynalazek w sposób wystarczająco jasny i kompletny, tak aby specjalista z danej dziedziny mógł go wykonać oraz mogą wymagać od zgłaszającego wskazania najlepszego sposobu zastosowania wynalazku, znanego twórcy w dacie dokonania zgłoszenia lub, jeżeli zostało zastrzeżone pierwszeństwo, w dacie pierwszeństwa tego zgłoszenia.

2. Członkowie mogą wymagać od zgłaszającego o patent, aby dostarczył on informacji dotyczącej jego zgłoszeń tego wynalazku za granicą oraz udzielonych na ten wynalazek patentów.

Artykuł 30 **Wyłączenia od przyznanych praw**

Członkowie mogą dokonać ograniczonych wyłączeń od praw wyłącznych przyznanych patentem, pod warunkiem że takie wyłączenia nie są bezzasadnie sprzeczne z normalnym wykorzystaniem patentu i nie naruszają bezzasadnie prawne uzasadnionych interesów właściciela patentu oraz biorą pod uwagę prawnie uzasadnione interesy stron trzecich.

Artykuł 31 **Inne użycie bez upoważnienia posiadacza praw**

Jeżeli ustawodawstwo Członka zezwala na inne użycie⁷ przedmiotu patentu bez upoważnienia posiadacza praw, włącznie z użyciem przez rząd lub strony trzecie upoważnione przez rząd, przestrzegane będą następujące postanowienia:

- (a) upoważnienie do takiego użycia będzie rozpatrywane co do zasadności w każdej indywidualnej sprawie;
- (b) takie użycie będzie dozwolone jedynie wówczas, jeżeli przed takim użyciem proponowany użytkownik poczynił starania, aby uzyskać zezwolenie od posiadacza praw na rozsądnych warunkach handlowych, lecz starania takie nie przyniosły rezultatu w rozsądnym terminie. Członek może odstąpić od tego wymogu w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa narodowego lub wystąpienia innych okoliczności nadzwyczajnej pilności lub w przypadkach publicznego użycia dla celów niehandlowych. W przypadkach zagrożenia bezpieczeństwa narodowego lub w innych warunkach nadzwyczajnej pilności posiadacz praw będzie powiadomiony w możliwie najkrótszym czasie. W przypadku publicznego użycia dla celów niehandlowych posiadacz praw będzie niezwłocznie informowany, jeśli rząd lub kontrahent bez przeprowadzenia poszukiwań patentowych wie lub ma wszelkie dające się udowodnić dane po temu, by wiedzieć, że ważny patent jest lub będzie używany przez rząd lub dla jego celów;
- (c) zakres i okres takiego używania będzie ograniczony do celu, dla którego zostało wydane upoważnienie, a w przypadku technologii półprzewodnikowej będzie to wyłącznie jawne używanie w

⁶ Uprawienie to, jak wszystkie inne przyznane na podstawie niniejszego Porozumienia dotyczące używania, sprzedaży, importu lub innej formy dystrybucji towarów podlega postanowieniom Artykułu 6.

⁷ "Inne użycie" odnosi się do użycia innego niż dozwolone na podstawie Artykułu 30.

celach niehandlowych lub dla przeciwdziałania praktykom uznanym w trybie postępowania sądowego lub administracyjnego za antykonkurencyjne;

(d) takie używanie będzie niewyłączne;

(e) takie używanie będzie nieprzenoszalne, z wyjątkiem jego przeniesienia wraz z tą częścią przedsiębiorstwa lub jego wartości, która korzysta z takiego użycia;

(f) upoważnienie do takiego używania zostanie wydane głównie w celu zaopatrywania rynku wewnętrznego Członka, który wydaje upoważnienie do używania;

(g) upoważnienie do takiego używania będzie podlegało wygaśnięciu z zachowaniem odpowiedniej ochrony prawnie uzasadnionych interesów osób upoważnionych, jeżeli i wówczas, kiedy okoliczności, które doprowadziły do jego wydania, ustaną i jest mało prawdopodobne, aby miały się powtórzyć. Właściwy organ będzie uprawniony do sprawdzenia, na podstawie umotywowanego wniosku, czy takie okoliczności nadal istnieją;

(h) w każdym przypadku posiadaczowi praw zostanie wypłacone odpowiednie do okoliczności sprawy wynagrodzenie, przy czym wzięta będzie pod uwagę wartość ekonomiczna takiego upoważnienia;

(i) prawomocność każdej decyzji dotyczącej upoważnienia do takiego używania będzie podlegała kontroli sądowej lub innej niezależnej kontroli ze strony odrębnego organu wyższej władzy w kraju będącym Członkiem;

(j) jakkolwiek decyzja dotycząca wynagrodzenia należnego w związku z takim używaniem będzie podlegała kontroli sądowej lub innej niezależnej kontroli ze strony odrębnego organu wyższej władzy w kraju będącym Członkiem;

(k) Członkowie nie są zobowiązani do stosowania warunków określonych w punktach (b) i (f), jeżeli takie używanie jest dozwolone dla przeciwdziałania praktykom uznanym w drodze postępowania sądowego lub administracyjnego za antykonkurencyjne. Potrzeba przeciwdziałania praktykom antykonkurencyjnym może być wzięta pod uwagę w takich przypadkach przy określaniu sumy wynagrodzenia. Kompetentne władze będą miały prawo odmówić odwołania upoważnienia wówczas, gdy istnieje domniemanie, że warunki, które doprowadziły do wydania takiego upoważnienia, mogą ponownie wystąpić;

(l) jeżeli upoważnienie do używania zezwala na wykorzystanie patentu (drugi patent), który nie może być stosowany bez naruszania innego patentu (pierwszy patent), będą miały zastosowanie następujące dodatkowe warunki:

(i) wynalazek zastrzeżony w drugim patencie stanowi istotny postęp techniczny o poważnym znaczeniu gospodarczym w porównaniu wynalazkiem zastrzeżonym w pierwszym patencie;

(ii) właściciel pierwszego patentu będzie miał prawo do licencji wzajemnej, na rozsądnych warunkach, dotyczącej używania wynalazku zastrzeżonego w drugim patencie;

(iii) używanie pierwszego patentu, na które zostało udzielone upoważnienie, nie może zostać przeniesione, z wyjątkiem możliwości przeniesienia wraz z drugim patentem.

Artykuł 32 **Unieważnienie/Przepadek**

Każda decyzja dotycząca unieważnienia lub przepadku patentu będzie mogła być rozpatrzona przez sąd.

Artykuł 33 **Okres ochrony**

Okres dostępnej ochrony nie będzie kończył się przed upływem okresu dwudziestu lat od daty zgłoszenia⁸.

Artykuł 34 **Patenty na proces: Ciężar dowodu**

1. Dla celów postępowania cywilnego dotyczącego naruszania praw właściciela, o których mowa w ust. 1(b) Artykułu 28, jeżeli przedmiotem patentu jest proces otrzymywania produktu, organy sądowe będą

⁸ Rozumie się, że ci Członkowie, którzy nie mają systemu pierwotnego udzielenia, mogą ustalić, że okres ochrony będzie liczony od daty dokonania zgłoszenia w systemie pierwotnego udzielenia.

upoważnione do zażądania od pozwanego, aby udowodnił, że proces otrzymywania identycznego produktu jest różny od procesu opatentowanego. Dlatego Członkowie zapewnią, przy zaistnieniu przynajmniej jednej z następujących okoliczności, że każdy identyczny produkt, produkowany bez zgody właściciela patentu, będzie uważany, w przypadku braku dowodu przeciwnego, za otrzymany w drodze opatentowanego procesu:

(a) jeżeli produkt otrzymany w drodze opatentowanego procesu jest nowy;

(b) jeżeli istnieje poważne prawdopodobieństwo, że identyczny produkt został wytworzony w drodze danego procesu, a właściciel patentu nie był w stanie, mimo podjęcia rozsądnych wysiłków, ustalić procesu rzeczywiście zastosowanego.

2. Jakikolwiek Członek będzie mógł ustanowić, że ciężar dowodu wskazany w ust. 1 będzie spoczywał na domniemanym sprawcy naruszenia jedynie wówczas, gdy spełniony jest warunek, o którym mowa w punkcie (a) lub wówczas, gdy spełniony jest warunek, o którym mowa w punkcie (b).

3. Przy wskazywaniu dowodu przeciwnego będą brane pod uwagę prawnie uzasadnione interesy pozwanych w zakresie ochrony ich tajemnic produkcyjnych i handlowych.

Sekcja 6:

Wzory masek (topografie) układów scalonych

Artykuł 35

Stosunek do Traktatu IPIC

Członkowie zgadzają się udzielać ochrony na wzory masek (topografie) układów scalonych (zwane dalej "wzorami masek") zgodnie z Artykułami od 2 do 7 (poza ust. 3 Artykułu 6), 12 i ust. 3 Artykułu 16 Traktatu o własności intelektualnej w odniesieniu do układów scalonych (IPIC) oraz dodatkowo, zgodnie z następującymi postanowieniami.

Artykuł 36

Zakres ochrony

Z zastrzeżeniem postanowień ust. 1 Artykułu 37 Członkowie uznają za bezprawne następujące działania, dokonane bez upoważnienia posiadacza praw⁹: sprzedaż lub inny sposób rozpowszechniania w celach handlowych chronionego wzoru maski, układu scalonego, w którym zawarty jest chroniony wzór maski, lub artykułu zawierającego taki układ scalony tylko tak długo, jak długo zawiera on bezprawną reprodukcję wzoru maski.

Artykuł 37

Działania nie wymagające upoważnienia posiadacza praw

1. Niezależnie od Artykułu 36 żaden Członek nie uzna za bezprawne dokonanie jakichkolwiek działań, o których mowa w niniejszym Artykule, w odniesieniu do układu scalonego zawierającego bezprawnie reprodukowany wzór maski lub jakiegokolwiek artykułu zawierającego taki układ scalony, jeżeli osoba dokonująca lub zlecająca takie działania nie wiedziała i nie miała uzasadnionych podstaw, by wiedzieć, przy nabywaniu układu scalonego lub artykułu zawierającego taki układ scalony, że zawierał on bezprawnie reprodukowany wzór maski. Członkowie zapewnią, że osoba taka, po otrzymaniu wystarczającego powiadomienia, że wzór maski był bezprawnie reprodukowany, będzie mogła dokonywać takich działań w stosunku do zgromadzonych zapasów lub towarów zamówionych przed datą powiadomienia, ale zobowiązana będzie do zapłacenia na rzecz posiadacza praw sumy odpowiadającej stosownej opłacie licencyjnej w wysokości, jaka byłaby należna na podstawie wynegocjowanej licencji dotyczącej takiego wzoru maski.

2. Warunki ustalone w punktach (a)-(k) Artykułu 31 będą stosowane odpowiednio w przypadku każdej niedobrowolnej licencji na wzór maski lub jego zastosowania przez rząd lub dla rządu bez upoważnienia posiadacza praw.

⁹ Pojęcie "posiadacz praw" w niniejszym Rozdziale ma być tak samo rozumiane, jak pojęcie "posiadający prawo" w Traktacie IPIC.

Artykuł 38 **Okres ochrony**

1. W krajach będących Członkami, które wymagają rejestracji jako warunku ochrony, okres ochrony wzoru maski nie będzie kończył się przed upływem 10 lat liczonych od daty dokonania zgłoszenia o rejestrację lub pierwszego użycia w celach handlowych gdziekolwiek w świecie.
2. W krajach będących Członkami, które nie wymagają rejestracji jako warunku ochrony, wzory masek będą chronione przez okres nie krótszy niż 10 lat od daty pierwszego użycia w celach handlowych gdziekolwiek w świecie.
3. Niezależnie od postanowień ust. 1 i 2, Członek może ustanowić, że ochrona wygasa 15 lat po stworzeniu wzoru maski.

Sekcja 7: **Ochrona informacji nie ujawnionej** **Artykuł 39**

1. Dla zapewnienia skutecznej ochrony przed nieuczciwą konkurencją, jak postanowiono w Artykule 10bis Konwencji paryskiej (1967), Członkowie będą chronić informację nieujawnioną zgodnie z ust. 2, a także dane przedstawione rządowi lub agencjom rządowym zgodnie z ust. 3.
2. Osoby fizyczne i prawne będą miały możliwość zapobiegania temu, aby informacje pozostające w sposób zgodny z prawem pod ich kontrolą nie zostały ujawnione, nabyte lub użyte bez ich zgody przez innych, w sposób sprzeczny z uczciwymi praktykami handlowymi¹⁰, tak długo, jak takie informacje:
 - (a) są poufne w tym sensie, że jako całość lub w szczególnym zestawie i zespole ich elementów nie są ogólnie znane lub łatwo dostępne dla osób z kręgów, które normalnie zajmują się tym rodzajem informacji;
 - (b) mają wartość handlową dlatego, że są poufne; i
 - (c) poddane zostały przez osobę, pod której legalną kontrolą informacje te pozostają rozsądnym, w danych okolicznościach, działaniom dla utrzymania ich poufności.
3. Członkowie wymagający jako warunku wydania zezwolenia na wprowadzenie do obrotu farmaceutyków lub produktów chemicznych przeznaczonych dla rolnictwa, w których wykorzystane są nowe jednostki chemiczne, przedstawienia niejawnych testów lub innych danych, których uzyskanie wymaga znacznego wysiłku, będą chronić takie dane przed nieuczciwym wykorzystaniem w celach handlowych. Ponadto Członkowie będą chronić takie dane przed ujawnieniem, z wyjątkiem sytuacji, gdy konieczna jest ochrona odbiorców lub chyba że podjęte zostaną kroki dla zapewnienia, że takie dane będą chronione przed nieuczciwym wykorzystaniem w celach handlowych.

Sekcja 8: **Kontrola praktyk antykonkurencyjnych w licencjach umownych** **Artykuł 40**

1. Członkowie zgadzają się, że niektóre praktyki licencyjne lub warunki odnoszące się do praw własności intelektualnej, które ograniczają konkurencję, mogą mieć niekorzystny wpływ na handel i mogą hamować transfer i upowszechnianie technologii.
2. Żadne z postanowień niniejszego Porozumienia nie zabroni Członkom wskazań w ich ustawodawstwach praktyk licencyjnych lub warunków, które mogą w szczególnych przypadkach stanowić nadużycie praw własności intelektualnej, wywołujące skutki szkodliwe dla konkurencji na danym rynku. Jak postanowiono powyżej, Członek może zastosować, w sposób zgodny z innymi postanowieniami niniejszego Porozumienia, stosowne środki dla zapobieżenia lub kontroli takich praktyk, które mogą obejmować, na przykład, warunki dotyczące wyłącznego powrotnego udzielania, warunki niedopuszczające do zakwestionowania ważności i przymusowego udzielenia pakietu licencji, w świetle właściwych ustaw i przepisów tego Członka.
3. Każdy Członek podejmie na wniosek konsultacje z jakimkolwiek innym Członkiem, który ma powód, by wierzyć, że właściciel praw własności intelektualnej, który jest jego obywatelem lub ma stałą siedzibę na terytorium Członka, do którego skierowany został wniosek w sprawie konsultacji, dokonuje praktyk naruszających prawa i przepisy Członka występującego z wnioskiem w zakresie spraw, których dotyczy niniejsza Sekcja, i który to Członek życzy sobie zapewnienia zgodności z takim ustawodawstwem bez

¹⁰ Dla celów niniejszego postanowienia "sposób sprzeczny z uczciwymi praktykami handlowymi" będzie oznaczać co najmniej takie praktyki, jak naruszenie umowy, nadużycie zaufania i nakłanianie do naruszenia lub nadużycia, i obejmuje uzyskanie niejawnej informacji przez osoby trzecie, które wiedziały lub wykazywały rażące niedbalstwo w związku z brakiem wiedzy o tym, że informacja uzyskana została przy zastosowaniu takich praktyk.

uszczerbku dla jakichkolwiek działań podjętych zgodnie z prawem ani dla pełnej swobody podjęcia ostatecznej decyzji przez każdego z Członków. Członek, do którego wniosek został skierowany, rozważy go w sposób pełny i życzliwy oraz stworzy odpowiednie możliwości dla konsultacji z Członkiem, który o nie wnioskuje, oraz będzie współpracować przez dostarczanie ogólnie dostępnych, jawnych informacji związanych z daną sprawą oraz innych informacji dostępnych Członkowi, w sposób zgodny z prawem krajowym oraz pod warunkiem zawarcia wzajemnie zadowolających porozumień dotyczących ochrony poufności przez Członka wnioskującego o konsultacje.

4. Członek, w stosunku do którego obywateli lub podmiotów mających na jego terytorium stałą siedzibę toczy się postępowanie w innym kraju będącym Członkiem, a dotyczące domniemanego naruszenia ustaw i przepisów tego Członka w zakresie spraw będących przedmiotem niniejszej Sekcji, będzie miał, na wniosek, możliwość konsultacji z tym drugim Członkiem na takich samych warunkach, jakie przewidziano w ust. 3.

(.....)

